

2019-03-22

Revisorerna

Till kommunfullmäktige i Vaxholms stad

Revisionsberättelse för år 2018

Vi har granskat kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet och genom de utsedda lekmannarevisorerna den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

- Vi bedömer att styrelse och nämnder i Vaxholms stad i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.
- Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Av stadens tre övergripande finansiella mål har ett helt uppfyllts och två har inte uppfyllts. Avvikelsen för de två som inte har uppfyllts är dock relativt liten. Verksamhetsmålen är, i allt väsentligt uppfyllda eller på väg att uppfyllas. Kommunstyrelsen gör bedömningen att staden har en god ekonomisk hushållning. Kriteriet eller norm för denna bedömning är att mer än 50 % av målen har uppfyllts eller är på väg att uppfyllas för samtliga tre målområden, det vill säga kvalitet, livsmiljö och ekonomi. För 2018 gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen men vi frågar oss om inte den uppsatta normen för god ekonomisk hushållning uttrycker en alltför låg ambitionsnivå.
- Vi har noterat att årsredovisningen har utvecklats positivt och särskilt har redovisningen av måluppfyllelsen nu blivit tydligare, vilket ger fullmäktige goda förutsättningar att bedöma nämnderna ansvarstagande.

Mot bakgrund av ovan redovisade bedömningar tillstyrker vi att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2018. Vi tillstyrker också att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vaxholm den 22 mars 2019

Caroline Åkerhielm

Marita Bång

Anders Haglund

Lars Siggelin

Tommy Nee

Anders Haglund har inte deltagit i granskning av Nämnden för teknik, fritid och kultur och Tommy Nee har inte deltagit i granskning av Socialnämnden då de är valda med undantag för dessa nämnder.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse (1)

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i bolagen (2)

- 2.1 Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB
- 2.2 Vaxholm Smeden 3 AB
- 2.3 Roslagsvatten AB
- 2.4 Vaxholmsvatten AB

Fördjupade granskningar inom Vaxholms stad (3)

- 3.1 Granskning av Kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
- 3.2 Granskning av Säkerhetsarbete samt beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap
- 3.3 Granskning av Nämndernas ansvarsutövande
- 3.4 Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
- 3.5 Förstudie kring stadens långsiktiga finansiella planering
- 3.6 Bokslutsgranskning
- 3.7 PM avseende Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddsnämnd
- 3.8 PM avseende Överförmyndarnämnden

Revisorernas redogörelse (1)

Revisorerna

Bilaga 1**Revisorernas redogörelse för verksamhetsåret 2018**

Under verksamhetsåret 2018 har Vaxholms stads revisorer granskat de verksamheter som bedrivs inom kommunstyrelsen och övriga nämnders ansvarsområden. Utgångspunkten för granskningarna har varit att pröva om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit tillräcklig.

Revisorerna lyder direkt under Kommunfullmäktige med ett anslag för år 2018 på 690 tkr.

Revisorer för granskning av 2018 års verksamheter har varit:

Caroline Åkerhielm, ordförande
Marita Bång
Annika Kjellberg (t o m april)
Håkan Olsson (maj-juni)
Mari Kronlund (t o m juni)
Lars Siggelin (fr o m september)
Anders Haglund
Tommy Nee

Revisionen utförs på Kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer med biträde av yrkesrevisorer inom ramen för gällande reglemente och god revisionssed. För fullgörande av revisionen har revisorerna biträttats av KPMG.

Lekmannarevision

Granskningen av Vaxholms Vatten AB och Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB har utförts av lekmannarevisor Anders Haglund. Granskningen av Vaxholm Smeden 3 AB har utförts av lekmannarevisor Caroline Åkerhielm. Roslagsvatten AB har granskats av lekmannarevisor Anders Haglund tillsammans med utsedda lekmannarevisorer i Ekerö, Knivsta, Vallentuna och Österåkers kommuner. Samtliga granskningar har skett tillsammans med yrkesrevisor. Granskningarna har utförts enligt kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Det innebär att lekmannarevisorerna planerat och genomfört granskningarna för att i rimlig grad försäkra sig om att bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagens interna kontroll är tillräcklig. Granskningarna har utgått från de beslut bolagens ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheterna håller sig inom de ramar som bolagsordningen anger. I Roslagsvatten AB har en fördjupad granskning av bolagets kris- och katastrofberedskap genomförts.

Bilaga 1

Revisorerna

Tabell 1 nedan återger en sammanställning över lekmanarevisorerna i de kommunala bolagen.

Tabell 1 Sammanställning över lekmanarevisorer i kommunala bolag

Bolag	Lekmanarevisor
Roslagsvatten AB	Anders Haglund och Caroline Åkerhielm (ersättare)
Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB	Anders Haglund
Vaxholm Smeden 3 AB	Caroline Åkerhielm
Vaxholmsvatten AB	Anders Haglund och Caroline Åkerhielm (ersättare)

Gemensamma nämnder

I revisorerernas granskningsuppdrag ingår även den med Täby kommun gemensamma nämnden Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMH) samt den med Värmdö kommun gemensamma Överförmyndarnämnden. Anders Haglund och Marita Bång har varit kontaktrevisorer mot SRMH och Anders Haglund har varit kontaktrevisor mot Överförmyndarnämnden.

Kommunrevisorernas granskningsinsatser, dialogmöten och övrig informationsinsamling under 2018:

- Verksamhetsrevision som granskar verksamhetens måluppfyllelse avseende innehåll och resultat inom fastställda ekonomiska ramar. Här ingår också uppföljning och utvärdering av verksamhetens organisation med administrativa föreskrifter vad gäller delegation av beslut och rutiner för övergripande kontroll och rapportering.
- Granskning av delårsbokslut, årsredovisning och löpande redovisning.
- Under året har även en översiktlig granskning skett av stadens långsiktiga finansiella planering.
- Revisorerna har under året följt verksamheterna genom handlingar och protokoll från Kommunstyrelsen och nämnderna.
- Revisorerna sammanträder ca 10 gånger per år. Möten hålls också löpande med ledande politiker och tjänstemän. Under 2018 har dialogmöten genomförts med Stadsbyggnadsnämnden, Nämnden för teknik, fritid och kultur samt Kommunstyrelsen.
- Revisorerna har genomfört informationsmöte med stadens economichef.

Kommunrevisorernas arbetsformer

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. Revisionsprocessen är uppdelad i tre delar – planera, granska och pröva. Revisorerna har ansvar för hela revisionsprocessen och beställer de granskningar m m som ska genomföras av yrkesrevisorer.

Bilaga 1

Revisorerna

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

Sammanfattning

KPMG har av Vaxholms stads revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Stadens resultat för 2018 uppgår till 14,6 mkr, vilket är en negativ avvikelse mot budget på -1,9 mkr.
- Årsprognosen som lämnades i samband med delårsbokslutet i augusti innebar ett överskott på 20,6 mkr. Det ger en negativ avvikelse på -6,0 mkr jämfört med utfallet för helåret.
- En oförutsedd pensionskostnad på 12,0 mkr uppkom i december. Det beror på tre olika faktorer:
 - KPA har fått kännedom om att medarbetarna i Vaxholms stad har längre anställningstid i kommuner och landsting än man tidigare känt till.
 - Flera individer får rätt till förmånsbestämda pensionen.
 - KPA har gått över till en ny beräkningsplattform som räknar skulden bättre jämfört med tidigare.

I förvaltningsberättelsen nämns den pågående tvisten men det saknas väsentlig finansiell information avseende denna tvist.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

¹ Kommunallag (2017:725)

Bilaga 1

Revisorerna

Av stadens tre övergripande finansiella mål har ett helt uppfyllts och två har inte uppfyllts. Avvikelsen för de två som inte har uppfyllts är dock relativt liten. Verksamhetsmålen är, i allt väsentligt uppfyllda eller på väg att uppfyllas. Kommunstyrelsen gör bedömningen att staden har en god ekonomisk hushållning. Kriteriet eller norm för denna bedömning är att mer än 50 % av målen har uppfyllts eller är på väg att uppfyllas för samtliga tre målområden, det vill säga kvalitet, livsmiljö och ekonomi. För 2018 gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen men vi frågar oss om inte den uppsatta normen för god ekonomisk hushållning uttrycker en alltför låg ambitionsnivå.

Vi har noterat att årsredovisningen har utvecklats positivt och särskilt har redovisningen av måluppfyllelsen nu blivit tydligare, vilket ger fullmäktige goda förutsättningar att bedöma nämnderna ansvarstagande.

Fördjupade granskningar

I det följande lämnas korta sammanfattningar av respektive granskning.

Granskning av Kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

Syftet med granskningen var att bedöma om Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden samt Kommunstyrelsen har samordnat arbetet med barn och ungas psykiska ohälsa på ett ändamålsenligt sätt och om det faktiska arbetet kan förväntas leda till önskade resultat?

Det finns en stor medvetenhet bland ansvariga politiker och tjänstemän i Vaxholms stad om att den psykiska hälsan har försämrats bland barn och unga och att flickor skattar sin psykiska hälsa klart lägre än pojkar. Förhållandena är inte utmärkande för Vaxholms unga utan situationen är likartad i hela landet och även i västvärlden.

I granskningen har det blivit uppenbart att det pågår en stor mängd aktiviteter inom granskade nämnder och hos samverkanspartner. Flera av dessa har som syfte att genom samverkan förebygga psykisk ohälsa och har rimligen en påverkan på den psykiska hälsan hos barn och unga. Utifrån granskningen är vår bedömning att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning vad gäller förebyggande arbete och samverkan. Samtidigt är detta ett komplext område där kunskaper delvis saknas om orsakerna till varför barn och ungas hälsa tycks försämrats. Kunskapsläget kan också stärkas när det gäller vilken verkan olika insatser kan förväntas få på psykisk hälsa. Ett sätt att öka fokus på denna fråga kan vara att formulera kommunens ambition i form av tydliga mål om att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga. Eftersom flera nämnder behöver bidra i arbetet är det lämpligt att Kommunstyrelsen initialt formulerar kommunens övergripande ambition. Övriga berörda nämnder bör sedan formulera sina respektive mål som bidrag till detta.

Kommunstyrelsen planerar att tillsätta en samordnare på kommunnivå för arbetet med att öka den psykiska hälsan hos barn och unga. Vår bedömning är att en sådan funktion kan bidra till att stärka effekten av de satsningar som redan sker. Sannolikt är en satsning på hälsofrämjande insatser en

Bilaga 1

Revisorerna

relevant prioritering. Att en sådan satsning får tillräckligt genomslag bör bl.a. kunna säkerställas genom en samordnande funktion. En annan uppgift som kan hanteras härigenom är att regelbundet presentera en samlad bild av tillgång och tillgänglighet till alla olika mottagningsverksamheter som erbjuds unga i kommunen. Vi har inte förstått att en sådan samlad bild finns idag.

Det är svårt för Barn- och utbildningsnämnden att med säkerhet veta att det finns tillräckligt med resurser för att täcka behovet av särskilt stöd i skolan. På aggregerad nivå används uppgifter om tidigare års bedömningar och utfall för att bedöma behovet av särskilt stöd. På individnivå beslutar rektorer om utredning av särskilt stöd och Enheten Resursfördelning Barn- och elevstöd gör en bedömning av det individuella behovet av särskilt stöd.

Några mer konkreta förbättringsområden har också kommit fram. Det förefaller finnas mer att göra för att säkerställa återrapportering från BUP till berörda verksamheter och förbättra den externa samverkan med BUP.

Kompetensförsörjning är ett bekymmer för många kommuner, bl.a. för Vaxholms stad. Enligt intervjuerna är det framförallt svårt att rekrytera resurstöd med tillräcklig pedagogisk kompetens.

Vår bedömning är att berörda nämnder på övergripande nivå har tillgång till relevanta uppföljningsdata om psykisk hälsa för barn och unga.

Utifrån svaren på revisionsfrågorna är vår bedömning att granskade nämnder bedriver ett omfattande arbete vid flera enheter, samverkansorgan m m, vilka bl.a. har som syfte att motverka psykisk ohälsa eller stödja de som drabbats av psykisk ohälsa. Detta är också motivet till att vår samlade bedömning blir att arbetet i huvudsak är ändamålsenligt trots att explicita mål saknas inom området. Ett stort antal aktörer är involverade i arbetet och systematik och samordning kan stärkas. Tillskapandet av det s.k. Preventionsåret kan bidra till det. Ett område där samarbetet behöver stärkas är i relationen till BUP.

Kunskapsläget inom området psykisk ohälsa är under utveckling och de finns få enkla samband mellan insatta åtgärder och förväntade resultat. Oaktat detta är vår bedömning att möjligheten att styra detta område förbättras om kommunen i mål klargör sin ambition när det gäller att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga.

Med anledning av genomförd granskning lämnades följande rekommendation:

- Kommunstyrelsen bör överväga att formulera tydliga mål för att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga. I ett nästa skede bör övriga berörda nämnder formulera sina mål för att bidra till detta.

I övrigt såg vi det som positivt att Kommunstyrelsen har utsett en samordnare på kommunövergripande nivå för samordning av arbetet med att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga.

Granskningen skickades till Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden samt Socialnämnden med begäran om svar samt till Kommunfullmäktige för kännedom.

Bilaga 1

Revisorerna

Granskning av Säkerhetsarbete samt beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

Syftet med granskningen var att granska om Kommunstyrelsen har säkerställt att säkerhets- och krisberedskapsarbete för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap bedrivs ändamålsenligt.

Med extraordinär händelse avses en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner. Dessa händelser kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Efter genomförd granskning var vår sammantagna bedömning att säkerhets- och beredskapsarbetet i Vaxholms stad inte fullt ut har bedrivits ändamålsenligt.

Kommunen har en ändamålsenlig krisledningsorganisation. Säkerhets- och beredskapsarbetet brister dock inom andra områden, detta grundar sig på följande iakttagelser och bedömningar:

- Kommunstyrelsen inte säkerställt att risk- och sårbarhetsanalyser hålls levande i samtliga kommunens förvaltningar i syfte att upprätthålla en så god krisberedskap som möjligt.
- Kommunen saknar även en tillfredsställande förmågebedömning kopplat till de risker som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen i kommunen.
- Kommunen saknar en utbildnings- och övningsplan under den senaste mandatperioden.
- Kommunstyrelsen behöver slutligen säkerställa att samtliga åtgärder som beslutades i risk- och sårbarhetsanalysen 2016 blir genomförda.

Med anledning av detta finns det utvecklingsområden vad gäller kommunens systematiska arbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap. Således rekommenderades Kommunstyrelsen att:

- Arbeta för att risk- och sårbarhetsanalyser förankras i kommunens förvaltningar,
- Genomföra en förmågebedömning kopplat till de viktiga beroendena och riskerna som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen,
- Dokumentera insatserna kring utbildning och övning i en särskild plan,
- Utarbeta och följa upp en plan för åtgärderna i risk- och krisberedskapsarbetet i syfte att säkerställa att beredskapsarbetet utförs.

Granskningen skickades till Kommunstyrelsen med begäran om svar samt till Kommunfullmäktige för kännedom.

Bilaga 1

Revisorerna

Förstudie – Långsiktig finansiell planering

Under året genomfördes en förstudie avseende stadens långsiktiga finansiella planering. Områden som berördes var bl a Mål & Budget, Finanspolicy, Vision & Målområden, Befolkningsprognoser, Resultaträkning, Balansräkning och Kassaflödesanalys, Investeringar och Exploatering m m.

Granskning av Delårsbokslut per den siste augusti

Kommunens revisorer ska enligt Kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Stadens resultat för delåret uppgick till 31,4 mkr, vilket var 15,1 mkr lägre än samma period förra året. Det berodde främst på att verksamhetens nettokostnader ökat mer än vad skatteintäkterna och generella statsbidrag och utjämning gjort.
- Stadens prognos för helåret uppgick till 20,5 mkr. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än prognosen för helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året.
- Stadens balanskravsresultat beräknades uppgå till 20,5 mkr för 2018.

Vår bedömning var att delårsrapporten i allt väsentligt gav en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Delårsrapporten hade i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vår sammanfattande bedömning, avseende de finansiella målen med bäring på god ekonomisk hushållning, var att resultatet enligt delårsrapporten var förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen och vår bedömning var att de finansiella målen skulle uppnås för 2018 och det byggde på prognosen för 2018.

Vår sammanfattande bedömning, avseende de verksamhetsmässiga målen med bäring på god ekonomisk hushållning, var att redovisningen har utvecklats positivt genom att bedömningen avseende måluppfyllelsen är tydlig. Denna byggde dock i vissa fall på prognoser där underlag saknades. För dessa mål kunde vi inte göra någon bedömning. I övrigt gjorde vi ingen annan bedömning av måluppfyllelsen än staden.

Bilaga 1

Revisorerna

Revisorerna lämnade, efter genomförd granskning, ett utlåtande över delårsrapporten till kommunfullmäktige.

Granskning av nämndernas ansvarsutövande

Syftet med granskningen var att få en bild av hur väl ledning och styrning fungerar samt att få en bild av hur nämnderna kontrollerar och följer upp verksamheten. Granskningen besvarade följande övergripande revisionsfråga: Är nämndernas ansvarsutövande tillfredsställande?

I de förtroendevalda revisorernas breda uppdrag ingår att varje år granska all verksamhet. Enligt god revisionssed ska granskningen vara så omfattande att revisorerna kan uttala sig i ansvarsfrågan för nämnder och styrelser (i det följande används begreppet nämnder vilket inkluderar kommunstyrelsen). Detta kräver att kommunens revisorer har gjort en bedömning om nämndens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses nämndernas aktiva åtgärder med att leda, styra, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns rutiner som stödjer nämnderna i deras arbete.

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har genomfört en riskanalys i samband med utformningen av internkontrollplanerna för 2018. Riskanalysen utgörs av en konsekvens- och sannolikhetsbedömning av de risker som identifierats. Riskerna delades in utefter område och riskvärde. För risker där konsekvensen bedömdes vara allvarlig eller mycket allvarlig, d.v.s. de mest väsentliga riskerna, planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment, uppföljning och vem som ansvarar för att åtgärden genomförs och följs upp. Resultatet av åtgärderna följs upp vid uppföljningen av internkontrollplanerna som beslutas i nämnderna i februari och mars.

Kommunfullmäktige hade vid tiden för författandet av denna rapport inte fattat beslut om kommunens årsredovisning för 2018. Likt årsredovisningen hade nämnderna och kommunstyrelsen ännu inte fattat beslut om uppföljningar av respektive internkontrollplan.

Nämnderna har i internkontrollplanerna beskrivit att verksamheterna ska bedrivas kostnadseffektivt. Detsamma har kommunfullmäktige gjort i Mål och budget. Kommunen har beskrivit kostnadseffektivitet som en god måluppfyllelse inom kvalitet och ekonomi samtidigt. Vi gör bedömningen att beskrivningen av kostnadseffektivitet för kommunen är ändamålsenlig.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och mot bakgrund av svaren på revisionsfrågorna var att nämndernas ansvarsutövande under 2018 varit i allt väsentligt tillfredsställande.

Bedömning

Mot bakgrund av genomförd granskning gör vi följande bedömningar:

- Vi bedömer att styrelse och nämnder i Vaxholms stad i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bilaga 1

Revisorerna

- Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.
- Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Av stadens tre övergripande finansiella mål har ett helt uppfyllts och två har inte uppfyllts. Avvikelsen för de två som inte har uppfyllts är dock relativt liten. Verksamhetsmålen är, i allt väsentligt uppfyllda eller på väg att uppfyllas. Kommunstyrelsen gör bedömningen att staden har en god ekonomisk hushållning. Kriteriet eller norm för denna bedömning är att mer än 50 % av målen har uppfyllts eller är på väg att uppfyllas för samtliga tre målområden, det vill säga kvalitet, livsmiljö och ekonomi. För 2018 gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen men vi frågar oss om inte den uppsatta normen för god ekonomisk hushållning uttrycker en alltför låg ambitionsnivå.
- Vi har noterat att årsredovisningen har utvecklats positivt och särskilt har redovisningen av måluppfyllelsen nu blivit tydligare, vilket ger fullmäktige goda förutsättningar att bedöma nämnderna ansvarstagande.

Vaxholm den 22 mars 2019

Caroline Åkerhielm

Marita Bång

Anders Haglund

Lars Siggelin

Tommy Nee

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

Granskningsrapport

Vaxholms stad

KPMG AB

2018-03-12

Antal sidor 17

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfråga	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod och avgränsningar	4
2.4	Ansvarig nämnd	5
2.5	Projektorganisation	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningen	6
3.2	Redovisningsprinciper	7
3.3	Balanskrav	7
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	8
3.4.1	Finansiella mål	8
3.4.2	Verksamhetsmål	10
3.5	Resultaträkning	12
3.5.1	Resultaträkning – Staden	12
3.5.2	Driftredovisning	13
3.6	Balansräkning	14
3.6.1	laktagelser vid granskning av balansräkningen	14
3.7	Kassaflöde	15
3.8	Investeringsredovisning	15
3.9	Sammanställd redovisning	16
3.9.1	Resultaträkning – Koncernen	16

1 Sammanfattning

Vi har av Vaxholms stads revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Stadens resultat för 2018 uppgår till 14,6 mkr, vilket är en negativ avvikelse mot budget på -1,9 mkr.
- Årsprognosen som lämnades i samband med delårsbokslutet i augusti innebar ett överskott på 20,6 mkr. Det ger en negativ avvikelse på -6,0 mkr jämfört med utfallet för helåret.
- En oförutsedd pensionskostnad på 12,0 mkr uppkom i december. Det beror på tre olika faktorer:
 - KPA har fått kännedom om att medarbetarna i Vaxholms stad har längre anställningstid i kommuner och landsting än man tidigare känt till.
 - Flera individer får rätt till förmånsbestämda pensionen.
 - KPA har gått över till en ny beräkningsplattform som räknar skulden bättre jämfört med tidigare.
- I förvaltningsberättelsen nämns den pågående tvisten men det saknas väsentlig finansiell information avseende denna tvist.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Stadens återrapportering avseende de finansiella målen har blivit mycket tydligare i sin struktur och nu finns det analys till utfallen.

¹ Kommunallag (2017:725)

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Vi kan inte finna någon samlad bedömning om Vaxholms stad har uppnått det finansiella målet eller inte i årsredovisningen utöver det cirkeldiagram som presenteras i årsredovisningen.

Vår sammanfattande bedömning är således att det är oklart om de av fullmäktige beslutade målen har uppnåtts då två av tre av de övergripande finansiella målen inte har uppfyllts.

Verksamhetsmässiga mål

Stadens återrapportering avseende verksamhetsmålen har blivit mycket tydligare i sin struktur och nu finns det analys till utfallen för varje mål som ingår i den sammanvägda bedömningen (cirkeldiagrammet).

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige beslutade målen i allt väsentligt har uppfyllts.

2 Bakgrund

Vi har av Vaxholms stads revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL² bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL³ och Skyrev⁴. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys

² Kommunallag (2017:725)

³ Sveriges Kommuner och Landsting

⁴ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2018. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis. Det innebär att på sidorna 1-42 har vi främst granskat att informationen är förenligt med de finansiella delarna i årsredovisningen men vad gäller nyckeltal, balanskravsredovisningen, investerings- och driftredovisningen har vi stämt av mot underlag. Sidorna 67-79 har vi stämt av mer mot underlag än tidigare nämnda sidor. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs vi granskar inte alla uppgifter på nämnda sidor. Den version av årsredovisning vi har fått är daterad 8 mars 2019.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser Kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktagranskad av ekonomikontoret.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Besnik Avdiu, revisor under ledning av Cecilia Kvist, auktoriserad revisor. Anders Petersson har deltagit i granskningen som kundansvarig för Vaxholms stad.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2018. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL⁵, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi inte granskat nämndvis redovisning.

Innehållet i årsredovisningen regleras i KRL och ska innehålla en förvaltningsberättelse, en resultaträkning, en balansräkning, en kassaflödesanalys och om tillämpligt en sammanställd redovisning.

Förvaltningsberättelsen skall innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens eller landstingets verksamhet. Upplysningar skall även lämnas om:

1. sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av kommunens eller landstingets resultat eller ställning,
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen eller landstinget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut,
3. kommunens eller landstingets förväntade utveckling,
4. väsentliga personalförhållanden,
5. andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Kommentarer

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Årsredovisningen är i år mer kärnfull än föregående år men strukturen kan fortsatt utvecklas till kommande år. Den nya lagförändringen, lagen om kommunal bokföring och redovisning, innebär bland annat en ny struktur i årsredovisningen som staden måste vara uppmärksam på.

I förvaltningsberättelsen nämns den pågående tvisten men det saknas väsentlig finansiell information avseende denna tvist.

Förbättringsmöjlighet till kommande år är att se över enheter, nu används mnkr i tabeller medan det används enheten tkr i noterna.

⁵ KRL – Lagen om kommunal redovisning (1997:614)

2018-03-12

Som en del i vår granskning har vi efterfrågat ett uttalande från kommunledningen (i enlighet med SKYREVs vägledning för redovisningsrevision för kommuner och landsting, se kommentarer till ISA 580). Kommunchefen och ekonomichefen har valt att inte underteckna översänt uttalande.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet ”Redovisningsprinciper” att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av stadens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Kommentarer

Vår bedömning är att det finns förbättringsmöjligheter när det gäller tillämpning av redovisningsprinciper. Staden bör göra en genomgång av vilka redovisningsprinciper staden efterföljer och ha med alla i årsredovisningen.

Den nya lagförändringen, lagen om kommunal bokföring och redovisning, innebär bland annat nya redovisningsprinciper och viss förflyttning från rekommendationer till lagtext samt värderingsregler som staden måste vara uppmärksam på.

Vi rekommenderar även staden att årligen dokumentera en egen genomgång mellan aktuella redovisningsprinciper och av staden tillämpade principer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁶ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Staden redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Stadens överskott för året uppgår till 14,6 mkr. Vid avstämning av balanskravet ska justeringar ingå, framgår i tabellen nedan, och i år finns inga justeringar att ta hänsyn till vid beräkningen av balanskravet. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 14,6 mkr.

⁶ Oktober 2015

Balanskravsutredning	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	14,6	27,3
- reducering av samtliga realisationsvinster	-	-5,3
+ justering för reavinster enl undantagsmöjlighet	-	-
+ justering för reaförluster enl undantagsmöjlighet	-	-
+ orealiserade förluster i värdepapper	-	-
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	14,6	22,0
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-
Årets balanskravsresultat	14,6	22,0

Källa: Årsredovisning 2018 Vaxholms stad

Kommentarer

Vår bedömning är att staden redovisar ett korrekt balanskravsresultat. Det finns inga medel avsatta till RUR.

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vaxholms stad har utifrån sin vision brutit ned målen till tre målområden:

- Kvalitet
- Livsmiljö
- Ekonomi

Staden använder Stratsys för uppföljning.

Grönt visar om målet är uppfyllt, gult visar att målet är på väg att uppfyllas och rött visar att målet inte bedöms som uppfyllt.

3.4.1 Finansiella mål

Ekonomimålet är en sammanvägd bedömning av dels de övergripande finansiella målen och dels nämndernas mål och indikatorer inom målområdet. Cirkeldiagrammet nedan visar den aggregerade måluppfyllelsen för hela området.

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Målområdet ekonomi definieras enligt följande:

Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt.

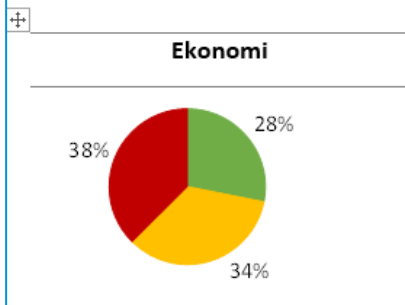
Staden har tre övergripande finansiella mål:

- Ett resultat på 2,5 % av skatteintäkterna
- Soliditet på minst 30 %
- Budgetavvikelse 0 mnkr

Utöver de övergripande finansiella målen har även nämnderna egna mål och indikatorer.

Måluppfyllelse och resultat

I tabellen nedan redovisas nämndernas mål beslutade av kommunfullmäktige och indikatorernas utfall inom området ekonomi. Cirkeldiagrammet visar den aggregerade måluppfyllelsen för hela området. 28 procent av den aggregerade måluppfyllelsen är uppfylld (grönt). 34 procent är på väg att uppfyllas (gult). 38 procent bedöms som inte uppfyllt (rött).

Källa: Årsredovisning 2018 Vaxholms stad

I tabellen nedan redovisar vi stadens övergripande finansiella mål:

Mål fastställda av fullmäktige	Målnivå	Stadens bedömning
Budgetavvikelsen i mnkr	0 mkr	Budgetavvikelsen uppgår till -1,9 mkr. Målet bedöms som delvis uppfyllt.
Resultat i procent av skatteintäkterna %	2,5%	Resultat i procent av skatteintäkterna uppgår till 2,3 %. Målet bedöms som delvis uppfyllt.
Soliditet	30%	Soliditeten uppgår till 34,9 %. Målet bedöms vara uppfyllt.

Kommentarer

Stadens återrapportering avseende de finansiella målen har blivit mycket tydligare i sin struktur och nu finns det analys till utfallen.

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

I likhet med flera kommuner gör Vaxholms stad bedömningen att ett mål är uppfyllt (grönt), delvis uppfyllt (gult) eller inte uppfyllt (rött) medan vi gör bedömningen att ett mål antingen är uppfyllt eller inte uppfyllt.

Vi kan inte finna någon samlad bedömning om Vaxholms stad har uppnått det finansiella målet eller inte i årsredovisningen utöver det cirkeldiagram som presenteras. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen skriver i årsredovisningen vilken bedömning som staden har gjort gällande stadens mål avseende god ekonomisk hushållning. Nu finns cirkeldiagrammet som en samlad bedömning.

Vår sammanfattande bedömning är således att det är oklart om de av fullmäktige beslutade målen har uppnåtts då två av tre av de övergripande finansiella målen inte har uppfyllts.

3.4.2 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Vaxholms stad har förutom målområdet **Ekonomi** två ytterligare målområden: **Kvalitet** och **Livsmiljö**. Livsmiljö definieras utifrån två perspektiv: social hållbarhet och ekologisk hållbarhet.

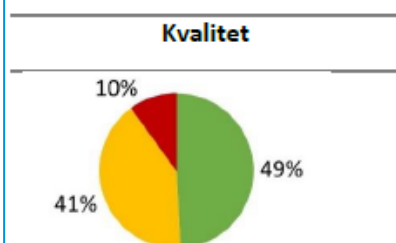
3.4.2.1 Målområde Kvalitet

Målområdet kvalitet definieras enligt följande:

Vaxholms stads verksamheter har god kvalitet i enlighet med nationella styrdokument och invånarnas upplevelse. Kommunen ger god service som kännetecknas av god tillgänglighet och positivt bemötande.

Måluppfyllelse och resultat

I tabellen nedan redovisas nämndernas mål beslutade av kommunfullmäktige och indikatorernas utfall inom området kvalitet. Cirkeldiagrammet visar den aggregerade måluppfyllelsen för hela området. Staden har en god måluppfyllelse av målområdet kvalitet. 49 procent av den aggregerade måluppfyllelsen är uppfyllt (grönt). 41 procent är på väg att uppfyllas (gult). 10 procent bedöms som inte uppfyllt (rött).

Källa: Årsredovisning 2018 Vaxholms stad

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Kommentarer

Stadens åiterrapportering avseende kvalitetsmålen har blivit mycket tydligare i sin struktur och nu finns det analys till utfallen för varje mål som ingår i den sammanvägda bedömningen (cirkeldiagrammet).

I likhet med flera kommuner gör Vaxholms stad bedömningen att ett mål är uppfyllt (grönt), delvis uppfyllt (gult) eller inte uppfyllt (rött) medan vi gör bedömningen att ett mål antingen är uppfyllt eller inte uppfyllt.

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige beslutade målen i allt väsentligt har uppfyllts.

3.4.2.2 Målområde Livsmiljö

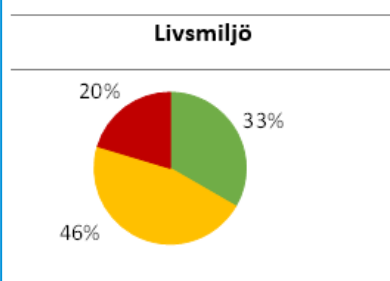
Målområdet livsmiljö definieras enligt följande:

Vaxholms stad erbjuder en attraktiv livsmiljö där kommunen tillgodoser mänskliga behov inom ramen för jordens resurser. Livsmiljö omfattar både social- och ekologisk hållbarhet.

- Ett socialt hållbart Vaxholm innebär att alla invånare på lika villkor erbjuds en livsmiljö där de upplever en hög grad av trygghet och kan tillgodogöra sig kunskap, utvecklas och ha en god hälsa. Fyra områden har prioriterats: trygg miljö, föräldrastöd, drogförebyggande arbete och hälsofrämjande förutsättningar.
- Ett ekologiskt hållbart Vaxholm innebär att alla invånare erbjuds en livsmiljö där hänsyn tas till naturresursuttaget i ekosystemen. De sex fokusområdena är: miljösmart i vardagen, förbättra vattenkvaliteten i Östersjön, minska klimatavtrycket, säkra biologisk mångfald, klimatepassa och giftfri miljö.

Måluppfyllelse och resultat

I tabellen nedan redovisas nämndernas mål beslutade av kommunfullmäktige och indikatorernas utfall inom området livsmiljö. Cirkeldiagrammet visar den aggregerade måluppfyllelsen för hela området. Staden har en relativt god måluppfyllelse av målområdet kvalitet. 33 procent av den aggregerade måluppfyllelsen är uppfylld (grönt). 46 procent är på väg att uppfyllas (gult). 20 procent bedöms som inte uppfyllt (rött).

Källa: Årsredovisning 2018 Vaxholms stad

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Kommentarer

Stadens återrapportering avseende målområdet Livsmiljö har blivit mycket tydligare i sin struktur och nu finns det analys till utfallen för varje mål som ingår i den sammanvägda bedömningen (cirkeldiagrammet).

I likhet med flera kommuner gör Vaxholms stad bedömningen att ett mål är uppfyllt (grönt), delvis uppfyllt (gult) eller inte uppfyllt (rött) medan vi gör bedömningen att ett mål antingen är uppfyllt eller inte uppfyllt.

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige beslutade målen i allt väsentligt har uppfyllts.

3.5 Resultaträkning

3.5.1 Resultaträkning – Staden

<i>Belopp i mkr</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>Prognos 2018</i>
Verksamhetens nettokostnader	-628,2	-623,8	-602,0	-622,1
Förändring i %, jmf med föregående år	4,4	3,6	4,6	
Skatteintäkter och statsbidrag	648,8	650,0	638,3	650,4
Förändring i %, jmf med föregående år	1,6	1,8	3,7	
Finansnetto (inkl. pensionsförvaltning)	-6,0	-9,7	-9,0	-7,7
Årets resultat	14,6	16,5	27,3	20,6
Årets resultat i relation till skatteintäkter och bidrag %	2,3%	2,5%	4,3%	3,2%

Kommentarer

En kommuns långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Stadens resultat uppgår till 14,6 mkr, vilket är 6,0 mkr lägre än prognosen och 1,9 mkr lägre än budget. En oförutsedd pensionskostnad på 12,0 mkr uppkom i december, se förklaring nedan. Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden står för positiv avvikelse mot prognosen i augusti. Socialnämnden prognostiserade resultatet till 3,0 mkr vid tertial 2 och den positiva avvikelsen uppgick till 6,3 mkr mot tertial 2. Barn- och utbildningsnämnden positiva avvikelse uppgår till 4,9 mkr mot tertial 2.

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Den oförutsedda pensionskostnaden på 12,0 mkr beror på tre olika faktorer:

- KPA har fått kännedom om att medarbetarna i Vaxholms stad har längre anställningstid i kommuner och landsting än man tidigare känt till.
- Flera individer får rätt till förmånsbestämda pensionen.
- KPA har gått över till en ny beräkningsplattform som räknar skulden bättre jämfört med tidigare.

Stadens skatteintäkter och generella statsbidrag har för vart och ett av de fem senaste åren ökat mer än kostnaderna vilket ger staden utrymme för nödvändiga investeringar.

3.5.2 Driftredovisning

Driftsredovisning per nämnd (mkr)	Utfall 201812	Utfall 201712	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse mot budget	Avvikelse mot prognos
Kommunstyrelsen	-72,3	-76,8	-67,5	-70,5	-4,8	-1,8
<i>Jämförelsestörande, ingår ovan</i>	<i>0,0</i>	<i>9,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Barn- och utbildningsnämnden	-335,6	-326,7	-343,5	-340,5	7,9	4,9
Stadsbyggnadsnämnden	-5,3	-3,8	-5,0	-5,0	-0,3	-0,3
Socialnämnden	-159,9	-157,6	-169,2	-166,2	9,3	6,3
Nämnden för teknik, fritid och kultur	-48,1	-41,7	-46,8	-46,8	-1,3	-1,3
Summa	-621,2	-606,6	-632,0	-629,0	10,8	7,8
Finansförvaltningen	619,3	633,9	648,6	649,6	-29,3	-30,3
Periodens resultat	-1,9	27,3	16,6	20,6	-18,5	-22,5

Kommentarer

Tidigare år har vi noterat att staden har mindre avvikelser både mot budget och prognos, vilket är mycket positivt då beslut fattas utifrån tillförlitlig ekonomisk information. I år är det större avvikelser än tidigare år, det beror främst på att i december kom en oförutsedd kostnad på 12,0 mkr, se förklaring i 3.5.1.

Kommunstyrelsens negativa avvikelse beror bland annat på advokatkostnader till följd av tvisten gällande Campus Idrottshall, kostnaderna var inte budgeterade.

Barn- och utbildningsnämnden har en positiv avvikelse på 7,9 mkr mot budget, inom nämnden återfinns verksamheter med både positiva och negativa avvikelser. Det är främst förskolan som står för positiv avvikelse.

Socialnämnden står för positiv avvikelse mot budget med 9,3 mkr, inom nämnden återfinns verksamheter med både positiva och negativa avvikelser. Det positiva resultatet beror främst på lägre volymer inom funktionshindreomsorgen och individ-

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

och familjeomsorgen. Äldreomsorgen har dock högre kostnader än budgeterat och det beror bland annat på ökade antal hemtjänststimmar.

3.6 Balansräkning

<i>Belopp i mkr</i>	Kommunen		Koncernen	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	909,2	935,3	903,9	930,3
Redovisat eget kapital	321,7	306,3	315,6	300,6
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	179,3	161,0	173,2	155,3
<i>Redovisad soliditet</i>	<i>35,4%</i>	<i>32,7%</i>	<i>34,9%</i>	<i>32,3%</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	<i>19,7%</i>	<i>17,2%</i>	<i>44,5%</i>	<i>16,7%</i>
Anläggningstillgångar	826,8	820,6	819,0	811,6
Omsättningstillgångar	82,4	114,7	84,9	118,7
Avsättningar	61,6	45,6	61,6	45,6
Långfristiga skulder	403,6	466,5	403,6	466,5
Kortfristiga skulder	122,3	116,9	123,1	117,6
<i>Balanslikviditet</i>	<i>67,4%</i>	<i>98,1%</i>	<i>69,0%</i>	<i>100,9%</i>

Kommentarer

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt. Stadens redovisade soliditet på 35,4% och soliditeten med hänsyn taget till ansvarsförpliktelser uppgår till 19,7%, vilket visar på att staden har betalningsförmåga för sina skulder.

Balanslikviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt. Stadens balanslikviditet är god på bokslutsdagen till följd av det positiva resultatet.

Under året har det amorterats med 86,5 mkr på stadens låneskuld.

Pensionsförpliktelser inklusive särskild löneskatt som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår till 142,4 mkr (145,3 mkr).

Dotterbolagen är mindre bolag och bidrar inte med så stora skillnader mot Vaxholms stad och därav inga ytterligare kommentarer för koncernen.

3.6.1 Iakttagelser vid granskning av balansräkningen

Avsättningar

Staden har en pågående tvist med en entreprenadfirma där det i dagsläget är oklart hur utgången blir. Det finns ingen avsättning gjord i årsbokslutet.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Årets kassaflöde är negativt med 31,3 mkr och har minskat stadens likvida medel till 45,0 mkr (76,3 mkr) vid årets utgång.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 76,3 mkr (107,5 mkr), årets investeringar har belastat likviditeten med 44,7 mkr (71,5 mkr). Under året har amortering skett med 86,5 mkr (50,0 mkr). Staden har även lagt en handpenning för exploateringsmark, 23,6 mkr (0,0 mkr).

Sammanställning kassaflödesanalys	2018 Koncern	2017 Koncern	2018 Staden	2017 Staden
Löpande verksamheten	78,0	106,8	76,3	107,5
Investeringsverksamheten	-47,2	-71,8	-44,7	-71,5
Finansieringsverksamheten	-62,9	-50,0	-62,9	-50,0
Periodens kassaflöde	-32,1	-15,0	-31,3	-14,0
Likvida medel vid årets början	80,0	95,0	76,3	90,3
Likvida medel vid årets slut	47,9	80,0	45,0	76,3

Kommentarer

Kassaflödet för kommunen och koncernen är rätt redovisat.

3.8 Investeringsredovisning

Staden presenterar en investeringsredovisning med uppgifter om budget 2018, utfall 2018 samt budgetavvikelse. Totala investeringar uppgår till 46,5 mkr och budgeten uppgår till 94,7 mkr, prognosavvikelsen uppgår till 48,2 mkr.

Löpande investeringar uppgår till 31,2 mkr under 2018 där gym står för 6,2 mkr, om- och tillbyggnad på egna fastigheter står för 13,7 mkr, gator och trafik står för 4,9 mkr och resterande är fördelat på ett flertal poster. Långsiktiga investeringar uppgår till 15,3 mkr och de två största posterna avser skolor och idrottshallar.

Kommentarer

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Vi rekommenderar i likhet med förra året att staden bifogar en uppföljning som visar förhållandet mellan total beslutad budget och utfall alternativt prognos om projektet fortfarande är pågående med en kortfattad beskrivning av de större projekten och tidplanen samt har med jämförelseår.

Vi rekommenderar att staden ser över budgeten för investeringarna eftersom den inte uppnås år efter år, vilket kan innebära att trovärdigheten minskar. Förklaring till varför staden inte uppnått budgeten i år beror på att ett markköp inte har använts, 8,0 mkr, investeringar i två skolor har skjutits upp till år 2019, ca 27,3 mkr, samt att reserven på 11,0 mkr inte har använts.

Vår bedömning är att investeringsverksamheten som redovisas i årsredovisningen i allt väsentligt är korrekt upprättad.

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom Vaxholms stad även Smeden 3 AB samt Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB.

3.9.1 Resultaträkning – Koncernen

Principiellt kan sägas att nyckeltalen för kommunkoncernen är väl så viktiga som stadens då de återspeglar alla stadens aktiviteter, oavsett om de organiserats inom staden eller via stadens bolag. För Vaxholms stad är dotterbolagen av sådan art att de inte påverkar resultaträkningen nämnvärt och det gäller även prognosen för 2018.

Vaxholms stad

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2018-03-12

Belopp i mkr	2018-12-31	2017-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-627,8	-602,1
Skatteintäkter och statsbidrag	648,8	638,3
Finansnetto	-6,6	-9,8
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0
Skatt	-0,2	-0,1
Årets resultat	14,2	26,3
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	97,8	95,9

Kommentarer

Dotterbolagen är mindre bolag och bidrar inte med så stora skillnader mot Vaxholm stads bokslut och därav inga ytterligare kommentarer.

Vi rekommenderar att staden ser över rutinerna vid upprättande av koncernredovisningen. Nu sammanställs koncernen i en excelfil som är svår att följa och stämna av samt att det saknas koncernverifikationer.

2019-03-11

KPMG AB

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Anders Petersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

Revisionsrapport
Vaxholms Stad

KPMG AB

2018-11-05

Antal sidor 18

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Räkenskaperna och delårsrapporten	1
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	1
2	Inledning	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	5
2.5	Projektorganisation/granskningsansvariga	5
2.6	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Anvisningar och styrdokument	6
3.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	6
3.2.1	Bakgrund	6
3.2.2	Finansiella mål	7
3.2.3	Verksamhetsmål	8
3.2.4	Sammanvägd bedömning	9
3.3	Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur	10
3.3.1	Finansiella rapporter och jämförelsetal	11
3.3.2	Redovisningsprinciper	11
3.4	Balanskravet	11
3.5	Resultaträkning	12
3.5.1	Resultaträkning – Stad	12
3.5.2	Resultaträkning – Koncern	13
3.5.3	Driftredovisning per nämnd	14
3.6	Investeringsredovisning	14
3.7	Balansräkning	15
3.7.1	lakttagelser vid granskning av balansräkningen	16
3.8	Sammanställd redovisning	16

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

1 Sammanfattning

Vi har av Vaxholms Stads revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2018-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt Kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Räkenskaperna och delårsrapporten

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Stadens **resultat för delåret uppgår till 31,4 mkr**, vilket är 15,1 mkr lägre än samma period förra året. Det beror främst på att verksamhetens nettokostnader ökar mer än vad skatteintäkterna och generella statsbidrag och utjämning gör.
- Stadens **prognos för helåret uppgår till 20,5 mkr**. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än prognosen för helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året.
- Stadens **balanskravsresultat beräknas uppgå till 20,5 mkr** för 2018.

Vår bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsboks slutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår bedömning är i likhet med stadens att nyckeltalen för "ett resultat på 2,5 % av skatteintäkterna" och "Soliditet på minst 30 %" kommer att uppnås. Vår bedömning när det gäller nyckeltalet "Budgetavvikelse 0 mkr" är att vi bedömer att detta också kommer att uppnås då staden prognostiserar en positiv budgetavvikelse för helåret 2018.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen och vår bedömning är att de finansiella målen kommer att uppnås för 2018 och det bygger på prognosen för 2018.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att redovisningen har utvecklats positivt genom att bedömningen avseende måluppfyllelsen är tydlig. Denna bygger dock i vissa fall på prognoser där underlag saknas. För dessa mål kan vi inte göra någon bedömning. I övrigt gör vi ingen annan bedömning av måluppfyllelsen än staden.

2 Inledning

Vi har av Vaxholms stads revisorer fått i uppdrag att granska delårsrapporten för perioden 2018-01-01 - 2018-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018. Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

Av kommunal redovisningslag framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av Kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens ekonomiavdelning upprättar anvisningar och tidplaner som skickas ut till respektive förvaltning. I anvisningarna framgår syftet med delårsrapporteringen samt anvisningar rörande periodiseringar, underlag till balansposter och redovisningsprinciper. Avstämning och periodiseringar görs i redovisningen vid respektive förvaltning. Tidplanen anger när i tiden åtgärder måste vara klara och när systemen stänger för attest av kund- och leverantörsfakturor.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- ✓ Kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting
- ✓ Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- ✓ Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av uttalandet till Kommunfullmäktige

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2018-08-31.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL¹ och Skyrev². Det innebär att vi planerat och genomfört den översiktliga granskningen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att delårsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Sidorna 3-19 har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror på nämnda sidor.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- ✓ Kommunallag (KL) och kommunal redovisningslag (KRL)
- ✓ God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- ✓ Interna regelverk och instruktioner
- ✓ Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av Kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

¹ Sveriges Kommuner och Landsting

² Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser Kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap 16 § Kommunallagen ska behandlas av Kommunfullmäktige.

Rapporten är saklighetsgranskad av ekonomiavdelningen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har genomförts av Besnik Avdiu, revisor, under ledning av Cecilia Kvist, auktoriserad revisor. Anders Petersson har deltagit i sin roll som kundansvarig.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- ✓ Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten
- ✓ Intervjuer med berörda tjänstemän
- ✓ Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- ✓ Stickprovsvis granskat specifikationerna till delårsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- ✓ Översiktlig analys av resultaträkningen

3 Resultat av granskningen

3.1 Anvisningar och styrdokument

I KRL framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens ekonomikontor upprättar anvisningar och tidplaner som skickas ut till respektive förvaltning. I anvisningarna ingår bl a instruktioner rörande periodiseringar, underlag till balansposter och redovisningsprinciper. Avstämning och periodiseringar görs i redovisningen vid respektive förvaltning. Tidplanen anger när i tiden åtgärder måste vara klara och när systemen stänger för attest av kund- och leverantörsfakturor.

Vaxholms Stad har valt att förlägga delårsrapporten till den 31 augusti och benämner delårsrapporten Delårsrapport per 2018-08-31 med helårsprognos (T2).

Kommentar

Vår bedömning är att anvisningarna fyller sitt syfte.

Vid vår granskning framkom att staden saknar en dokumenterad bokslutsprocess där väsentliga kontroller framgår i syfte att säkerställa rättvisande resultat och ställning för staden. Det ingår dock i årets utvecklingsplan att kartlägga bokslutprocessen och budgetprocessen. Ekonomiavdelningen har påbörjat arbetet vid granskningstillfället och vi ser positivt på att bokslutsprocessen och budgetprocessen kartläggs och blir ett dokument.

Vi ser fram emot att få ta del av stadens dokumenterade bokslutsprocess och dess väsentliga kontroller under 2019.

3.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

3.2.1 Bakgrund

Enligt Kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vaxholm har utifrån sin vision brutit ned målen till tre övergripande målområden:

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

- Kvalitet
- Livsmiljö
- Ekonomi

Till de tre strategiska målen har staden kopplat indikatorer för att kunna mäta måluppfyllelsen och det är Kommunfullmäktige som fattar beslut om de övergripande tre målen, strategiska målen och indikatorerna.

Vaxholms Stad använder Stratsys för uppföljning och från och med i år gör staden en egen sammanställning utifrån uppgifterna från Stratsys för att tydliggöra varje övergripande målområde på ett tydligare sätt för läsaren samt har med en förklaring till hur målen beräknas.

3.2.2 Finansiella mål

Ekonomimålet är en sammanvägd bedömning av dels de tre kommungemensamma nyckeltalen som redovisas nedan dels de av förvaltningarna antagna nyckeltalen.

Nyckeltal fastställda av fullmäktige

Ett resultat på 2,5 % av skatteintäkterna

Soliditet på minst 30 %

Budgetavvikelse 0 mkr

Prognostiserad måluppfyllelse enligt delårsrapport

Driftsresultatet i delåret uppgår till 7,2 % och prognosen ligger på 3,2 %. Stadens bedömning är att målet kommer att uppnås.

Soliditeten i delåret uppgår till 35,7 %. Stadens bedömning är att målet kommer att uppnås.

Budgetavvikelsen i delåret uppgår till +30,2 mkr och i prognosen uppgår avvikelsen till +4,0 mkr. Stadens bedömning är att målet kommer att uppnås.

Kommentar

Vår bedömning är i likhet med stadens att nyckeltalen för "ett resultat på 2,5 % av skatteintäkterna" och "Soliditet på minst 30 %" kommer att uppnås. Vår bedömning när det gäller nyckeltalet "Budgetavvikelse 0 mkr" är att vi bedömer att detta också kommer att uppnås då staden prognostiserar en positiv budgetavvikelse för helåret 2018.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen och vår bedömning är att de finansiella målen kommer att uppnås för 2018 och det bygger på prognosen för 2018.

3.2.3 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Vaxholms stad har förutom målområdet **Ekonomi** två ytterligare målområden: **Kvalitet** och **Livsmiljö**. Livsmiljö definieras utifrån två perspektiv: social hållbarhet och ekologisk hållbarhet.

3.2.3.1 Målområde Kvalitet

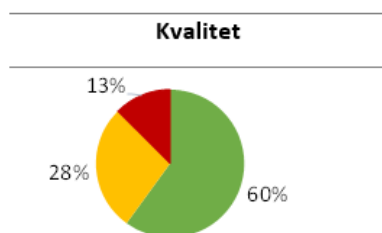
Målområdet kvalitet definieras enligt följande:

Vaxholms stads verksamheter har god kvalitet i enlighet med nationella styrdokument och invånarnas upplevelse. Kommunen ger god service som kännetecknas av god tillgänglighet och positivt bemötande.

Måluppfyllelse, resultat och fortsatt arbete

I tabellen nedan redovisas nämndernas mål inom området kvalitet. I de fall indikatorerna ännu saknar utfall för 2018 bedöms måluppfyllelsen, (grönt, gult eller rött), efter en prognos.

Cirkeldiagrammet visar den aggregerade måluppfyllelsen för hela området. (Se även sid 10).

Källa: Tertiärbokslut 2 med helårsprognos 2018, Vaxholms stad

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

3.2.3.2 Målområde Livsmiljö

Målområdet Livsmiljö definieras enligt följande:

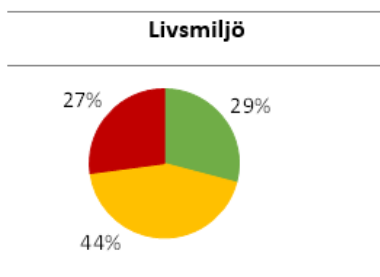
Vaxholms stad erbjuder en attraktiv livsmiljö där kommunen tillgodoser mänskliga behov inom ramen för jordens resurser. Livsmiljö omfattar både social- och ekologisk hållbarhet.

- Ett socialt hållbart Vaxholm innebär att alla invånare på lika villkor erbjuds en livsmiljö där de upplever en hög grad av trygghet och kan tillgodogöra sig kunskap, utvecklas och ha en god hälsa. Fyra områden har prioriterats: En trygg miljö, föräldrastöd, drogförebyggande arbete och hälsofrämjande förutsättningar.
- Ett ekologiskt hållbart Vaxholm innebär att alla invånare erbjuds en livsmiljö där hänsyn tas till naturresursuttaget i ekosystemen. De sex fokusområdena är: Miljösmart i vardagen, förbättra vattenkvaliteten i Östersjön, minska klimatavtrycket, säkra biologisk mångfald, klimate Anpassa och giftfri miljö.

Måluppfyllelse, resultat och fortsatt arbete

I tabellen nedan redovisas nämndernas mål inom området livsmiljö. I de fall indikatorerna ännu saknar utfall för 2018 bedöms måluppfyllelsen, (grönt, gult eller rött), efter en prognos.

Cirkeldiagrammet visar den aggregerade måluppfyllelsen för hela området. (Se även sid 10).

Källa: Tertiärbokslut 2 med helårsprognos 2018, Vaxholms stad

3.2.4 Sammanvägd bedömning

Kommunstyrelsen har en sammanvägd bedömning vad gäller målen med bäring på god ekonomisk hushållning i delårsrapporten.

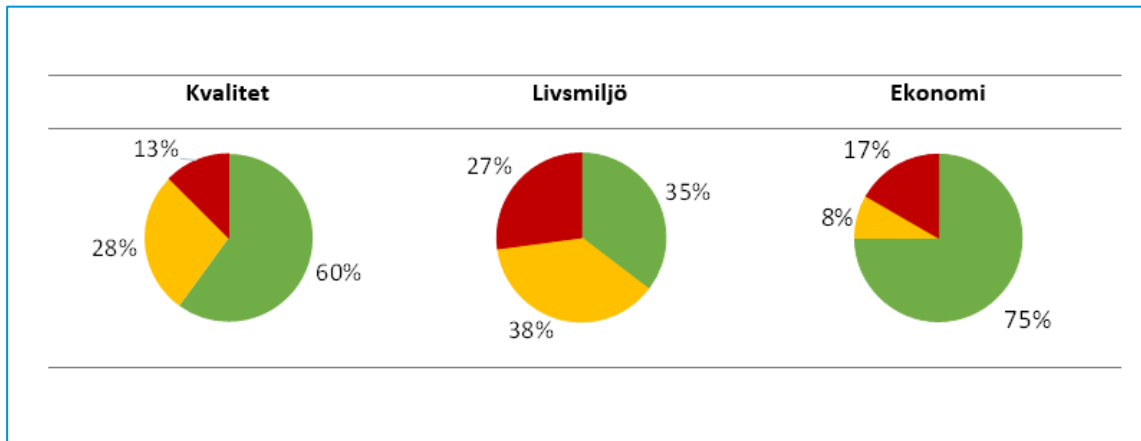
För att klara målen med bäring på god ekonomisk hushållning har kommunstyrelsen satt upp målet att om prognosen visar att mer än 50 % av den aggregerade måluppfyllelsen bedöms uppfylld (grönt) eller på väg att uppfyllas (gult) inom alla områdena bedöms målen uppfyllas. Mot bakgrund av detta är kommunstyrelsens bedömning att staden kommer att klara målen för god ekonomisk hushållning för helåret.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Källa: Tertialbokslut 2 med helårsprognos 2018, Vaxholms stad

Kommentar

Vår sammanfattande bedömning är att redovisningen har utvecklats positivt genom att bedömningen avseende måluppfyllelsen är tydlig. Denna bygger dock i vissa fall på prognoser där underlag saknas. För dessa mål kan vi inte göra någon bedömning. I övrigt gör vi ingen annan bedömning av måluppfyllelsen än staden.

3.3 Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

Enligt kommunal redovisningslag 9 kap 2 § ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- ✓ sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- ✓ sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

Sedan 2014 finns även en rekommendation av RKR avseende delårsrapport (RKR 22). Syftet med rekommendationen är att ange minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten, och hur dessa ska värderas.

Kommentar

Nämndernas verksamhetsberättelser regleras inte av kommunala redovisningslagen, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi inte granskat nämndvis redovisning.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Delårsrapporten innehåller alla förväntade delar, d.v.s. en förenklad förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning samt upplysning om tillämpade redovisningsprinciper.

Vår bedömning är i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

3.3.1 Finansiella rapporter och jämförelsetal

De finansiella rapporter som ingår i en delårsrapport ska upprättas enligt följande:

- a) En balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.
- b) En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.

Kommentar

Vår bedömning är att Vaxholms Stad har med alla förväntade delar när det gäller balans- och resultaträkning och dess jämförelsetal.

3.3.2 Redovisningsprinciper

I delårsrapporten anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningspersonal samt översiktlig avstämning av kommunens delårsrapport mot RKR:s gällande rekommendationer.

Kommentar

Vår bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att inga avvikelser noterats utifrån tillämpade redovisningsprinciper. Vi rekommenderar staden att årligen dokumentera en egen genomgång mellan aktuella redovisningsprinciper och av staden tillämpade principer. Vidare rekommenderar vi staden att utveckla stycket i delårsrapporten avseende komponentredovisning samt tydliggöra om förändring av redovisningsprinciper har skett mellan åren.

3.4 Balanskravet

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid ska gå förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Staden redovisar en avstämning av balanskravet enligt kommunallagen i förvaltningsberättelsen. I delårsrapporten står det att stadens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 20,5 mkr. Kommunen har inga tidigare underskott att återställa.

Kommentar

Vår bedömning är att staden kommer att klara balanskravet för helåret.

3.5 Resultaträkning

3.5.1 Resultaträkning – Stad

<i>Belopp i mkr</i>	<i>Delår 201808</i>	<i>Delår 201708</i>	<i>Bokslut 2017</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>
Verksamhetens nettokostnader	-397,8	-373,1	-602,0	-623,8	-622,1
<i>Varav jämförelsestörande poster</i>	<i>0,0</i>	<i>5,3</i>	<i>5,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	<i>8,2</i>	<i>0,5</i>	<i>4,6</i>	<i>2,1</i>	<i>5,3</i>
Skatteintäkter och statsbidrag	432,7	424,8	638,3	650,0	650,4
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	<i>1,9</i>	<i>3,9</i>	<i>3,7</i>	<i>1,8</i>	<i>1,9</i>
Finansnetto (inkl pensionsförvaltning)	-3,5	-5,2	-9,0	-9,7	-7,7
Årets resultat	31,4	46,5	27,3	16,5	20,6
Årets resultat i relation till skatteintäkter och bidrag %	7,3 %	10,9 %	4,3 %	2,5 %	3,2 %

Kommentar

En kommuns långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Kommunens resultat för delåret uppgår till 31,4 mkr, vilket är 15,1 mkr lägre än samma period förra året. Det beror främst på att verksamhetens nettokostnader ökar mer än vad skatteintäkterna och generella statsbidrag och utjämning gör.

Stadens årsprognos uppgår till 20,5 mkr, vilket är lägre än delårsresultatet. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än vid helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året. Tidigare år har vår granskning visat på att prognosen för helåret stämmer ganska bra överens med årets slutliga resultat.

3.5.2 Resultaträkning – Koncern

Belopp i mkr	Delår 201808	Delår 201708	Bokslut 2017	Prognos 2018
Verksamhetens nettokostnader	-397,2	-372,6	-602,1	-622,6
Skatteintäkter och statsbidrag	432,7	424,8	638,3	650,4
Finansnetto	-3,8	-5,5	-9,8	-8,3
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
Årets resultat	31,5	46,5	26,3	19,5
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	92,7	89,0	95,9	97,0

Kommentar

Dotterbolagen är mindre bolag och bidrar inte med så stora skillnader mot Vaxholms Stad och därav inga ytterligare kommentarer.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

3.5.3 Driftredovisning per nämnd

Driftsredovisning per nämnd (mkr)	Utfall 201808	Utfall 201708	Budget delår	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse budget - prognos	Avvikelse delårsbudget mot utfall
Kommunstyrelsen	-44,7	-40,2	-44,9	-67,5	-70,5	-3,0	4,7
<i>Exploateringsintäkter, ingår ej i ovan</i>		5,3				0,0	5,3
Barn- och utbildningsnämnden	-220,8	-212,9	-229,1	-343,5	-340,5	3,0	16,2
Stadsbyggnadsnämnden	-3,7	-2,0	-3,4	-5,0	-5,0	0,0	1,4
Socialnämnden	-107,9	-105,6	-112,7	-169,2	-166,2	3,0	7,1
Nämnden för teknik, fritid och kultur	-30,3	-23,8	-31,4	-46,8	-46,8	0,0	7,6
Summa	-407,4	-379,2	-421,5	-632,0	-629,0	3,0	42,3
Finansansvaret	438,7	425,7	432,4	648,6	649,6	1,0	-6,7
Periodens resultat	31,3	46,5	10,9	16,6	20,6	4,0	35,6

Kommentar

Historiskt sett är trenden att staden visar på ett stort överskott i samband med delårsbokslutet och anledningen är bland annat att det är mindre aktiviteter i verksamheterna under sommarmånaderna och därmed lägre kostnader.

Vi tidigare noterat att staden har mindre avvikelser både mot budget och prognos när det gäller helår, vilket är mycket positivt då beslut fattas utifrån tillförlitlig ekonomisk information.

3.6 Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige fattade beslut om en investeringsram om 93,9 mkr för 2018 där större investeringar återfinns inom skolor, markköp, om- och tillbyggnader av fastigheter samt gym. Årsprognosen uppgår till 45,4 mkr och vid delåret uppgår investeringarna till 19,7 mkr.

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Kommentar

Att prognosen är mycket lägre än budget beror framförallt på att tidsplaner har förskjutits framåt i tiden och investeringarna förväntas komma under 2019. Det finns en reserv på 11 mkr i budgeten och den kommer inte att användas under 2018.

Vi rekommenderar att det i delårsrapporten finns en tydlig återrapportering avseende budget och prognos på de större investeringsprojekten.

3.7 Balansräkning

<i>Belopp i mkr</i>	<i>Kommunen</i>			<i>Koncernen</i>		
	<i>2018-08-31</i>	<i>2017-08-31</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2018-08-31</i>	<i>2017-08-31</i>	<i>2017-12-31</i>
Balansomslutning	947,4	964,7	935,3	942,5	964,7	930,3
Redovisat eget kapital	338,5	325,6	306,3	333,0	325,6	300,6
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	223,9	176,6	161,0	218,4	176,6	155,3
<i>Redovisad soliditet</i>	<i>35,7%</i>	<i>33,8%</i>	<i>32,7%</i>	<i>35,3%</i>	<i>33,8%</i>	<i>32,3%</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	<i>23,6%</i>	<i>18,3%</i>	<i>17,2%</i>	<i>23,2%</i>	<i>18,3%</i>	<i>16,7%</i>
Omsättningstillgångar	133,8	132,4	114,7	136,7	132,4	118,7
Avsättningar	48,8	44,0	45,6	48,8	44,0	45,6
Långfristiga skulder	474,1	486,5	466,5	474,1	486,5	466,5
Kortfristiga skulder	86	108,6	116,9	86,5	108,6	117,6
<i>Balanslikviditet</i>	<i>155,6%</i>	<i>121,9%</i>	<i>98,1%</i>	<i>158,0%</i>	<i>121,9%</i>	<i>100,9%</i>

Kommentar

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt, vilket betyder att staden har täckning för sina skulder. Staden redovisar en soliditet på 35,7 % och en soliditet med hänsyn taget till ansvarsförpliktelser på 23,6 %, vilket visar på att staden har betalningsförmåga för sina skulder. Det är en ökning mot både samma period förra året och jämfört med årsbokslutet.

Balanslikviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt. Stadens balanslikviditet är god i samband med delårsbokslutet.

Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår till 114,6 mkr (116,9 mkr).

Vaxholms Stad

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-11-05

Till samtliga balansposter har huvudboksbilagor och specifikationer upprättats. Tillgångar och skulder till väsentliga belopp har stämts av mot underlag och **vi bedömer** att balansräkningen ger en rättvisande bild i all väsentlighet.

3.7.1 Lakttagelser vid granskning av balansräkningen

Avsättningar

Staden har en pågående tvist med en entreprenadfirma där det i dagsläget är oklart hur utgången blir och under hösten kommer rättprocessen att starta. Det finns ingen avsättning gjord i balansräkningen.

3.8 Sammanställd redovisning

Enligt KRL 8:2 ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Enligt RKR 22 ska delårsrapporten innefatta en sammanställd redovisning om dotterbolagens balansomslutning eller intäkter uppgår till mer än 30 % av kommunkoncernens totala balansomslutning eller intäkter.

Kommentar

I koncernen ingår följande enheter:

- Vaxholm Smeden 3 AB, 100 %
- Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB, 100 %

Koncernens resultat uppgår till 31,5 mkr varav staden står för 31,4 mkr.

Stadens helägda bolag uppfyller inte kraven varför någon sammanställd redovisning inte krävs. Staden har en sammanställd redovisning i delårsrapporten och till kommande år bör staden fundera över om den ska vara med eller inte.

KPMG, dag som ovan

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Anders Petersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Granskningsrapporter från lekmanrevisorerna i bolagen (2)

2.1 Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB

2.2 Vaxholm Smeden 3 AB

2.3 Roslagsvatten AB

2.4 Vaxholmsvatten AB

Lekmannarevisor i Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB
556989-1178

Vaxholm den 22 mars 2019

Till årsstämman i Fastighetsbolaget
Vasavägen 13 AB
Organisationsnummer 556989-1178

Till fullmäktige i Vaxholms stad

Granskningsrapport för år 2018

Jag, av fullmäktige i Vaxholms stad utsedd lekmannarevisor, har granskat Fastighetsbolaget Vasavägen 13 ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bolaget bör initiera ett arbete med intern kontroll då detta för närvarande saknas. Varje år bör en risk- och väsentlighetsanalys genomföras och utifrån denna bör en internkontrollplan tas fram.

Till granskningsrapporten hör bilagan Grundläggande granskning.

Vaxholm dag som ovan

Anders Haglund
Lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB, org. nr 556989-1178

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Fastighetsbolaget Vasavägen 13 ABs finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB enligt god revisionsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Västerås den 22 mars 2019

KPMG AB

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Lekmannarevisor i Vaxholm Smeden 3 AB
556780-9875

Vaxholm den 22 mars 2019

Till årsstämman i Vaxholm Smeden 3 AB
Organisationsnummer 556780-9875

Till fullmäktige i Vaxholms stad

Granskningsrapport för år 2018

Jag, av fullmäktige i Vaxholms stad utsedd lekmannarevisor, har granskat Vaxholm Smeden 3 ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bolaget bör initiera ett arbete med intern kontroll då detta för närvarande saknas. Varje år bör en risk- och väsentlighetsanalys genomföras och utifrån denna bör en internkontrollplan tas fram.

Till granskningsrapporten hör bilagan Grundläggande granskning.

Vaxholm dag som ovan

Caroline Åkerhielm
Lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Vaxholm Smeden 3 AB, org. nr 556780-9875

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Vaxholm Smeden 3 AB för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Vaxholm Smeden 3 ABs finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Vaxholm Smeden 3 AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Vaxholm Smeden 3 AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Vaxholm Smeden 3 AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företaget någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Västerås den 22 mars 2019

KPMG AB

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Grundläggande granskning

Lekmannarevisionsrapport

Vaxholm Smeden 3 AB & Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB

KPMG AB

2019-02-26

Antal sidor 7

Vaxholm Smeden 3 AB & Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB
Lekmannarevisionsgranskning

2019-02-26

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning och bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvariga bolag	4
2.5	Metod	4
2.6	Projektorganisation	4
3	Bolagsordning och ägardirektiv	4
4	Genomgång av revisionsfrågor och rekommendationer	5
4.1	Rekommendationer	7

Vaxholm Smeden 3 AB & Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB
Lekmannarevisionsgranskning

2019-02-26

1 Sammanfattning

KPMG har av de utsedda lekmannarevisorerna i Vaxholms stad fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning avseende de helägda bolagen Vaxholm Smeden 3 AB samt Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Efter genomförd granskning kan vi konstatera att bolagsordning och ägardirektiv finns för respektive bolag där bl a verksamhetsföremål och ändamål framgår. Vi bedömer att dokumenten innehåller för respektive bolag relevanta delar och områden.

Vid genomgång av rutiner inom ramen för den grundläggande granskningen kan vi konstatera att rutinerna behöver stärkas enligt de rekommendationer som lämnas nedan:

- De bägge bolagen bör initiera ett arbete med intern kontroll då detta liksom tidigare år saknas. Varje år bör en risk- och väsentlighetsanalys genomföras och utifrån denna bör en internkontrollplan tas fram.

2 Inledning och bakgrund

Vi har på uppdrag av de utsedda lekmannarevisorerna i Vaxholms stad genomfört en grundläggande granskning avseende stadens helägda bolag.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att översiktligt bedöma om bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagens interna kontroll är tillräcklig.

Vi har gått igenom bolagsordning och ägardirektiv för att granska att dessa innehåller relevanta delar.

I övrigt har vi gått igenom följande områden för de bägge bolagen:

Verksamhets- och ekonomistyrning – Har styrelsen en ändamålslig verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning och rapportering?

- Följer bolaget upp verksamheten och ekonomin och upprättas prognoser under året?
- Rapporteras resultatet till styrelsen och till Kommunstyrelsen?
- Har styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser?

Uppföljning av intern kontroll – Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som ekonomin?

- Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?
- Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys?
- Rapporteras resultatet från arbetet med intern kontroll till styrelsen och Kommunstyrelsen?

Offentlighetsprincipen

- Vilka rutiner finns vad gäller protokoll och handlingar i de bägge bolagen?
- Hur och på vilket sätt anslås protokoll från styrelsesammanträdena i de bägge bolagen?

Förtroendekänsliga poster

En genomgång har skett av de båda bolagens bokföring för 2018 för att granska om kostnader för s k förtroendekänsliga poster såsom kostnader för resor, representation, kurser/konferenser etc förekommer.

2019-02-26

2.2 Avgränsning

Granskningen är översiktlig och utgår från förhållanden etc i samband med granskningstidpunkten i början på 2019.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Aktiebolagslagen, främst 8 kap
- Kommunallagen

2.4 Ansvariga bolag

Granskningen avser bolagen Vaxholm Smeden 3 AB samt Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB.

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervju med stadens ekonomichef
- Dokumentstudier, främst avseende bolagsordningar och ägardirektiv

2.6 Projektorganisation

Granskningen har utförts av Anders Petersson, certifierad kommunal yrkesrevisor.

3 Bolagsordning och ägardirektiv

Vaxholm Smeden 3 AB

Av bolagsordningen för Vaxholm Smeden 3 AB framgår bl a verksamhetsföremål och ändamålet med bolagets verksamhet. Bolaget har till föremål att äga, bebygga och förvalta fastigheten Smeden 3 i Vaxholms stad. Bolagets syfte är att, inom ramen för av Vaxholms stad givna direktiv och på affärsmässiga grunder, äga, bebygga och förvalta fastigheten Smeden 3, Vaxholms stad.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe med beaktande av Vaxholms stads kommunala kompetens.

Av ägardirektivet för Vaxholms Smeden 3 AB som är ett komplement till bolagsordningen framgår bl a att bolaget är en del av den kommunala organisationen samt att verksamhet och ändamål framgår av bolagsordningen. Det framgår vidare att bolaget ska lämna Kommunstyrelsen den information om verksamheten som den

2019-02-26

begär och att den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse. Vad gäller förvaltningsberättelsen ska det i denna redovisas hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och ägardirektivet angivna syftet och ramarna med densamma. Vidare framgår att bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom hyresintäkter och att bolaget ska nå ett resultat i verksamheten som medger avkastning på ägarnas insatta kapital. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka staden kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall. Bolagets styrelse och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för staden minst en gång per år (ägardialog).

Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB

Av bolagsordningen för Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB framgår bl a verksamhetsföremål och ändamålet med bolagets verksamhet. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga, bebygga och förvalta fastigheten Trädgårdsmästaren 19 i Vaxholms stad. Bolagets syfte är att inom ramen för, av Vaxholms stad givna direktiv och på affärsmässiga grunder, äga, bebygga och förvalta fastigheten Trädgårdsmästaren 19.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe med beaktande av Vaxholms stads kommunala kompetens.

Av ägardirektivet för Vasavägen 13 AB som är ett komplement till bolagsordningen framgår bl a att bolaget är en del av den kommunala organisationen samt att verksamhet och ändamål framgår av bolagsordningen. Det framgår vidare att bolaget ska lämna Kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär och att den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse. Vad gäller förvaltningsberättelsen ska det i denna redovisas hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och ägardirektivet angivna syftet och ramarna med densamma. Vidare framgår att bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom hyresintäkter och att bolaget ska nå ett resultat i verksamheten som medger avkastning på ägarnas insatta kapital. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka staden kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall. Bolagets styrelse och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för staden minst en gång per år (ägardialog).

4 Genomgång av revisionsfrågor och rekommendationer

Nedan följer en genomgång av de revisionsfrågor som är aktuella i samband med granskningen (svaren avser båda bolagen då rutinerna är desamma):

Verksamhets- och ekonomistyrning – Har styrelsen en ändamålsrig verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning och rapportering?

2019-02-26

- **Följer bolaget upp verksamheten och ekonomin och upprättas prognoser under året?** Uppföljningar sker per den sista april, per den sista augusti (delårsbokslut) och per den sista december (årsbokslut). Helårsprognoser för återstoden av året upprättas i samband med uppföljningarna som görs per den sista april och per den sista augusti. Bolagens bokföring och all uppföljning, såväl ekonomisk som verksamhetsmässig, sköts av Vaxholms stad.
- **Rapporteras resultatet till styrelsen och till Kommunstyrelsen?** Ja, styrelsen erhåller samtliga tertialuppföljningar. Ekonomichef, ekonom och fastighetsförvaltare är alltid med och redovisar verksamhet och ekonomi i samband med styrelsemötena. Kommunstyrelsen erhåller samtliga tertialuppföljningar. I kommunens årsredovisning ingår den sammanställda redovisningen som innefattar de bägge bolagen.

Har styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser? Ja, styrelsen fattar beslut vid avvikelser. Tidigare år har fördyrande underhållskostnader analyserats och förklarats vid styrelsemöten. För 2018 har inga större avvikelser varit aktuella.

Uppföljning av intern kontroll – Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som ekonomin?

- **Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?** Internkontrollplan saknas liksom tidigare år för bägge bolagen.
- **Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys?** Såväl internkontrollplan som risk- och väsentlighetsanalys saknas liksom tidigare år för bägge bolagen.
- **Rapporteras resultatet från arbetet med intern kontroll till styrelsen och Kommunstyrelsen?** I nuläget saknas liksom tidigare år arbete med intern kontroll för de bägge bolagen.

Offentlighetsprincipen

- **Vilka rutiner finns vad gäller protokoll och handlingar i de bägge bolagen?** Protokoll upprättas, justeras och undertecknas. Såväl protokoll som alla handlingar som hör till ärendelistan inför styrelsesammanträdena arkiveras i 7 år.
- **Hur och på vilket sätt anslås protokoll från styrelsesammanträdena i de bägge bolagen?** Protokollen från styrelsesammanträdena anslås för närvarande inte.

Förtroendekänsliga poster

En genomgång har skett av de båda bolagens bokföring för 2018 för att granska om kostnader för s k förtroendekänsliga poster såsom kostnader för resor, representation, kurser/konferenser etc förekommer.

Vaxholm Smeden 3 AB & Fastighetsbolaget Vasavägen 13 AB
Lekmannarevisionsgranskning

2019-02-26

I samband med granskningen har det konstaterats att några sådana kostnader inte finns för 2018 i de bägge bolagen.

4.1 Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- De bägge bolagen bör initiera ett arbete med intern kontroll då detta liksom tidigare år saknas. Varje år bör en risk- och väsentlighetsanalys genomföras och utifrån denna bör en internkontrollplan tas fram.

KPMG, datum som ovan

Anders Petersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

**Lekmannarevisorerna
i Roslagsvatten Aktiebolag**

Till kommunfullmäktige i Österåker, Vallentuna, Ekerö,
Vaxholm, Knivsta, Täby och Danderyd

Till årsstämman i Roslagsvatten Aktiebolag,
org nr 556142-2394

Granskningsrapport för år 2018

Vi av fullmäktige utsedda lekmannarevisorer, har granskat Roslagsvatten Aktiebolags verksamhet. Vi har biträtt av EY i vår granskning.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen och god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

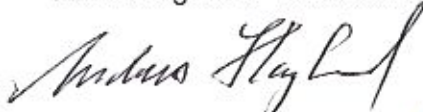
Under året har vi träffat bolagets verkställande ledning vid två tillfällen för att informera oss om utvecklingen i verksamheten. Vi har vid tre tillfällen också träffat den auktoriserade revisorn i bolaget för att stämna av våra respektive granskningsinsatser och resultatet av dessa. Vi har gått igenom styrelseprotokoll och andra väsentliga styrdokument.

Under året har vi genomfört en fördjupad granskning av bolagets kris- och katastrofberedskap. Granskningen har genomförts genom intervjuer samt granskning av styrdokument. Vår bedömning är att bolaget har en ändamålsenlig kris- och katastrofberedskap, i allt väsentligt. Den fördjupade granskningen har avrapporterats i separat rapport.

I bolagets ägardirektiv anges flera viktiga styrsignaler som styrelsen har att beakta i sin styrning. Vi anser dock inte att styrelsen på ett tillräckligt tydligt sätt i årsredovisningen redogjort för huruvida gällande ägardirektiv uppfylls eller inte för år 2018. Vår bedömning är att styrelsen måste utveckla utvärdering och analys rörande måluppfyllelse på ett tydligare sätt framgent, med utgångspunkt från gällande ägardirektiv.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med en tillräcklig intern kontroll.

Åkersberga den 15 mars 2019

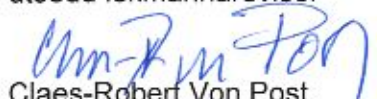
Anders Haglund
Av fullmäktige
i Vaxholms stad
utsedd lekmannarevisor

Lars-Olof Laurén
Av fullmäktige
i Ekerö kommun
utsedd lekmannarevisor

Rune Lundin
Av fullmäktige
i Knivsta kommun
utsedd lekmannarevisor

Claes-Robert Von Post
Av fullmäktige i
Vallentuna kommun
utsedd lekmannarevisor

Jan Winberg
Av fullmäktige i
Österåker kommun
utsedd lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Roslagsvatten AB, org.nr 556142-2394

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Roslagsvatten AB för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Roslagsvatten AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Som framgår av förvaltningsberättelsen finns inget resultat att disponera. Vi tillstyrker att bolagsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att uppläcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 15 mars 2019

Ernst & Young AB

Fredric Hävrén
Auktoriserad revisor

**Lekmannarevisorerna
i Vaxholmsvatten Aktiebolag**

Till kommunfullmäktige i Vaxholm

Till årsstämman i Vaxholmsvatten Aktiebolag,
org nr 556483-2987

Granskningsrapport för år 2018

Jag av fullmäktige utsedd lekmannarevisor, har granskat Vaxholmsvatten Aktiebolags verksamhet. Jag har biträtts av EY i min granskning.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen och god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

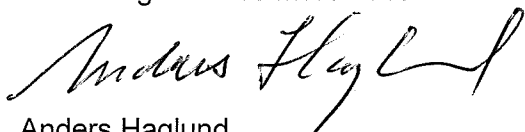
Under året har jag träffat bolagets verkställande ledning vid två tillfällen för att informera mig om utvecklingen i verksamheten. Jag har vid tre tillfällen också träffat den auktoriserade revisorn i bolaget för att stämma av våra respektive granskningsinsatser och resultatet av dessa. Jag har gått igenom styrelseprotokoll och andra väsentliga styrdokument.

Under året har EY genomfört en fördjupad granskning av bolagets kris- och katastrofberedskap. Granskningen har genomförts genom intervjuer samt granskning av styrdokument. Min bedömning är att bolaget har en ändamålsenlig kris- och katastrofberedskap, i allt väsentligt. Den fördjupade granskningen har avrapporterats i separat rapport.

I bolagets ägardirektiv anges flera viktiga styrsignaler som styrelsen har att beakta i sin styrning. Jag anser dock inte att styrelsen på ett tillräckligt tydligt sätt i årsredovisningen redogjort för huruvida gällande ägardirektiv uppfylls eller inte för år 2018. Min bedömning är att styrelsen måste utveckla utvärdering och analys rörande måluppfyllelse på ett tydligare sätt framgent, med utgångspunkt från gällande ägardirektiv.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Åkersberga den 15 mars 2019

Anders Haglund
Av fullmäktige
i Vaxholms stad
utsedd lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Vaxholmsvatten AB, org.nr 556483-2987

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Vaxholmsvatten AB för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Vaxholmsvatten ABs finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Vaxholmsvatten AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Vaxholmsvatten AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorans ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Vaxholmsvatten AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorans ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 15 mars 2019

Ernst & Young AB

Fredric Hävrén
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport

Södra Roslagen miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMH)

På uppdrag av Täby kommuns och Vaxholms kommuns förtroendevalda revisorer har vi översiktligt granskat nämndens verksamhet och ekonomiska redovisning för år 2018.

Granskningen har omfattat:

- Bedömning av nämndens mål och måluppföljning.
- Bedömning av nämndens egen uppföljning av intern kontroll.
- Översiktlig granskning av nämndens delårsbokslut.
- Översiktlig granskning av nämndens årsbokslut.

Kommunfullmäktige i Täby har för 2018 fastställt ett verksamhetsmål, att lagefterlevnaden ska vara god. Måluppfyllelsen mäts genom fyra indikatorer:

- Andel allvarliga avvikelser vid tillsyn av hälsoskyddsverksamheter (högst 5 %)
- Andel allvarliga avvikelser vid tillsyn av miljöskyddsverksamheten med stöd av miljöbalken (högst 5 %)
- Andel föreläggande, stängning eller förbud vid livsmedelskontroll (högst 5 %)
- Andel återkallelse av serveringstillstånd i Täby och Vaxholm (högst 5 %)

Alla indikatorer förutom livsmedelskontrollen har klarats. Bedömningen är att måluppfyllelsen för SRMH är god då alla indikatorer utom ett har uppnåtts.

Vad gäller finansiellt mål redovisar nämnden ingen avvikelse i förhållande till budget. Det finansiella målet har härmed nåtts och vi bedömer utfallet som förenligt med målet.

Nämnden har följt sin plan för uppföljning av intern kontroll med tillfredsställande resultat.

Vår granskning har inte gett upphov till några anmärkningar mot Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddsnämnd eller nämndens ledamöter.

Täby 2019-03-18

KPMG AB

Susann Eriksson

Auktoriserad revisor

Ansvarsutövande granskning – Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet för kommunens gode män, förvaltare och förmyndare. I nämndens uppdrag ligger även ansvaret för finansiering, mål och uppföljning av verksamheten. Sedan 2011 är överförmyndarnämnden gemensam nämnd för Värmdö kommun och Vaxholm stad.

1. Mål och uppdrag

Kontrollmål: Nämnden/styrelsen arbetar tillfredsställande med mål och uppdrag.

1. Iakttagelser

Mål och plan

Överförmyndarnämnden har antagit en *detaljbudget* som avser år 2018. Detaljbudgeten har en målstruktur som utgår från Värmdö kommunfullmäktiges sex inriktningsmål för mandatperioden (2014-2018): En hållbar kommun, inflytande och dialog, omsorgs och trygghet, livslångt lärande för livet och arbetslivet, ledarskap och medarbetarskap samt resurshållning. Till inriktningsmålen knyter respektive nämnd effektmål.

Överförmyndarnämnden har utifrån inriktningsmålen skapat fyra effektmål:

- Överförmyndarverksamheten ska ha fasta telefontider och erbjuda möjlighet till medborgarna att komma i kontakt med överförmyndarhandläggare genom öppetid varje torsdag kväll till kl 19.
- Verksamheten ska genomsyra av rättsäkerhet och kompetens. Bl.a. ska erforderligt utbildning och stöd ska erbjudas handläggare vid beslutsfattande.
- Medarbetarna har individuella medarbetar – och lönesamtal
- Nämndens verksamhet ska ha en ekonomi i balans.

Nämnden har beslutat om en internkontrollplan med planerade interna kontrollmoment för 2018.

Mätetal

Effektmålen innehåller inte mätetal. Målen är dock utformande så att de på ett effektivt sätt möjliggör uppföljning såsom ”nämnden ska ha fasta telefontider” eller ”medarbetarna ska ha individuella medarbetar – och lönesamtal”.

Delegering av beslut

Det finns en delegationsordning för överförmyndarnämnden, antagen 2017-12-07, reviderad 2018-06-07. I delegationsordningen framgår vilka funktioner som har mandat att fatta beslut om olika typer av ärenden. Det framgår även beloppsgränser för de olika beslutstyperna.

Särskilda fullmäktigeuppdrag

Vi kan inte se att överförmyndarnämnden har fått några särskilda uppdrag från fullmäktige i samband med budget 2018.

2. Bedömning

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden arbetar tillfredsställande med mål och uppdrag.

Nämnden har utifrån fullmäktiges mål antagit en plan för sin verksamhet. Målens utformning möjliggör uppföljning av ekonomi och verksamhet. Vi noterar dock att måtetal inte använts.

Det finns en beslutad detaljbudget för överförmyndarnämnden och nämnden har beslutat om en internkontrollplan med kontrollmoment för 2018.

2. Uppföljning, kontroll, återrapportering och analys

Kontrollmål: Nämnden/styrelsen arbetar tillfredsställande med uppföljning, kontroll samt återrapportering och analys.

2.1 Iakttagelser

Uppföljningsplan

I detaljbudgeten finns en plan som anger att en samlad uppföljning av mål, uppdrag och ekonomi sker i delårsrapporten vid halvårsskiftet och i verksamhetsberättelsen för helåret. I de två resterande budgetuppföljningsprognoserna (BUP), för första och tredje kvartalet, görs uppföljning med tyngdpunkt på ekonomi.

Måtetal

Effektmålen bryts i BUP 2 ner i indikatorer. Indikatorerna innehåller inte måtetal utan är av mer generell karaktär såsom "avvikelser i budget ska gå att förklara" eller "tjänstemän/medarbetare ska ha lönesamtal".

Rapportering och redovisning

Rapportering avseende överförmyndarnämndens ekonomi sker genom tre budgetuppföljningsprognoser under året samt i nämndens årsredovisning (preliminär version, beslut om planen tas 12/3-2019, ärendet bereddes på presidieberedningen 4/3-2018)). I uppföljningen presenteras det ekonomiska resultatet per verksamhet samt en prognos för helåret. I BUP 2 prognostiseras en negativ budgetavvikelse på 0,2 mnkr för helåret. Orsak till avvikelse redovisas, men åtgärder redovisas inte. Även i BUP 3 (november) är det prognostiserade resultatet för 2018 en negativ avvikelse på 0,2 mnkr.

I budgetuppföljningsprognos 2 presenteras måluppföljning och bedömning av måluppfyllelse. Till respektive indikator lämnas en kommentar som redogör för aktiviteter som genomförts eller planeras för att uppnå målet.

En protokollsgenomgång visar att samtliga budgetuppföljningar samt föregående års verksamhetsberättelse har behandlats på nämndens sammanträden under året. Ekonomi eller verksamhetsmål behandlas inte utöver detta. Nämnden har dock endast fyra sammanträden under 2018.

Anmälan av delegationsbeslut

En protokollsgenomgång av tillgängliga protokoll från sammanträden från 2018 visar att delegationsbeslut är en stående punkt på nämndens sammanträden.

Analys och aktiva åtgärder

Vid BUP 1, 2 och 3 prognostiserar nämnden en budgetavvikelse på 0,2 mnkr för helåret, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget med cirka 6,5 %. Avvikelsens konsekvens för ekonomi, näringsliv, miljö, medborgare och barn beskrivs i ett inledande stycke där slutsatsen är att avvikelsen endast ger konsekvenser för ekonomin.

Den prognostiserade negativa avvikelsen förklaras bland annat av icke kompenserade kostnader från migrationsverket för gode män för ensamkommande barn samt ökade kostnader för den obligatoriska uppdateringen av handläggningssystemet som uppgår till 300 tkr. I BUP 1, 2 och 3 anger nämnden i olika formuleringar att den har begränsat utrymme att vidta åtgärder för att nå en budget i balans. Följaktligen innehåller inte rapporterna heller någon information om planerade eller vidtagna åtgärder. I BUP 3 anges att "eftersom det inte finns några marginaler att använda kan några åtgärder för att eliminera underskottet för 2018 inte föreslås".

2.2 Bedömning

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden arbetar tillfredsställande med uppföljning, kontroll samt återrapportering och analys.

Det finns en systematik i uppföljningen vad gäller nämndens ekonomi och mål. Vi noterar att nämnden inte föreslår åtgärder för att uppnå en budget i balans men konstaterar samtidigt att en analys genomförts som visar på att det ekonomiska läget inte möjliggör vidtagande av åtgärder.

3. Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse

Kontrollmål: Nämnden/styrelsen har ett tillfredsställande verksamhetsmässigt och ekonomiskt resultat.

3.1 Iakttagelser

Iakttagelser baseras på nämndens verksamhetsberättelse för 2018 som antagits av nämnden (2019-03-12).

Måluppfyllelse

Av nämndens fyra antagna effektmål för 2018 bedöms tre som uppfyllda (medborgarna ska erbjudas god tillgänglighet och service, verksamheten ska genomsyras av rättssäkerhet och kompetens samt Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare) och ett som ej uppfyllt (nämndens verksamhet ska ha en ekonomi i balans). Samtliga effektmål utvärderas genom under året tidigare angivna indikatorer. För effektmålet "medborgarna ska erbjudas god tillgänglighet och service" noteras att den enkätundersökning som genomförts visar en klar förbättring jämfört med 2017 (85 % av tillfrågande anger att de är delvis till helt nöjda med överförmyndarnämndens telefontider, jämfört med 72 % 2017).

Ekonomi

Nämnden redovisar en negativ avvikelse på 463 tkr för 2018, vilket motsvarar en avvikelse mot budget med 16,2 %. Resultatet är även klart sämre än det prognostiserade resultatet i BUP 3 (november 2018). Försämringen uppges enligt verksamhetsberättelsen bero på högre IT-kostnader samt högre kostnader för gode män.

3.2 Bedömning

Vi bedömer att nämnden inte har ett tillfredställande resultat för ekonomi och verksamhet. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett underskott på 463 tkr för året. Vidare noterar vi en bristande prognossäkerhet under året. I jämförelse med tertial 3 som redovisades relativt tätt innan årsskiftet (november) har resultatet försämrats med drygt 250 tkr. Vi konstaterar avslutningsvis att nämnden bedömer ett effektmål som ej uppfyllt, och tre som uppfyllda.

Vaxholms stad - Långsiktig finansiell planering - PM

2018-10-22

Styrande dokument

Mål och budget 2019-2021

I dokumentet framgår stadens budgetprocess. Följande sker kronologiskt under året:

- **Februari** – analys av omvärld och av verksamhetsbehov. Respektive verksamhet i staden ansvarar för sitt respektive område.
- **Mars** – ny befolkningsprognos. Staden erhåller i mars varje år en statistikfil från Statistiska Centralbyrån över befolkningen och dess sammansättning.
- **April** – Kommunstyrelsens strategidag. Syftet är att Kommunstyrelsen ska sätta "spelreglerna" för budgetprocessen.
- **Maj** – Övriga nämnders strategidag.
- **Juni** – Kommunstyrelsen fattar beslut om ramärendet gällande Mål och budget (för de kommande tre åren). Detta innehåller en samlad beskrivning av de aktuella förutsättningar som gäller för Vaxholms stads planering, exempelvis befolkningsprognoser och ekonomiska förutsättningar.
- **September** – nämnderna ska lämna kommentarer d v s yttra sig över Mål och budget. Yttrandet ska vara nämndsbehandlat.
- **Oktober** – Mål och budget samt skattesats fastställs i Kommunstyrelsen. Hänsyn tas då till förnyad omvärldsinformation.
- **November** – Mål och budget samt skattesats fastställs i Kommunfullmäktige. Samtidigt fastställs även taxor och avgifter av Kommunfullmäktige.
- **December** – Verksamheterna arbetarna med sina respektive detaljbudgetar.

Åtterrapporeringen av Mål och budget sker till Kommunfullmäktige tre gånger under året, i de båda tertialboksluten per april och per augusti samt i årsredovisningen.

För Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden gäller s k volymbudgetar, d v s deras ramar förändras utifrån prognostiserade volymer i verksamheterna.

Finanspolicy

Stadens gällande finanspolicy är daterad 2014-05-12. Policyn anger ramarna för hur finansverksamheten inom staden och dess bolag (direkt eller indirekt ägarandel större än 50 %) ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditets- och pensionsmedelsförvaltning samt finansiering. I inledningsavsnittet framgår att policyn syftar till att:

- Ange finansverksamhetens mål
- Fastställa finansverksamhetens organisation
- Begränsa de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten

- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

Finansverksamhetens övergripande mål är att förvaltningen av stadens medel ska ske på ett sådant sätt att kraven på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. I detta mål ligger:

- Säkerställande av stadens betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Minimering av stadens räntekostnader.
- Säker och effektiv finanshantering utan spekulativa inslag.
- God intern kontroll.

I policyn framgår vidare Kommunfullmäktiges respektive Kommunstyrelsens ansvar samt vad som ska gälla kring placeringar, likviditetsförvaltning, finansiering, derivat, finansiering av verksamhetslokaler, finansiell leasing, borgen & garantier, pensionsmedelsförvaltning samt internkontroll och rapportering.

Vision och Målområden

Vaxholms stads vision som Kommunfullmäktige fattat beslut om är: **Vaxholms stad ska vara en attraktiv plats att leva och bo på.** Detta innebär att Vaxholms stad ska vara en kulturell skärgårdsstad som med småskalighet och effektiv kommunal service ska erbjuda invånare och näringsidkare en attraktiv och stimulerande livs- och arbetsmiljö med närhet till skärgård, natur och storstad. Vaxholms stad ska vara ett samhälle som präglas av trygghet, delaktighet, gemenskap och ansvar. Vaxholms stad ska utvecklas tillsammans med medborgarna. Valmöjligheter ska finnas framförallt inom skola, omsorg och boende. Vaxholms stads ambition är att arbeta för en klimatsmart stad med hållbar användning av energi och transporter, ren luft och rent vatten och där det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil.

Kommunfullmäktige har dessutom fattat beslut om följande målområden:

1. **Kvalitet** "Vaxholms stads verksamheter har god kvalitet i enlighet med nationella styrdokument och invånarnas upplevelse. Kommunen ger god service som kännetecknas av god tillgänglighet och positivt bemötande"
2. **Livsmiljö** "Vaxholms stad erbjuder en attraktiv livsmiljö där kommunen tillgodoser mänskliga behov inom ramen för jordens resurser. Livsmiljö omfattar både social och ekologisk hållbarhet"
3. **Ekonomi** "Vaxholms stad har en god ekonomi i balans. Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt"

Respektive styrelse/nämnd bryter ned målområdena till egna mål. Måluppfyllelsen mäts genom olika nyckeltal och indikatorer.

Staden har även tre övergripande finansiella mål som ingår i målområdet **Ekonomi**. Dessa är:

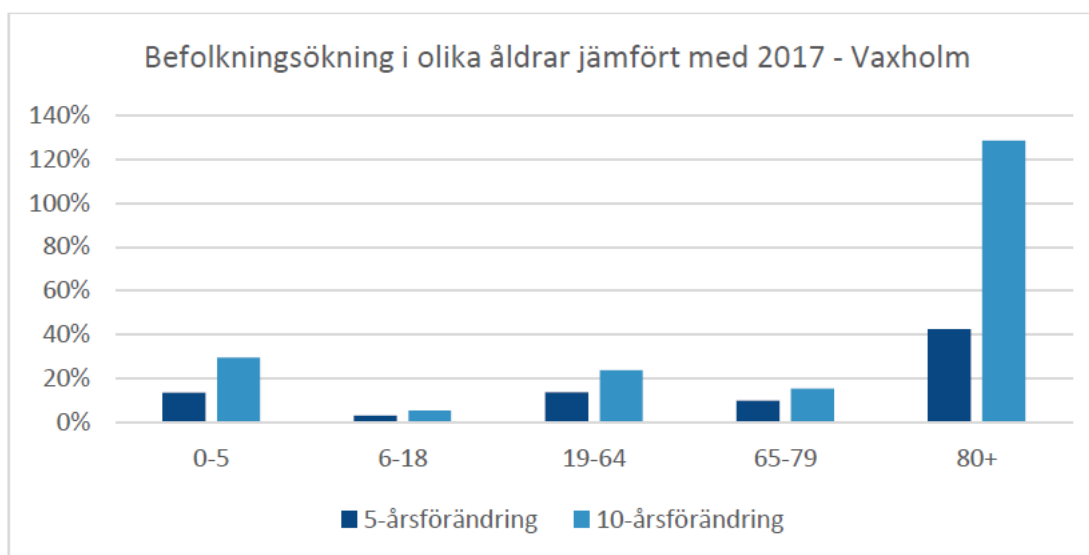
1. Budgetavvikelse
2. Resultat i procent av skatteintäkterna
3. Soliditet

Befolkningsprognos

Staden levererar en statistikfil från SCB till företaget Statisticon i Uppsala som utvecklar befolkningsprognoserna för staden. Prognoserna bygger på historiska data och utveckling utifrån befintlig befolkning. Befolkningsprognosen ser, enligt Statisticon, ut enligt följande de kommande åren:

Befolkningsprognos	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Statisticon	11 831	12 028	12 307	12 546	12 806	13 278	13 482	13 793	14 038

En beräkning har dessutom skett vad gäller befolkningsökningen i olika åldrar jämfört med 2017 på såväl fem som tio års sikt enligt nedan:

Rapporten från Statisticon innehåller en rad tabeller, diagram etc över befolkningens prognostiserade sammansättning framöver. Statisticon gör även en bostadsbyggnadsprognos vad gäller småhus och flerbostadshus framöver. För denna prognos levererar staden material. I nuläget sträcker sig prognoserna till år 2036.

Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys etc

Mål och budget 2019-2021 innehåller en resultatbudget fram t o m 2025 enligt nedan.

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	120,8	126,2	130,6	134,8	141,2	147,7	153,5	159,3
Verksamhetens kostnader	-709,3	-740,5	-766,3	-791,2	-828,9	-867,0	-900,9	-934,7
Avskrivningar och nedskrivningar	-35,4	-36,9	-38,2	-39,5	-41,3	-43,2	-44,9	-46,6
Verksamhetens nettokostnad	-623,8	-651,3	-674,0	-695,8	-729,0	-762,5	-792,3	-822,1
Skatteintäkter	653,4	687,8	715,0	747,2	788,8	829,8	873,2	930,6
Statlig skatteutjämning/generella statsbidrag	-3,4	-7,5	-4,8	-13,0	-20,1	-13,3	-32,3	-46,4
Finansiella intäkter	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Finansiella kostnader	-11,1	-10,7	-15,4	-17,0	-21,3	-26,6	-26,8	-26,1
Skatteintäkter och finansiellt resultat	640,4	671,1	696,3	718,8	748,9	791,4	815,7	859,6
Årets resultat	16,6	19,8	22,3	22,9	19,9	28,9	23,4	37,5

Vad gäller skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning erhåller staden prognoser från SKL löpande under året. Prognoserna från SKL finns i två versioner, en som är gratis och en mer avancerad som staden betalar en avgift för.

Skatteintäkterna samt generella statsbidrag och utjämning är kopplade till befolkningsprognosen. Vissa justeringsposter uppstår alltid i form av sluträkningar av skatteintäkter samt även justering av fastighetsavgift. Utfallet vad gäller skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning brukar hamna väldigt nära budgeterade belopp.

I Mål och budget finns det med en sammanställning över utvecklingen av dels skatteintäkter och dels nettokostnader enligt nedan:

Procentuell förändring (%)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatter, utjämning och generella statsbidrag	2,3%	4,7%	4,4%	3,4%	4,7%	6,2%	3,0%	5,1%
Nettokostnader	2,9%	4,3%	4,1%	3,4%	5,3%	5,2%	3,8%	3,6%
Nettoutveckling	-0,5%	0,4%	0,2%	0,0%	-0,6%	1,0%	-0,8%	1,6%

Utifrån sammanställningen ovan framgår att nettokostnadernas ökning beräknas överstiga ökningen avseende skatter, utjämning och generella statsbidrag för åren 2022 och 2024.

Vad gäller balansräkningar görs inga prognoser framåt i tiden. Hänsyn tas dock till planerade och budgeterade investeringar, i resultatbudgetarna ovan, vad gäller kostnader såsom avskrivningar, internränta och även driftskostnader som blir konsekvensen av planerade investeringsbeslut. Ekonomichefen gör bedömning kring bl a stadens soliditet och dennas förändring samt även analys kring låneskuldens utveckling.

Prognoser/planering sker vad gäller kassaflöde (dock inte utifrån den uppställning som finns i kommunala redovisningslagen KRL).

Investeringar och exploatering m m

I Mål och budget framgår att staden både för 2018 och även för vart och ett av de kommande åren 2019-2025 budgeterar med löpande investeringar på 38 mnkr per år. Utfallet för 2018 bedöms bli 27,8 mnkr.

Vad gäller långsiktiga investeringar görs följande prognos fram till 2025 i Mål och budget:

Långsiktiga investeringar	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Summa
Särskilda boenden										
SÄBO 1	-1 000	-700	-1 300	-20 000	-106 000	-32 000				-160 000
Garage SÄBO 1				-20 000	-10 000					-30 000
SÄBO 2						-1 000	-86 000	-73 000		-160 000
Skolor										
Kores, Kronängsskolans sidobyggnad			-15 000							-15 000
Rindö skola (F-6 200)	-2 300	-2 300	-37 200	-37 000						-76 500
Utbyggnad Vaxö skola	-10 000	-2 500	-26 500							-29 000
Resarö skola	-20 000	-2 000	-25 000	-13 000						-40 000
Förskolor										
Förskolan Storäng (Resarö)	-300	-300			-21 500	-20 200				-42 000
Förskolan ersättning Båten					-200	-18 300	-23 500			-42 000
Förskolan Lägerhöjden	-500	-200	-300		-20 750	-20 750				-42 000

Ombyggnad äppelgården (Vaxön)				-1 500						-1 500
Övrigt										
Tennishall	-6 600	-9 600								-9 600
Trafikåtgärder Resarö				-2 000	-18 000					-20 000
Engarn	-2 000		-2 000	-2 000						-4 000
Vaxön 1:26 hyreslägenheter	-3 000		-13 000	-15 000						-28 000
Reserv	-11 000									0
Summa investeringar	-56 700	-17 600	-120 300	-110 500	-176 450	-92 250	-109 500	-73 000	0	-699 600

Staden använder tjänsten KI Finans som tillhandhålls av Kommuninvest. KI Finans är en webbaserad finansförvaltningstjänst för transaktionshantering, analys och rapportering av finansiella skulder och tillgångar. Bl a går det att arbeta med simuleringar kring olika räntenivåer utifrån nuvarande marknadsförutsättningar. Vad gäller finansieringen av investeringar m m framgår följande enligt Mål och budget:

Finansiering	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Summa
Summa exploatering	29 000	19 552	80 259	0	192 678	6 900	0	96 600	34 000	429 989
Överlikvid	8 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	104 000
Lån/amortering	19 700	-14 952	27 041	97 500	-29 228	72 350	96 500	-36 600	-47 000	165 611
Summa finansiering	56 700	17 600	120 300	110 500	176 450	92 250	109 500	73 000	0	699 600
Låneskuld	466 500	435 548	462 589	560 089	530 861	603 211	699 711	663 111	616 111	

Summa exploatering avser överskott från exploateringsverksamheten för vart och ett av ovanstående år. Staden har arbetat fram ett s k Exploateringsprogram. Som grund för detta program finns stadens översiktsplan. Ett större kommande exploateringsprojekt för staden är Norrberget.

Övrigt

Varje år genomför staden en lönekartläggning för alla tillsvidareanställda. Syftet med lönekartläggningen är att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika eller likvärdigt arbete. Lönekartläggningen görs av

personalavdelningen i samarbete med fackliga parter och utgör ett av underlagen inför Mål och budget.

Stadens byggplaner (där mycket arbete utförs av planenheten) skickas också till företaget Statisticon i Uppsala. Statisticon använder detta material i samband med arbete med befolkningsprognosen. Vad gäller bostadsbyggnaden sker prognoser både vad gäller flerbostadshus och småhus samt även för varje kommunal del (den indelning som gäller är 1. Resarö, 2. Rindö/Skarpö, 3. Bogesund inkl Karlsudd, 4. Kullö, 5. Övriga öar, 6. Vaxö östra samt 7. Vaxö västra). Nuvarande bostadsbyggnadsprognoser sträcker sig fram till och med år 2035.

Stadens ekonomiavdelning tar även del av publikationer samt samlar även in information som berör det kommunala området och som påverkar kommunernas ekonomi på olika sätt. Detta är t ex information från SKL kring arbetsgivaravgifter, prisindex för kommunal verksamhet m m. Staden tar även del av SKLs Budgetförutsättningar (dessa har ett 3-årsfokus) samt även deras Ekonomirapporter som kommer två gånger om året.

Staden har KPA som pensionsförvaltare. I samband med arbete med årsredovisning beställs en rapport från KPA vad gäller de olika pensionsdelarna. Information finns om det gångna året samt även prognoser fem år framåt i tiden.

I samband med styrelsens och nämndernas strategidagar under våren upprättas en riskanalys för respektive styrelse/nämnd. En dialog kring riskanalysen sker även med ledamöterna i respektive styrelse/nämnd. Utifrån riskanalysen tas internkontrollplan för året fram. Uppföljning av internkontrollplan sker också i samband med årsbokslutet.

Stadens ledningsgrupp består av kommundirektör, ekonomichef, personalchef, IT-chef, kanslichef, kommunikationschef samt de tre förvaltningscheferna. Ledningsgruppen har möten löpande (två gånger i månaden) med ett planerat fördjupat ledningsgruppsmöte i maj.

I staden finns även ett s k Kvalitetsråd/-grupp där verksamhetscontrollers ingår.

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

Vaxholms stad

KPMG AB

2019-03-11

Antal sidor 13

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Systematisk riskanalys	5
3.2	Åtgärder	8
3.3	Uppföljning av samlad måluppfyllelse	10
3.4	Kostnadseffektivitet	10
3.5	Genomförande och följsamhet av uppdrag från fullmäktige	11
3.6	Kommentar	11
4	Slutsats och rekommendationer	12
4.1	Svar på revisionsfrågorna	12
4.2	Sammanfattande bedömning	13

1 Sammanfattning

Vi har av Vaxholms stads förtroendevalda revisorer fått i uppdrag att granska huruvida nämndernas ansvarsutövande under 2018 varit tillfredsställande. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att få en bild av hur väl ledning och styrning fungerar samt att få en bild av hur nämnderna kontrollerar och följer upp verksamheten.

Granskningen ska besvara följande övergripande revisionsfråga: Är nämndernas ansvarsutövande tillfredsställande?

I de förtroendevalda revisorernas breda uppdrag ingår att varje år granska all verksamhet. Enligt God revisionssed ska granskningen vara så omfattande att revisorerna kan uttala sig i ansvarsfrågan för nämnder och styrelser (i det följande används begreppet nämnder vilket inkluderar kommunstyrelsen). Detta kräver att kommunens revisorer har gjort en bedömning om nämndens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses nämndernas aktiva åtgärder med att leda, styra, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns rutiner som stödjer nämnderna i deras arbete.

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har genomfört en riskanalys i samband med utformningen av internkontrollplanerna för 2018. Riskanalysen utgörs av en konsekvens- och sannolikhetsbedömning av de risker som identifierats. Riskerna delades in utefter område och riskvärde. För risker där konsekvensen bedömdes vara allvarlig eller mycket allvarlig, d.v.s. de mest väsentliga riskerna, planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment, uppföljning och vem som ansvarar för att åtgärden genomförs och följs upp. Resultatet av åtgärderna följs upp vid uppföljningen av internkontrollplanerna som beslutas i nämnderna i februari och mars.

Kommunfullmäktige har vid tiden för författandet av denna rapport inte fattat beslut om kommunens årsredovisning för 2018. Likt årsredovisningen har nämnderna och kommunstyrelsen ännu inte fattat beslut om uppföljningar av respektive internkontrollplan.

Nämnderna har i internkontrollplanerna beskrivit att verksamheterna ska bedrivas kostnadseffektivt. Detsamma har kommunfullmäktige gjort i Mål och budget. Kommunen har beskrivit kostnadseffektivitet som en god måluppfyllelse inom kvalitet och ekonomi samtidigt. Vi gör bedömningen att beskrivningen av kostnadseffektivitet för kommunen är ändamålsenlig.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och mot bakgrund av svaren på revisionsfrågorna är att nämndernas ansvarsutövande under 2018 varit i allt väsentligt tillfredsställande.

2 Bakgrund

I de förtroendevalda revisorernas breda uppdrag ingår att varje år granska all verksamhet. Enligt God revisionsledning ska granskningen vara så omfattande att revisorerna kan uttala sig i ansvarsfrågan för nämnder och styrelser (i det följande används begreppet nämnder vilket inkluderar kommunstyrelsen). Detta kräver att kommunens revisorer har gjort en bedömning om nämndens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses nämndernas aktiva åtgärder med att leda, styra, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns rutiner som stödjer nämnderna i deras arbete.

Enligt Sveriges Kommuner Landsting kan en systematisk grundläggande granskning ge information och kunskap och en stabil grund att stå på i ansvarsprövningen. Vidare bidrar den till att synliggöra revisionen.

Mot denna bakgrund har vi av Vaxholm stads revisorer fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning av nämndernas ansvarsutövande. I enlighet med revisorernas önskemål ingår i granskningen även att få insyn i hur nämnderna arbetar förebyggande mot oegentligheter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att få en bild av hur väl ledning och styrning fungerar samt att få en bild av hur nämnderna kontrollerar och följer upp verksamheten.

Granskningen besvarar följande övergripande revisionsfråga:

- Är nämndernas ansvarsutövande tillfredsställande?

För att komma fram till ett rimligt säkert svar på den övergripande revisionsfrågan har underlag inhämtats för att ta reda på i vilken grad följande förutsättningar är uppfyllda för berörda nämnder:

Alla nämnder:

- Gör nämnden en systematisk riskanalys av sin verksamhet?
- Finns specifika åtgärder för att motverka de mest väsentliga riskerna och säkerställs att dessa genomförs och leder till önskat resultat?
- Har nämnden en tillfredsställande uppföljning av den samlade måloppfyllelsen?
- Är uppföljningen spårbar utifrån nämndens formella ärenden och protokoll?
- Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser?
- Har nämnden tydliggjort hur kostnadseffektivitet mäts och vilken nivå som eftersträvas
- Har nämnden säkerställt genomförande/följsamhet till specifika uppdrag som lämnats från fullmäktige?

Ansvariga nämnder är kommunstyrelsen och stadens samtliga facknämnder.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen (SFS 2017:725)
- Kommunfullmäktiges fastställda reglementen för styrelse och nämnder
- Kommunfullmäktiges övergripande mål 2018
- Mål för kommunstyrelsen och respektive nämnd
- God revisions sed i kommunal verksamhet

2.3 Metod

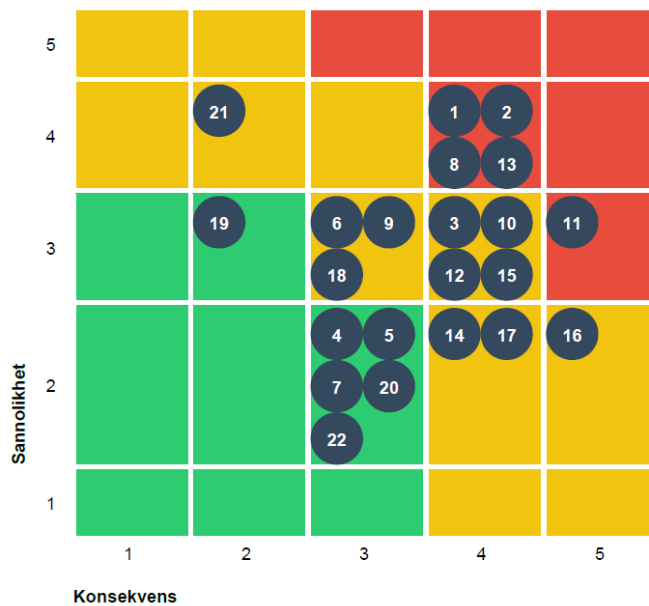
Granskningen har genomförts genom:

- Granskning av nämndernas styrdokument och protokoll – i denna del arbetar de förtroendevalda revisorerna utifrån den checklista för protokollsgenomgång som KPMG tillhandahållit.
- Dialogmöten genomförs enligt vedertagen planering med minst ett möte med varje nämnd under året, fram till årsbokslutet 2018 (revisorerna har dock inte träffat barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden för dialogmöten under året).

3 Resultat av granskningen

3.1 Systematisk riskanalys

I samband med utformningen av internkontrollplanen genomför respektive förvaltning en riskanalys. Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har beslutat om en internkontrollplan för 2018. Riskanalysen utgörs av en konsekvens- och sannolikhetsbedömning av de risker som förvaltningarna identifierar. I interkontrollplanerna för 2018 delades riskerna in i riskområdena *Lagar och föreskrifter, finansiell rapportering* samt *mål och effektivitet*. Riskerna kategoriseras sedan utifrån variablerna konsekvens och sannolikhet som räknas ihop till ett riskvärde. De möjliga riskvärdena var *låg, medium* och *kritisk*. Detta illustreras genom figur 1 (exempel från KS internkontrollplan 2018).

Figur 1

3.1.1 Kommunstyrelsen

Riskanalysen utgörs av en konsekvens- och sannolikhetsbedömning av de 22 risker som identifierats. Riskerna delades in i riskområdena *Lagar och föreskrifter, finansiell rapportering* samt *mål och effektivitet*. Fem av dessa bedömdes vara kritiska, elva bedömdes ha riskvärde medium och sex risker bedömdes ha lågt riskvärde. För risker med kritiskt riskvärde planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment och uppföljning. För risker där konsekvensen bedömdes vara allvarig eller mycket allvarig gjordes detsamma. För resterande risker planerades inte förebyggande åtgärder. Riskerna som bedömdes ha riskvärde medium eller kritisk var följande:

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

Lagar och föreskrifter

- Medarbetare har brister i kunskap om GDPR samt saknar intern vägledning och stöd, t.ex. i form av rutiner (kritisk).
- Bristande diarieföring och arkivering (kritisk).

Finansiell rapportering

- Ofullständig verifikation avseende förtroendekänsliga poster (kritisk).
- Felaktigheter vid köp av varor och tjänster (medium).

Mål och effektivitet

- Insatser inom fastställda projekt- och utvecklingsplaner håller inte utlovad kvalitet eller tid (medium).
- Bristande dialog/kommunikation med invånare (medium).
- Brister i tillgänglighet, bemötande och service till invånare (medium).
- Exploateringsavtal är ej tillräckligt omfattande (kritisk).
- Förseningar i plan- och genomförandeprocessen vid stadsbyggnadsprojekt (medium).
- Bristande information och kommunikation av utvecklingsplaner till invånare från politik och förvaltning (kritisk).
- Dataintrång (medium).
- Allvarligt hot mot personal eller politiker (medium).
- Centrala verksamhetssystem är ur funktion (medium).
- Felrekrytering (medium).
- Ökad sjukfrånvaro (medium).
- Felaktig avvikelserapportering inför löneutbetalning (medium).

3.1.2 Socialnämnden

Socialnämnden identifierade nio risker för dess verksamheter. För varje risk beskrevs vad konsekvensen skulle vara ifall risken inträffade. Tre av riskerna bedömdes vara kritiska och sex bedömdes ha riskvärde medium. För samtliga risker planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment och uppföljning. Riskerna var följande:

Lagar och föreskrifter

- Avsaknad av genomförandeplan (medium).
- Att handläggning och beslut inte följer nationella mål, lagar och rättspraxis (medium).
- Att beslut fattas i strid med delegationsordning (medium).
- Medarbetare har brister i kunskap om GDPR samt saknar intern vägledning och stöd, t.ex. i form av rutiner (kritisk).

Finansiell rapportering

- Ofullständig verifikation avseende förtroendekänsliga poster (kritisk).
- Felaktigheter vid köp av varor och tjänster (medium).

Mål och effektivitet

- Felaktig utbetalning av ekonomiskt bistånd (medium).

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

- Insatser inom utförarverksamhet håller inte utlovad kvalitet (kritisk).
- Att oriktiga underlag ger brister i analyser om kostnader samt behov av insatser (medium).

3.1.3 Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden identifierade tio risker för dess verksamheter. För varje risk beskrevs vad konsekvensen skulle vara ifall risken inträffade. Sex av riskerna bedömdes vara kritiska och fyra bedömdes ha riskvärde medium. För samtliga risker planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment och uppföljning. Riskerna var följande:

Lagar och föreskrifter

- Medarbetare har brister i kunskap om GDPR samt saknar intern vägledning och stöd, t.ex. i form av rutiner (kritisk).
- Riskfylld trafiksituation vid skolorna (kritisk).

Finansiell rapportering

- Ofullständig verifikation avseende förtroendekänsliga poster (kritisk).
- Felaktigheter vid köp av varor och tjänster (medium).

Mål och effektivitet

- Rektorer har inte tillräckliga förutsättningar för att fullfölja sitt pedagogiska ledarskap (medium)
- Brist på behöriga förskollärare och fritidspedagoger (kritisk).
- Brist på behöriga lärare (medium).
- Bristande strategisk lokalförsörjning (medium).
- Saknas en underhållsplan för lokaler, kopplat till processen för lokalförsörjning (kritisk).
- Rörig trafiksituation vid skolorna under tider för hämtning och lämning (kritisk).

3.1.4 Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden identifierade tio risker för dess verksamheter. För varje risk beskrevs vad konsekvensen skulle vara ifall risken inträffade. Två av riskerna bedömdes vara kritiska, sex av riskerna bedömdes ha riskvärde medium och två risker bedömdes ha lågt riskvärde. För riskerna med kritiskt och medium riskvärde planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment och uppföljning. För resterande risker planerades inte förebyggande åtgärder. Riskerna som bedömdes ha riskvärde medium eller kritisk var följande:

Lagar och föreskrifter

- Medarbetare har brister i kunskap om GDPR samt saknar intern vägledning och stöd, t.ex. i form av rutiner (kritisk).

Finansiell rapportering

- Avvikelser mellan faktureringsunderlag för bygglov och kundfaktura (medium).
- Felaktigheter vid köp av varor och tjänster (medium).

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

- Ofullständig verifikation avseende förtroendekänsliga poster (kritisk).

Mål och effektivitet

- Höga krav och förväntningar från sakägare, t.ex. hög andel överklaganden och avslag (medium).
- Ökade resurser för tillsynsarbete ger konfliktytor (medium).
- Regelverk ändras och/eller är svåra att tolka (medium).
- Möjlighet att upprätthålla service och information, t.ex. via hemsida och telefon (medium)

3.1.5 Nämnden för teknik, fritid och kultur

Nämnden för teknik, fritid och kultur identifierade åtta risker för dess verksamheter. För varje risk beskrevs vad konsekvensen skulle vara ifall risken inträffade. Fem av riskerna bedömdes vara kritiska och tre av riskerna bedömdes ha riskvärde medium. För samtliga risker planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment och uppföljning. Riskerna var följande:

Lagar och föreskrifter

- Medarbetare har brister i kunskap om GDPR samt saknar intern vägledning och stöd, t.ex. i form av rutiner (kritisk).

Finansiell rapportering

- Felaktig fakturering (medium).
- Felaktigheter vid köp av varor och tjänster (medium).
- Ofullständig verifikation avseende förtroendekänsliga poster (kritisk).

Mål och effektivitet

- Hög personalomsättning (kritisk).
- Svårt att rekrytera personal (kritisk).
- Avsaknad av relevanta digitala verksamhetsstöd (kritisk).
- Bristfälliga eller obefintliga rutiner (medium).

3.2 Åtgärder

I internkontrollplanerna har respektive nämnd redovisat ett antal åtgärder i syfte att hantera riskerna. Åtgärderna syftar framför allt till att motverka de mest väsentliga riskerna. För varje åtgärd redovisas vem som är kontrollansvarig, vilken metod som ska användas vid uppföljningen av åtgärderna samt när uppföljning av åtgärderna ska genomföras. Resultatet av åtgärderna redovisas årligen i uppföljningen av internkontrollplanen. Uppföljningen av internkontrollplanerna 2018 är planerad att beslutas vid kommunstyrelsens sammanträde 21 mars 2019 och på respektives nämnds möte i februari.

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

När internkontrollplanerna för 2018 beslutades, så beslutade kommunstyrelsen även om en uppföljning av 2017 års internkontrollplan. I uppföljningen av internkontrollplanen hade kommunstyrelsen identifierat risker inom *mål och effektivitet, lagar och föreskrifter* samt *finansiell rapportering*. För området mål och effektivitet hade *felrekrytering* och *fel vid avvikelserapportering lön* identifierats som risker. För båda riskerna beslutades ett kontrollmoment vardera. Avseende felrekrytering var kontrollmomentet "Alla moment genomförda i rekryteringsprocessen". HR-enheten genomförde fem stickprov med resultatet att tre av fem personalakter var fullständiga. I den ena akten saknades ansökan samt betyg/intyg och i den andra akten saknades examensbevis och lärarlegitimation, vilket behövdes då tjänsten var grundskollärare. För risken fel vid avvikelserapportering lön kontrollerades antal avvikelser som rapporterats under året. HR-enheten genomförde stickprov från tre slumpmässigt utvalda chefer och kontrollerade följande punkter:

- Antal avvikelser som hamnat i "manuella löneposter".
- Antal avvikelser som ej har rapporterats i BeSched alls, utan kommit t.ex. via mail.
- Felaktig frånvarorapportering; för mycket uttagen semester/semestertimmar.

Av kontrollen framkom att avvikelser som hamnat i manuella löneposter var 14 stycken. Antal avvikelser som inte hade rapporterats i BeSched, utan kommit via e-post var tre stycken och felaktig frånvaro genom för mycket uttagen semester var fyra avvikelser. För båda riskerna inom mål och effektivitet bedömdes det vara mindre avvikelser.

För riskområdet lagar och föreskrifter identifierades *låg avtalstrohet* som den enda risken. Kontrollmomentet för risken var "andel volym staden har handlat för med avtalade leverantörer". Vid kontrollen av risken var avtalstroheten 93 procent. Det bedömdes som ett godkänt resultat och det bedömdes således vara en mindre avvikelse avseende risken.

För riskområdet finansiell rapportering identifierades fyra risker. De fyra riskerna var *upphandlingsplan, felaktigheter vid köp av varor och tjänster, inaktuella leverantörsregister* samt *ofullständig verifikation avseende förtroendekänsliga poster*. Dessa fyra risker kontrollerades och utvärderades 2018. Resultatet av samtliga kontroller var att det inte uppstått några avvikelser under 2017 kopplat till dessa risker.

Under 2018 har ett par avvikelser rapporterats i tertialboksluten. Avvikelseerna har framför allt berört barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden samt stadsbyggnadsnämnden. Avseende barn- och utbildningsnämnden bedömdes andel förskolor och skolor med Grön flagg inte nå upp till målnivån. För stadsbyggnadsnämnden är prognosen att nämnden inte når målnivån vad gäller handläggningstiden från det att ansökan är inkommen till att den är expedierad samt andel av kart- och måttjänster som beställs via webbformulär. Socialnämnden prognostiserades missa målnivån för två mål. Dessa var hushåll med ekonomiskt bistånd som erhållit bistånd i 10-12 månader under året samt målnivån avseende elever i årskurs 9 som har använt narkotika någon gång. För varje prognos av målen finns en analys där anledningen till att målnivån inte väntas uppnås beskrivs. När det i tertialbokslut ett och två

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

redovisades att målnivån inte nåddes för ovanstående mål valde nämnderna i samtliga fall att notera information till protokollet utan åtgärd.

3.3 Uppföljning av samlad måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har beslutat om tre övergripande målområden för kommunen. Dessa är *Kvalitet*, *Livsmiljö* och *Ekonomi*. Respektive nämnd har sedan fastställt strategiska mål, indikatorer och aktiviteter för sin respektive verksamhet. Kommunstyrelsens och samtliga nämnders mål utifrån de övergripande målområdena för 2018 följs upp i årsredovisningen 2018. Resultatuppföljningen utgick till stor del från Rådet för främjande av kommunala analysers (RKA) databas Kolada. Hur den övergripande uppföljningen av målen i delårsrapporten såg ut illustreras nedan (se bild 2).

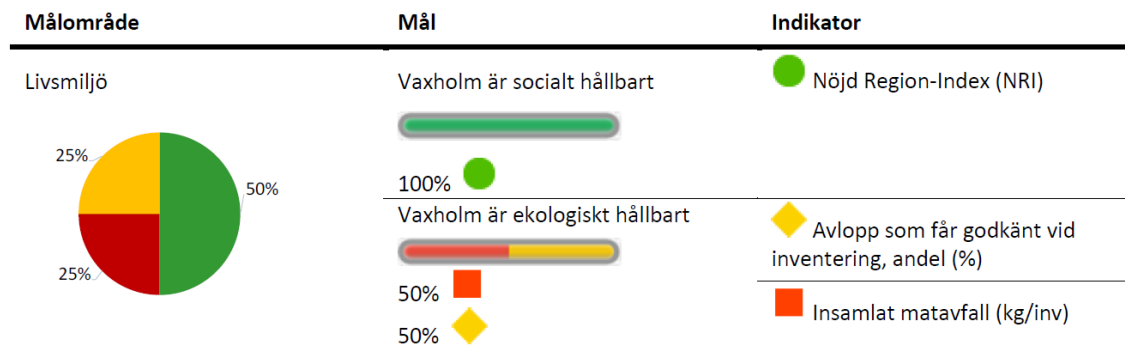

Bild: Exempel som illustrerar hur aggregering av måluppfyllelse sker från indikatorernas utfall till måluppfyllelse för målområdet.

Bild 2

Årsredovisningen och uppföljning av internkontrollplan har dokumenterats i kommunstyrelsens och övriga nämnders protokoll. Därtill genomförs en kontinuerlig uppföljning av det ekonomiska resultatet i nämnderna. Vidare redovisas måluppfyllelsen för målområdena kvalitet, livsmiljö och ekonomi i tertialrapporter två gånger om året.

3.4 Kostnadseffektivitet

I beskrivningen av syftet med internkontrollplanen för 2018 står: "en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet uppnås. Det innebär att ha kontroll över insatta resurser, prestationer och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställd verksamhetsinriktning och strategiska mål. Kvalitet/verksamhetsresultat ska relateras till insatta resurser". Kostnadseffektivitet har inte definierats vidare i internkontrollplanen. Ekonomi- och upphandlingsenheten har dock framfört att kvalitet/verksamhetsresultat ska relateras till insatta resurser. Till exempel finns det inom målområdet ekonomi indikatorer i form av nettokostnadsavvikelse, budget i balans, med mera. Dessa beskrivningar innebär att om kommunstyrelsen uppfyller målen inom ekonomi och kvalitet innebär det att verksamheterna är kostnadseffektiva. Således är den eftersträvade nivån att minst uppnå målen för

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

kvalitet och livsmiljö, samtidigt som budgeten är i balans och minst uppnå de övergripande finansiella målen.

I kommunens Mål och budget är, som ovan nämnt, ett av målområdena ekonomi. Målet för ekonomin är närmare definierat: "Vaxholms stad har en god ekonomi i balans. Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt".

3.5 Genomförande och följsamhet av uppdrag från fullmäktige

Vid de förtroendevalda revisorernas träff med kommunstyrelsens arbetsutskott samt ledande tjänstemän ställde revisorerna frågor kring de uppdrag som fick bedömningen "rött" i kommunens delårsrapport. För de mål där bedömningen var röd har de ansvariga handläggarna/tjänstemännen tagit fram handlingsplaner/åtgärdsplaner som staden ska arbeta efter. I kommunstyrelsens och nämndernas protokoll och handlingar för 2018 framgår det inte vilka beslut som är kopplade till målen i Mål och budget.

3.6 Kommentar

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har genomfört en ändamålsenlig riskanalys i samband med utformningen av internkontrollplanerna för 2018. Riskanalysen utgörs av en konsekvens- och sannolikhetsbedömning av de risker som identifierats och åtgärder kopplas till de risker som bedöms ha riskvärde medium eller kritiskt. För dessa risker planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment, uppföljning och vem som ansvarar för att åtgärden genomförs och följs upp. Resultatet av åtgärderna följs upp vid uppföljningen av internkontrollplanerna som beslutas i nämnderna i februari och mars.

Årsredovisningar och uppföljning av internkontrollplanerna har dokumenterats i nämndernas protokoll. Därtill genomförs en kontinuerlig uppföljning av måluppfyllelse för målområdena kvalitet, livsmiljö och ekonomi i nämnderna.

Kommunen har beskrivit kostnadseffektivitet som en god måluppfyllelse inom kvalitet och ekonomi samtidigt. Vi gör bedömningen att beskrivningen av kostnadseffektivitet för kommunen är ändamålsenlig.

4 Slutsats och rekommendationer

4.1 Svar på revisionsfrågorna

<p>Gör nämnden en systematisk riskanalys av sin verksamhet?</p>	<p>Ja. Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har genomfört en riskanalys i samband med utformningen av internkontrollplanerna för 2018. Riskanalysen utgörs av en konsekvens- och sannolikhetsbedömning av de risker som identifierats. Riskerna delades in utefter område och riskvärde.</p>
<p>Finns specifika åtgärder för att motverka de mest väsentliga riskerna och säkerställs att dessa genomförs och leder till önskat resultat?</p>	<p>Ja. För risker där riskvärde bedömdes vara medium eller kritiskt, d.v.s. de mest väsentliga riskerna, planerades förebyggande åtgärder samt kontrollmoment, uppföljning och vem som ansvarar för att åtgärden genomförs och följs upp. Resultatet av åtgärderna följs upp vid uppföljningen av internkontrollplanerna som beslutas i nämnderna i februari och mars.</p>
<p>Har nämnden en tillfredsställande uppföljning av den samlade måluppfyllelsen?</p>	<p>Kommunfullmäktige har vid tiden för författandet av denna rapport inte fattat beslut om kommunens årsredovisning för 2018. Likt årsredovisningen har nämnderna och kommunstyrelsen ännu inte fattat beslut om uppföljningar av respektive internkontrollplan. Vidare följde kommunstyrelsens och nämndernas måluppfyllelse upp i delårsrapportering för 2018. En sådan uppföljning gjorde även i årsredovisningen för 2017.</p>
<p>Är uppföljningen spårbar utifrån nämndens formella ärenden och protokoll?</p>	<p>Årsredovisningar och uppföljningar av internkontrollplanerna har dokumenterats i nämndernas protokoll. Därtill har det genomförts kontinuerlig uppföljning av måluppfyllelse för målområdena kvalitet, livsmiljö och ekonomi i nämnderna under året.</p>

Vaxholms stad

Granskning av nämndernas ansvarsutövande 2018

Rapport

2019-03-11

Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser?	När det i tertialbokslut ett och två redovisades att målnivån inte nåddes för vissa av kommunfullmäktiges beslutade mål noterades detta till protokollet utan åtgärd.
Har nämnden tydliggjort hur kostnadseffektivitet mäts och vilken nivå som eftersträvas?	Kommunen har beskrivit kostnadseffektivitet som en god måluppfyllelse inom kvalitet och ekonomi samtidigt. Vi gör bedömningen att beskrivningen av kostnadseffektivitet för kommunen är ändamålsenlig.
Har nämnden säkerställt genomförande/följsamhet till specifika uppdrag som lämnats från fullmäktige?	Nämnderna har följt upp arbetet med de uppdrag som lämnats från fullmäktige. Dessa uppföljningar har gjorts i delårsredovisningen för 2018 och kommer att genomföras i årsredovisningen för 2018.

4.2 Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och mot bakgrund av svaren på revisionsfrågorna är att nämndernas ansvarsutövande under 2018 varit i allt väsentligt tillfredsställande.

Datum som ovan

KPMG AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Patrik Hellberg
Revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

Revisionsrapport

Vaxholm stad

KPMG AB

2018-06-18

Antal sidor 16

Antal bilagor 1

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Ansvarig nämnd	4
2.4	Projektorganisation/granskningsansvariga	4
2.5	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Organisation och planering för extraordinär händelse	5
3.2	Risk- och sårbarhetsanalys	9
3.3	Samverkan, utbildning och övning	12
3.4	Uppföljning och rapportering	13
4	Svar på revisionsfrågor och rekommendationer	15
4.1	Rekommendationer	15
A	Bilaga 1	17

1 Sammanfattning

KPMG har av Vaxholms stads revisorer fått i uppdrag att granska kommunens arbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Med extraordinär händelse avses en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner. Dessa händelser kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Efter genomförd granskning är vår sammantagna bedömning att säkerhets- och beredskapsarbetet i Vaxholms stad inte fullt ut har bedrivits ändamålsenligt.

Kommunen har en ändamålsenlig krisledningsorganisation. Säkerhets- och beredskapsarbetet brister dock inom andra områden, detta grundar sig på följande iakttagelser och bedömningar

- Kommunstyrelsen inte säkerställt att risk- och sårbarhetsanalyser hålls levande i samtliga kommunens förvaltningar i syfte att upprätthålla en så god krisberedskap som möjligt.
- Kommunen saknar även en tillfredsställande förmågebedömning kopplat till de risker som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen i kommunen.
- Kommunen en utbildnings- och övningsplan under den senaste mandatperioden.
- Kommunstyrelsen har inte säkerställt att samtliga åtgärder som beslutades i risk och sårbarhetsanalysen 2016 blivit genomförda.

Med anledning av detta finns det utvecklingsområden vad gäller kommunens systematiska arbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap. Således rekommenderas Kommunstyrelsen att

- Arbeta för att risk- och sårbarhetsanalyser förankras i kommunens förvaltningar,
- Genomföra en förmågebedömning kopplat till de viktiga beroendena och riskerna som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen,
- Dokumentera insatserna kring utbildning och övning i en särskild plan,
- Utarbeta, och följa upp, en plan för åtgärderna i risk- och krisberedskapsarbetet i syfte att säkerställa att beredskapsarbetet utförs.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av revisorerna i Vaxholms stad fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens arbete gällande krisberedskap. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Med extraordinär händelse avses en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Att en kommun organiserar och systematiserar sitt beredskaps- och säkerhetsarbete är en förutsättning för att nå de krav som ställs i aktuella lagar. Utan en organisation kring dessa frågor ökar risken markant att den kommunala verksamheten, kommunens medarbetare och medborgare drabbas av olägenheter i samband med en extraordinär händelse. Kommunen kan dessutom mista det statsbidrag som betalas ut för arbetet.

Vaxholms stad står, i och med att kommunen har många öar, inför ytterligare utmaningar vad gäller krisberedskapsarbete jämfört med många andra svenska kommuner. Detta ställer särskilt krav på planeringen och arbetet med riskidentifiering.

Granskningen utgår från de krav som ställs i Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). I lagen ges kommun och landsting i uppdrag att inrätta en särskild krisorganisation och fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet har varit att granska om kommunstyrelsen har säkerställt att säkerhets- och krisberedskapsarbete för hantering extraordinära händelser och höjd beredskap bedrivs ändamålsenligt.

För att nå syftet besvaras ett antal delfrågor. Frågorna uttrycker övergripande det som bör vara uppfyllt för ett ändamålsenligt säkerhets- och krisberedskapsarbete.

Nedanstående revisionsfrågor besvaras:

- Är krisledningsorganisationen ändamålsenlig?
- Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i händelse av extraordinära händelser?
- Vilken samverkan sker med olika aktörer internt och externt?
- Har kommunen utformat sin risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps riktlinjer?
- Är risk- och sårbarhetsanalysen anpassad till kommunens specifika behov?
- Finns en tillräcklig uppföljning av beredskapsarbetet?

2.2 Revisionskriterier

Granskningens revisionskriterier är följande:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Gällande föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalys från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

2.3 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen och krisledningsnämnden.

2.4 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har utförts av Patrik Hellberg, verksamhetsrevisor och Anders Petersson, certifierad kommunal yrkesrevisor under ledning av Magnus Larsson uppdragsansvarig och certifierad kommunal yrkesrevisor.

Rapporten är faktagranskad av kommunens säkerhetschef

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom

- Studier av relevanta dokument
- Intervjuer eller avstämningar med berörda tjänstemän

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation och planering för extraordinär händelse

3.1.1 Bedömningsgrunder - Nationella krav och rekommendationer samt krisledningsplan

2006 utfärdades Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Lagen syftar till att minska sårbarheten i kommuners och landstings verksamhet samt att de ska ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. I 2 kap 1 § återges att kommunerna ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och vilken påverkan dessa händelser kan tänkas ha på verksamheten. Resultatet ska sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För varje ny mandatperiod ska kommuner och landsting fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser. Planen ska ta RSA:n i beaktande.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beskriver i dokumentet "Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser" vad som krävs för att en kommun ska kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet, oavsett situationens omfattning och karaktär. De måste även kunna tillgodose de särskilda behov av information och stöd till enskilda som uppstår i samband med en kris. För att klara verksamhetsansvaret måste kommunen bl.a. ha en organisation för krishantering, kontinuitetsplaner och förberedda lokaler. I ansvaret ingår också att kontinuerligt utbilda och öva krishanterings-organisationen, något som behandlas i avsnitt 3.3.

Enligt MSBs dokument "Processbeskrivning för uppföljning av kommunernas krisberedskap" bör ett systematiskt arbete med krisberedskap ta sin utgångspunkt i kommunernas ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser. Det systematiska arbetet med krisberedskap kan delas in i följande moment:

1. identifiera risker och brister i förmågor samt behov av åtgärder
2. planera och fatta beslut om åtgärder
3. genomföra åtgärder samt
4. följa upp genomförd verksamhet och utvecklingen av förmågor

Krisledningsplan

2013 träffades en överenskommelse om kommunernas krisberedskap mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (SKL 12/6159, MSB 2012-5541). I överenskommelsen regleras kommunernas ersättning för de uppgifter som kommunerna har enligt LEH (2006:544). Vidare finns det även preciserat i överenskommelsen de förväntningar som staten har på hur uppgifterna ska genomföras i form av målbeskrivningar och riktlinjer för olika uppgifter i lagen. Enligt MSBs "Processbeskrivning för uppföljning av kommunernas krisberedskap" ska kommunen för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Denna plan ska sedan ingå i styrdokumentet för det kommunala arbetet med krisberedskap. Styrdokumentet ska innehålla:

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

- en beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- en beskrivning av hur kommunen avser att fullgöra åtgärderna i enlighet med överenskommelsen från 2013 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas krisberedskap
- en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden,
- en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser som beskriver:

- I. Hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse (krishanteringsorganisation),
- II. Hur kommunens krishanteringsorganisation leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse,
- III. Vilka lokaler för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Krisledningsorganisationen bör vara organiserad utifrån de tre grundprinciperna för svensk krishantering. Dessa är:

- **Ansvarsprincipen** - Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en krissituation.
- **Likhetsprincipen** - Under en kris ska verksamheten fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden – så långt det är möjligt. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas på samma plats som under normala förhållanden.
- **Närhetsprincipen** - Med närhetsprincipen menas att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga. Det är alltså i första hand den drabbade kommunen och det aktuella landstinget som ansvarar för insatsen.

3.1.2 Lakttagelser

Kommunfullmäktige antog 2016 kommunens krisledningsplan. Planen beskriver kommunens förberedande arbete, dess krisorganisation samt uppgifter vid extraordinära händelser. Vidare beskrivs det att krisledningsplanen är tänkt att användas i ett förberedande skede, men att det även kan användas som ett utbildande material.

I krisledningsplanen beskrivs Vaxholms krisledningsorganisation. Utformningen av krisledningsorganisationen syftar att hjälpa kommunen i deras arbete med att skapa och bibehålla kunskap och förmåga att agera enligt den gällande rutinen för central krisledning och förvaltningarnas och bolagens krishanteringsplaner. Vaxholms stad har fyra nivåer för hantering av kriser med olika ansvar och mandat:

1. Central politisk nivå – Krisledningsnämnd
2. Stadens centrala tjänstemannanivå – Central krisledning (CKO)
3. Förvaltningsnivå – Krisledningsgrupp (KLO)

4. Verksamhetsnivå – krisledare och kristeam

Krisledningsorganisationen är tänkt att aktiveras när en oönskad händelse inträffar som inte kan hanteras av den ordinarie organisationen inom ramen för den vanliga verksamheten. I dokumentet beskrivs samtliga nivåers uppgifter. Vaxholm stads krisledning beskrivs övergripande i figur 1.

Figur 1

Krisledningsnämnden, som är den centrala politiska nivån, utses av Kommunfullmäktige och är stadens politiska krisledning. Nämnden har vid en extraordinär händelse rätt att överta andra nämnders befogenheter och beslutsrätt i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning. Det är ordförande, eller vid dennes frånvaro vice ordförande, som har ansvaret att bedöma när en extraordinär händelse medför att krisledningsnämnden aktiveras. I dokumentet står det att det eftersträvaransvärda är att ansvaret så snart som möjligt ska återgå till de ordinarie nämnderna.

I den *centrala krisledningsorganisationen (CKO)* - som utgörs av stadens centrala tjänstemannanivå - ingår alltid kommunchefen, säkerhetschefen¹ och kommunikationschefen. Det har, enligt säkerhetschefen, på senare tid förts diskussioner avseende huruvida förvaltningscheferna ska vara del av CKO. Diskussionerna har landat i att de förvaltningschefer som krävs av situationen ska vara del av CKO.

Den centrala krisledningen ansvarar för att:

- Fastställa övergripande mål och direktiv för krisledningsorganisationens arbete vid den aktuella händelsen.
- Göra prioriteringar och fördela resurser enligt Vaxholm stads plan för hantering av extraordinära händelser.

¹ Säkerhetschefen är anställd på 20 % i Vaxholm och 80 % i Danderyds kommun

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

- Lämna sammanställd lägesinformation till krisledningsnämnden.
- Bereda ärenden och ta fram beslutsunderlag åt krisledningsnämnden.
- Omsätta krisledningsnämndens riktlinjer och beslut till anvisningar för beredningar av ärenden och operativa insatser.
- Samverka och samråda med externa aktörer.

CKO-nivån kan även få stöd från ett antal funktioner i syfte att avlasta i krishanteringsarbetet. Till exempel kan CKO få stabsstöd vars uppgift är att stödja med samordning och beredning av ärenden. Vidare kan CKO även få administrationsstöd som har till uppgift att inhämta och sammanställa information som berör den aktuella situationen och på så vis skapa och upprätthålla stadens lägesbild. Administrationsfunktionen ska även föra anteckningar vid möten och registrera inkommande och utgående handlingar.

Krisledningsgrupp (KLO) på förvaltningsnivå leds av respektive förvaltningschef eller dennes ersättare. Det är respektive förvaltningschefs ansvar att det finns en bemannad och utbildad krisledning inom förvaltningen. Förvaltningschefen ska även:

- Ansvara för att krisorganisationen aktiveras/larmas.
- Inhämta och presentera uppgifter och underlag för CKO om vad som händer.
- Samordna och föreslå nödvändiga prioriteringar av insatser och resurser.
- Säkerställa att berörda delges de beslut som fattats i CKO.
- Samverka med berörda aktörer.
- Föra personlig logg avseende viktigare beslut och åtgärder.

Precis som CKO kan KLO tillsätta funktioner som stöd för sitt krishanteringsarbete, så som stabsstöd och administrationsstöd.

Den lägsta nivån som kommunens krisledningsplan berör är *verksamhetsnivån*. På denna nivå gör planen gällande att den ansvarige chefen på varje avdelning/enhet ska kunna organisera en egen krisledning med kunskap om krishantering inom sitt ansvarsområde. Därtill ska avdelningar/enheter vid behov ha förmåga att stödja andra avdelningar i kommunen med deras krishantering.

Utöver beskrivningar av de olika nivåerna så klargörs även de centrala funktionernas roller och ansvar vid en extraordinär händelse. Till exempel redogörs det för kommunchefens och säkerhetschefens roller och ansvar. Därtill beskrivs ansvaret för funktionen "Tjänsteman i beredskap" (TiB). TiB har bland annat ansvar för att dygnet runt motta meddelanden om allvarliga och extraordinära händelser. Det har utsetts ett antal tjänstemän i kommunen som en åt gången tjänstgör i en vecka och under den veckan ska inställelse på kommunledningskontoret kunna ske inom en och en halv timme.

I krisledningsplanen beskrivs även krishanteringsprocessen vad gäller vid vilka situationer aktivering av krisledningsorganisationen ska genomföras; hur krisledningen ska agera samt hur verksamheterna ska återgå till normalläge.

3.1.3 Kommentarer och bedömningar

En ändamålsenlig krisledningsplan är en nödvändighet för att kommunen ska klara av eventuella kriser. Vaxholms stad har en krisledningsplan som beskriver hur krisledningsorganisationen ser ut och fungerar, ingående rutiner samt ansvar och roller för olika delar av organisationen. Generellt sätt kan det konstateras att dokumentet lever upp till de förväntningar som finns på dess innehåll. Det är även positivt att kommunen har en uppdaterad krisinformationsplan.

Då säkerhetschefen endast är anställd 20 % av heltid och resterande 80 % arbetar hos en närliggande kommun finns det risk att denne inte kan delta i krishanteringsarbetet. Kommunen bör därmed planera för hur övriga personal ska hantera en situation där säkerhetschefen inte kan delta i krishanteringsarbetet.

3.2 Risk- och sårbarhetsanalys

3.2.1 Bedömningsgrunder

Alla kommuner, landsting, länsstyrelser och centrala myndigheter ska sammanställa risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) enligt 2 kap 1 § LEH. RSA-arbetet ger viktig kunskap om hur vi kan förebygga, förbereda oss inför och hantera kriser enligt MSBs faktablad för risk- och sårbarhetsanalyser. Här står att RSA syftar till att

- ge beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten och anställda,
- ge underlag för samhällsplanering, samt
- bidra till att ge en riskbild för hela samhället.

Risk- och sårbarhetsanalyserna ska tillgodose nyttan för den egna organisationen eller verksamheten, vilket uttrycks i de tre första punkterna. Punkt fyra handlar om att aktörerna rapporterar en redovisning av RSA-arbetet som ett bidrag till en samlad nationell riskbild för samhället.

RSA-arbetet består i att systematiskt identifiera samhällsviktig verksamhet och olika oönskade händelser, bedöma de omedelbara negativa konsekvenserna, analysera verksamhetens sårbarheter samt bedöma förmågan att hantera olika påfrestningar. Resultatet av RSA ska sedan redovisas enligt en särskild föreskrift. Analysen som görs bör enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) "Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser" inkludera hot och risker som kan få allvarliga konsekvenser, exempelvis

- naturolyckor,
- andra olyckor,
- teknisk infrastruktur och försörjningssystem,
- antagonistiska hot och social oro, samt
- sjukdomar.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

I analysen ska beaktas till den påverkan som hoten och riskerna kan ha på

- människors liv och hälsa,
- samhällets funktionalitet,
- demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter,
- miljön och ekonomiska värden samt
- nationell suveränitet.

Riktlinjer för risk- och sårbarhetsanalyser

I sin vägledning för RSA har MSB angett vilka grundläggande delar som bör finnas med i en risk- och sårbarhetsanalys. De olika delarna återges nedan.

Den första delen i RSA är *riskidentifiering*. Det handlar om att identifiera tänkbara scenarion genom att både se till tänkbara riskkällor och riskscenarion. Ett exempel på en riskkälla är en cistern med giftig gas där ett möjligt riskscenario är ett utsläpp av denna gas. Tillsammans med ovanstående bör även finnas beskrivet hur identifieringen togs fram. Enligt MSB bör arbetet med riskidentifiering samordnas utifrån flera lagar och övriga delar i det systematiska säkerhetsarbetet för att vara så effektivt som möjligt. Då kommuner har ett geografiskt ansvarsområde är riskidentifieringsdelen extra viktig och kan med fördel samordnas med arbetet som ligger till grund för kommunernas handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO).

Nästa steg är *riskanalys* med syfte att besvara följande frågor: vad kan hända, varför kan det inträffa och hur ofta samt vilka blir konsekvenserna för samhället? De scenarier som identifierats tidigare bedöms nu utifrån hur troliga de faktiskt är och hur allvarliga eventuella konsekvenser är. Konsekvenserna är kopplade till de värderingar som analysen bygger på, exempelvis att värna befolkningens liv och hälsa. Detta innebär t.ex. att ett scenario som skadar befolkningens liv och hälsa kommer att anses som värre än ett som skadar egendom och miljö. Bedömningen av tänkbara scenarion och sannolikheten för att de inträffar är viktiga underlag för riskbedömningen.

Efter riskanalysen kommer *riskvärderingen* som innebär att verksamheten bedömer om en viss risknivå är acceptabel eller inte. Fördelar och nackdelar med de föreslagna åtgärderna analyseras för att avgöra om åtgärderna bör genomföras. Enligt MSB bör utgångspunkten vara hur mycket den föreslagna åtgärden reducerar risken i förhållande till de kostnader som åtgärden innebär (kostnadsnyttoperspektiv). Det är lämpligt i riskvärderingen att utgå från riskanalysens tre frågor och se hur åtgärden påverkar svaren.

De sista stegen i RSA består av *sårbarhetsbedömningar* där MSB endast tar upp *sårbarhetsanalysen*. En sårbarhetsanalys syftar till att detaljerat analysera hur allvarligt och omfattande en specifik händelse påverkar samhället eller den egna organisationen. Till skillnad från riskanalysen sker sårbarhetsanalysen med avseende på ett specifikt riskscenario och sårbarheten granskas på ett mer detaljerat plan. Tyngdpunkten är att analysera konsekvenserna av en viss händelse och hur organisationen hanterar, motstår och återhämtar sig från denna.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

RSA ska leda fram till *resultat och slutsatser* vilka tillsammans med en processbeskrivning sammanfattas i en rapport till MSB.

Enligt MSBs "Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser" bör viktiga samhällsfunktioner alltid ha en beredskap för och en förmåga att hantera allvarliga händelser. När något sådant inträffar måste olika funktioner på olika samhällsnivåer aktiveras för att undvika en kris och återställa funktionaliteten. På så sätt underlättas samhällets förmåga att hantera en allvarlig händelse eller kris.

Vissa verksamheter är särskilt betydelsefulla för en befolkning, exempelvis individens liv och hälsa, samhällets funktionalitet samt grundläggande värden. Enligt MSBs vägledning är dessa verksamheter därmed nödvändiga eller mycket väsentliga för samhällets förmåga att förebygga, motstå och hantera allvarliga händelser och kriser. Varje sådan samhällsviktig verksamhet bör därför vara så robust och upprätthålla en sådan kontinuitet att den alltid kan fortgå, åtminstone på en miniminivå (grundläggande säkerhetsnivå, GSN), oavsett händelser eller tillstånd i samhället. GSN i samhällsviktiga funktioner och verksamheter är den lägsta nivån på funktionalitet, förmåga eller säkerhet som bör råda, oavsett händelse eller påfrestning på samhället.

Regeringen har framhållit betydelsen av arbetet med att ta fram, och om möjligt fastställa, grundläggande säkerhetsnivåer för samhällsviktig verksamhet. Dessa nivåer kan fastställas i form av exempelvis avtal, handlingsprogram, planer, standarder, överenskommelser eller lagstiftning. Vilka verksamheter som berörs särskilt vid en extraordinär händelse beror på den aktuella händelsen eller händelseutvecklingen. Inför och under en pandemi är exempelvis hälso- och sjukvården särskilt viktiga verksamheter, medan en IT-attack mot finansiella system innebär att andra viktiga funktioner och verksamheter kan drabbas av allvarliga störningar. De verksamheter som vid en viss extraordinär händelse inte utsätts för påfrestningar är trots det inte mindre samhällsviktiga. De kan i stället drabbas vid nästa händelse. Detta synsätt innebär att samhället planerar för och kan upprätthålla en bred beredskap och förmåga att motstå olika typer av extraordinära händelser som annars skulle kunna leda till en kris. Förutom samhällsviktig verksamhet kan det finnas viktiga materiella och personella förstärkningsresurser som inte är samhällsviktiga i sig, men som är viktiga för att kunna hantera en extraordinär händelse eller kris till exempel expertfunktioner, frivilligresurser, skyddsvallar m.m.

3.2.2 **lakttagelser**

Detta avsnitt av rapporten behandlar sekretessbelagda uppgifter. Det innebär att detta avsnitt är placerat i bilaga 1. Bilaga 1 är belagd med sekretess.

3.2.3 **Kommentarer och bedömningar**

Detta avsnitt av rapporten behandlar sekretessbelagda uppgifter. Det innebär att detta avsnitt är placerat i bilaga 1. Bilaga 1 är belagd med sekretess.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

3.3 Samverkan, utbildning och övning

3.3.1 Bedömningsgrunder

Kommunen bör ha en dokumenterad övningsplan. Detta är inte ett formellt krav men nödvändigt för att upprätthålla en översikt över vilka verksamheter och funktioner som är i behov av att övas inom specifika delar av krisberedskapen. Det är även av stor vikt att varje övning utvärderas och att verksamheterna vid dessa tillfällen identifierar brister som behöver åtgärdas.

För att samverkan ska bedömas vara ändamålsenlig krävs en tydlig ansvarsfördelning mellan parterna samt en kontinuerlig dialog där parterna uppdaterar varandra och utifrån det beslutar om förbättringsåtgärder.

3.3.2 Iakttagelser

I Vaxholms stad finns ingen övningsplan dokumenterad, något som inte heller är ett formellt krav. Enligt säkerhetschefen i kommunen genomförs övningsverksamhet och samträning enligt följande:

- Regionala övningar.
- Utbildning och övning i civilt försvar och säkerhetsskydd.

Under det senaste året har kommunen framför allt fokuserat på att utbilda centrala funktioner i krisorganisationen. Vidare genomförs även en övning av centrala krisledning och förvaltningschefer och tjänsteperson i beredskap (TiB) i regional krishantering utifrån Länsstyrelsens och Samverkan Storstockholms-regionens regionala krisövningspaket. Nästkommande mandatperiod har kommunen planerat att en övnings- och utbildningsplan för hela kommunen utarbetas centralt.

Vaxholm stad samverkar med centrala och regionala myndigheter, länets kommuner samt andra organisationer. Enligt säkerhetschefen finns det en god och välutvecklad samverkan med andra aktörer. Nedan presenteras de samverkansforum som kommunen är delaktig i:

- *SäkSam* – samverkansforum för kommuner inom Stockholms län. SäkSam innefattar samtliga 26 stockholmskommuner. SäkSam träffas en gång per termin och vid dessa tillfällen etableras kontakt och ömsesidigt förtroende, erfarenheter utbyts och gemensamma lösningar diskuteras.
- *Samverkan Storstockholm, SSR* – regionalt samverkansforum för ett 40-tal aktörer inom Stockholms län där chefer och medarbetare på flera nivåer i varje organisation är engagerade. I forumet sker allt från uppföljning, analys och utveckling till beslut och genomförande. Samverkanskonferens genomförs varje vecka och från Vaxholm deltar alltid TiB.
- *Samverkansregion Stockholm (mittkommunerna)* – Hit hör Vaxholm, Norrtälje, Vallentuna, Solna, Täby, Danderyd, Lidingö, Stockholm och Sundbyberg. Detta samarbete sker på säkerhetschefsnivå.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

Utöver samverkan genom forum finns det enligt säkerhetschefen även ett samarbete som är förankrat på högsta tjänstemannanivå tillsammans med kommunerna Lidingö, Täby och Danderyd. De tre kommunerna har en liknande struktur och sammansättning i sin organisation som Vaxholm, något som innebär att det vid arbetet kring eller under extraordinära händelser kan dela med sig av kompetens/personal inom vissa områden.

3.3.3 Kommentarer och bedömningar

Övning av krisorganisationen är en viktig förutsättning för en fungerande krisberedskap. En välövad krisberedskap ger möjligheter till att kunna hantera olika former av större eller mindre händelser utanför det normala. Vi ser det som positivt att Vaxholms Stad fortlöpande genomför övningsverksamhet och samträning. Det är dock en brist avseende den övergripande planeringen av övningsverksamheten att det saknas en övningsplan. Genom en plan säkerställs kvaliteten och inriktningen genom hela organisationen och samverkan mellan förvaltningarna i övnings syfte underlättas.

Vad gäller samverkan deltar kommunen i ett flertal forum med externa aktörer. Vi kan konstatera att kommunen har ett nära samarbete med ett flertal andra aktörer för att kunna hantera en eventuell extraordinär händelse. Då dessa händelser ofta berör mer än en kommuns geografiska område och befolkning är det av stor betydelse att en fungerande samverkan finns. Utifrån vår intervju med säkerhetschefen drar vi slutsatsen att den samverkan som bedrivs inom och utanför kommunen sker på ett tillfredsställande sätt och i nuläget är tillräcklig för att möta de förväntningar som finns på samverkan vid en extraordinär händelse.

3.4 Uppföljning och rapportering

3.4.1 Bedömningsgrunder – Nationella krav och rekommendationer

Kommunens regelbundna uppföljning och rapportering

Kommunen ska regelbundet följa upp sin risk- och sårbarhetsanalys och med utgångspunkt i denna bedöma sin generella krisberedskap. Uppföljningen och bedömningen ska rapporteras till Länsstyrelsen senast den 15 februari året efter vart och ett av mandatperiodens fyra år. Rapporteringen ska ske i elektronisk form enligt de indikatorer som anges i bilagan till denna författning.²

Kommunen redovisar senast den 15 februari varje år en *årsuppföljning av kommunens krisberedskap*. Uppföljningen består av följande delar:

- En beskrivning av vilka åtgärder som kommunen genomfört under året för att stärka kommunens krisberedskap
- Indikatorerna i RSA-föreskriften, som inkluderar målen i överenskommelse om kommunernas krisberedskap
- En redovisning av hur den statliga ersättningen för arbete enligt överenskommelse om kommunernas krisberedskap har använts

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling, MSBFS 2015:5, s3

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

- En kortfattad redogörelse för eventuellt inträffade kriser under det gångna året. Kommunen ska här även ange huruvida krisledningsnämnden i samband med de aktuella händelserna har informerats, sammankallats, samt fattat beslut.

Kommunens uppföljning av krisberedskapen bygger således på en självskattning som baseras på de åtgärder som genomförts. Redovisningen sker via ett särskilt rapporteringsverktyg som även används vid redovisningen av RSA.³

3.4.2 Lakttagelser

Vaxholms stad redovisar årligen kommunens beredskapsarbete enligt MSB:s anvisningar. Vid sidan av detta genomför Länsstyrelsen kontinuerliga tillsynsbesök för att följa upp beredskapsarbetet. Den senaste tillsynen skedde den 6 november 2017. Vid detta tillfälle var Länsstyrelsens samlade bedömning att kommunen utfört de uppgifter som krävs för att leva upp till lagen om extraordinära händelser (2006:544) samt i riskanalysen redovisat risker som i huvudsak är relevanta för kommunens organisation.

Vad gäller den interna styrningen utgår processen från Budget 2018-2020 för att sedan brytas ned till mer konkreta mål i verksamheterna. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av stadens ekonomi och verksamheter. I dokumentet finns det en skrivning som tydligt är kopplad till beredskaps- och säkerhetsarbetet. Den avser nämnden för teknik, fritid och kultur och lyder: *"Ett viktigt fokusområde under 2018 för nämnden för teknik, fritid och kultur är säkerhet och beredskap. Ett arbete med att inventera och uppdatera kommunens anläggningar har påbörjats."* Utöver denna skrivning beskrivs inte hur beredskaps- och säkerhetsarbetet ska utvecklas ytterligare. Det finns således inte några ytterligare preciseringar eller specifika indikatorer och måltal. Avseende uppföljning av de åtgärdsförslag som tagits fram under RSA-arbetet saknas det planering för dessa och således även en uppföljning.

3.4.3 Kommentarer och bedömningar

Att följa upp säkerhetsarbetet inom kommunen är viktigt för att utveckla det framtida arbetet åt rätt håll. Kommunen redovisar årligen kommunens beredskapsarbete till Länsstyrelsen i enlighet med lag. Kommunen har även ett tydligt uppdrag till teknik- och fritidsnämnden om att utveckla beredskapsarbetet. Vår bedömning är dock att Vaxholms stad kan stärka uppföljningen av sitt beredskapsarbete genom att följa utarbeta en tidsplan för de åtgärdsförslag som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen (se avsnitt 3.2). Detta i syfte att kunna följa upp huruvida åtgärder har genomförts inom målsatt tid.

³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap "Processbeskrivning för uppföljning av kommunernas krisberedskap" 20150304, diariennr:2015-1370, s 9

4 Svar på revisionsfrågor och rekommendationer

Revisionsfrågor	Svar
Är krisledningsorganisationen ändamålsenlig?	Ja, Vaxholms stads krisledningsorganisation är ändamålsenligt utformad och dokumenterad i en aktuell krisledningsplan.
Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i händelse av extraordinära händelser?	Ja, detta är tydligt dokumenterat i krisledningsplanen.
Vilken samverkan sker med olika aktörer internt och externt?	Ja, Vaxholms stad samverkar på flera nivåer och med många aktörer (se avsnitt 3.3.2).
Har kommunen utformat sin risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSBs riktlinjer?	Delvis. Vaxholms stad har identifierat risker och till viss del analyserat dessa. Kommunen har dock inte gjort någon förmågebedömning avseende hantering av de identifierade riskerna.
Är risk- och sårbarhetsanalysen anpassad till kommunens specifika behov?	Kommunen har delvis anpassat sitt RSA-arbete efter kommunens specifika behov. Ett exempel på detta är kommunens oljeskyddsplan. Kommunen behöver dock genomföra en mer heltäckande översyn för att kartlägga kommunens förmågor att hantera risker.
Finns en tillräcklig uppföljning av beredskapsarbetet?	Ja, Vaxholm stad följer årligen upp sitt krisberedskapsarbete genom rapportering till Länsstyrelsen. Vår bedömning är dock att kommunen kan stärka sin uppföljning av åtgärderna som tagits fram i risk och sårbarhetsanalysen.

4.1 Rekommendationer

Med anledning av ovanstående rekommenderas Kommunstyrelsen att

— Arbeta för att risk- och sårbarhetsanalysarbetet förankras i kommunens förvaltningar,

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

- Genomföra en förmågebedömning kopplat till de viktiga beroendena och riskerna som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen,
- Dokumentera insatserna kring utbildning och övning i en särskild plan,
- Utarbeta, och följa upp, en plan för åtgärderna i risk- och krisberedskapsarbetet i syfte att säkerställa att beredskapsarbetet utförs.

Datum som ovan

KPMG AB

Patrik Hellberg
Verksamhetsrevisor

Andreas Endrédi
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

A Bilaga 1

Iakttagelser

Vaxholm stads risk- och sårbarhetsanalys beslutades av Kommunfullmäktige 2016. Detta föregicks av en RSA-process som bedrevs i kommunens ledningsgrupp. Kommunens RSA innehåller en kort beskrivning av kommunen och dess geografiska område samt av arbetsprocessen och metoden för framtagningen som användes för analysen. Den använda arbetsprocessen och metoden beskrivs enligt följande: *”Arbetet med att ta fram årets risk- och sårbarhetsanalys har främst skett inom kommunens ledningsgrupp. Dels har det hållits workshops med syfte att identifiera innehållet i de verksamheter som staden bedriver, dels har det bedrivits workshops med ledningsgruppen förstärkt med nyckelpersoner från förvaltningarna med syfte att identifiera risker, sårbarheter och ta fram förslag på åtgärder”.*

Vaxholm stads RSA-process har skett i två steg. Det första steget kan beskrivas som en verksamhetskartläggning och innebär att kommunen identifierar samhällsviktig/prioriterad verksamhet. De samhällsviktiga verksamheternas beroenden ligger sedan till grund för planering och analys.

Vaxholm stads RSA gör gällande att det finns nio samhällsviktiga verksamheter inom kommunens geografiska område. Dessa är:

1. Energi
2. Information och kommunikation
3. Finansiella tjänster
4. Hälsa/sjukvård/omsorg
5. Skydd och säkerhet
6. Transporter
7. Kommunalteknisk försörjning
8. Livsmedel
9. Offentlig förvaltning

Kopplat till de identifierade samhällsviktiga verksamheterna har kommunen identifierat följande kritiska beroenden:

- Personal
- Lokaler
- IT-system och datorer
- Telefoni
- Beroenden av andra delar av den interna organisationen
- Beroenden av externa organisationer som polis, försäkringskassa, kommunalförbund, larmföretag m.m.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

Kommunen har även tagit fram en oljeskyddsplan. I planen beskrivs ansvar och roller samt grundläggande oljeskyddsarbete i syfte att stärka stadens beredskap inför ett oljeutsläpp.

Det andra steget av RSA-processen kan beskrivas som riskidentifiering och riskanalys. Kommunens RSA innehåller en redogörelse och analys av de risker som identifierats under denna del av RSA-processen. Riskidentifieringen syftar till att identifiera händelser och förhållanden inom kommunen som kan utgöra en risk. Arbetet bedrevs genom brainstorming, där ledningsgruppen gemensamt identifierade ett antal risker. För varje risk har det genomförts en bedömning av hur sannolikt det är att risken inträffar samt vilka konsekvenser det skulle innebära. Sannolikheten och konsekvensen bedömdes var för sig på en skala mellan ett och fyra. Bedömningsskalan illustreras av figur 2. Därefter multiplicerades riskens värde avseende sannolikhet och konsekvens till ett sammanlagt värde. För riskerna med högst sammanlagt riskvärde tog kommunen sedan fram åtgärdsförslag. Dessa risker var:

- Personalbrist (stor eller långvarig)
- Hot och våld mot personal och politiker
- Personalbrist av enstaka karaktär
- Naturhändelser
- Störningar i kommunalteknisk försörjning
- Störningar i elektroniska kommunikationer

Åtgärdsförslagen för att förebygga dessa risker är kortfattat beskrivna i RSA:n. Kommunens säkerhetschef har beskrivit att vissa av åtgärderna har genomförts, medan andra har fått vänta på grund av resursbrist.

Nivå	Sannolikhet	Frekvens	Nivå	Konsekvens	Påverkan
4	Mycket hög	Flera gånger per år	4	Mycket hög	Mycket allvarlig
3	Hög	En gång per år	3	Hög	Allvarlig
2	Låg	En gång på 10 år	2	Låg	Kännbar
1	Mycket låg	En gång på 30 år	1	Mycket låg	Lindrig

Figur 2

I Vaxholms stads RSA saknas en kartläggning av förmågor att hantera de identifierade riskerna. En förmågebedömning innebär att verksamheternas risker sätts i relation till förmågan att hantera dem. Genom detta kan sårbarheterna i staden bedömas för de analyserade riskerna. Enligt säkerhetschefen pågår ett arbete i kommunen med att utveckla RSA-processen, där bland annat förmågebedömning är högt prioriterat.

Vaxholm stad

Granskning av säkerhetsarbete och beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2018-06-18

Kommentarer och bedömningar

Den nu gällande risk- och sårbarhetsanalysen för Vaxholms Stad täcker in flera av delarna som en RSA ska innehålla enligt MSB:s riktlinjer. Vår bedömning är dock att arbetet med RSA kan utvecklas ytterligare och det är positivt att det finns ett pågående arbete kring detta.

En risk- och sårbarhetsanalys ska göras minst en gång varje mandatperiod. I risk- och sårbarhetsanalysen från 2016 framgår det att det främst varit ledningsgruppen som identifierat och analyserat risker. I detta arbete bör förvaltningarna vara delaktiga i högre grad för att säkerställa att risker för samtliga verksamheter blir en del av risk- och sårbarhetsanalysen. Risk- och säkerhetsarbetet i en kommun måste hållas levande och betraktas som ett ständigt pågående arbete i kommunens samtliga verksamheter. Vidare är det av yttersta vikt att det genomförs en förmågebedömning som en del av RSA-arbetet.

Föreslagna åtgärder i RSA för att stärka beredskapen i kommunen har tagits fram under RSA-arbetet. Åtgärderna är kopplade till händelser som fått högst riskvärde i RSA 2016 och som därmed är de risker som är mest relevanta för kommunen. Åtgärderna är dock kort formulerade, utan någon precisering av när eller i vilken ordning de ska genomföras. Kommunen bör utarbeta en plan för åtgärdsförslagen som innehåller en utförligare beskrivning av åtgärdsarbetet samt en tidsplan. Åtgärdsplanen bör sedan följas upp för att säkerställa att beredskapsarbetet utförs.

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

Revisionsrapport

Vaxholms stad

KPMG AB

2018-10-09

Antal sidor 23

Antal bilagor 1

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och rekommendationer	1
1.1	Rekommendation	2
2	Inledning/bakgrund	2
3	Syfte	3
3.1	Avgränsning	4
3.2	Projektorganisation/granskningsansvarig	4
4	Granskningens resultat	4
4.1	Styr signaler och mål	4
	Granskningskriterier	4
4.1.1	Kommunens och nämndernas mål	4
4.1.2	Övriga mål och styrdokument	6
4.1.3	Kommentar	8
4.2	Enheter, samverkansorgan och andra grupperingar eller initiativ som har väsentliga roller i arbetet med barn och ungas psykiska hälsa	9
	Granskningskriterier	9
4.2.1	Utbildningsförvaltningens förebyggande arbete	12
4.2.2	Kommentar	17
4.3	Hur kartläggs och analyseras utvecklingen av psykiska besvär bland unga i kommunen?	19
	Granskningskriterier	19
4.3.1	Undersökningar	19
4.3.2	Kommunens analys samt åtgärder	22
4.3.3	Kommentar	22
5	Svar på revisionsfrågor	23
	Bilaga 1 Metod	26

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

1 Sammanfattning och rekommendationer

Det finns en stor medvetenhet bland ansvariga politiker och tjänstemän i Vaxholms stad om att den psykiska hälsan har försämrats bland barn och unga och att flickor skattar sin psykiska hälsa klart lägre än pojkar. Förhållandena är inte utmärkande för vaxholms unga utan situationen är likartad i hela landet och även i västvärlden.

I vår granskning har det blivit uppenbart att det pågår en stor mängd aktiviteter inom granskade nämnder och hos samverkansparter. Flera av dessa har som syfte att genom samverkan förebygga psykisk ohälsa och har rimligen en påverkan på den psykiska hälsan hos barn och unga. Utifrån granskningen är vår bedömning att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning vad gäller förebyggande arbete och samverkan. Samtidigt är detta ett komplext område där kunskaper delvis saknas om orsakerna till varför barn och ungas hälsa tycks försämrats. Kunskapsläget kan också stärkas när det gäller vilken verkan olika insatser kan förväntas få på psykisk hälsa. Ett sätt att öka fokuset på denna fråga kan vara att formulera kommunens ambition i form av tydliga mål om att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga. Eftersom flera nämnder behöver bidra i arbetet är det lämpligt att kommunstyrelsen initialt formulerar kommunens övergripande ambition. Övriga berörda nämnder bör sedan formulera sina respektive mål som bidrag till detta.

Kommunstyrelsen planerar att tillsätta en samordnare på kommunnivå för arbetet med att öka den psykiska hälsan hos barn och unga. Vår bedömning är att en sådan funktion kan bidra till att stärka effekten av de satsningar som redan sker. Sannolikt är en satsning på hälsofrämjande insatser en relevant prioritering. Att en sådan satsning får tillräckligt genomslag bör bl.a. kunna säkerställas genom en samordnande funktion. En annan uppgift som kan hanteras härigenom är att regelbundet presentera en samlad bild av tillgång och tillgänglighet till alla olika mottagningsverksamheter som erbjuds unga i kommunen. Vi har inte förstått att en sådan samlad bild finns idag.

Det är svårt för barn- och utbildningsnämnden att med säkerhet veta att det finns tillräckligt med resurser för att täcka behovet av särskilt stöd i skolan. På aggregerad nivå används uppgifter om tidigare års bedömningar och utfall för att bedöma behovet av särskilt stöd. På individnivå beslutar rektorer om utredning av särskilt stöd och Enheten Resursfördelning Barn- och elevstöd gör en bedömning av det individuella behovet av särskilt stöd.

Några mer konkreta förbättringsområden har också kommit fram. Det förefaller finnas mer att göra för att säkerställa återrapportering från BUP till berörda verksamheter och förbättra den externa samverkan med BUP.

Kompetensförsörjning är ett bekymmer för många kommuner, bl.a. för Vaxholms stad. Enligt våra intervjuer är det framförallt svårt att rekrytera resurstöd med tillräcklig pedagogisk kompetens.

Vår bedömning är att berörda nämnder på övergripande nivå har tillgång till relevanta uppföljningsdata om psykisk hälsa för barn och unga.

Utifrån svaren på revisionsfrågorna är vår bedömning att granskade nämnder bedriver ett omfattande arbete vid flera enheter, samverkansorgan m m, vilka bl.a. har som

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

syfte att motverka psykisk ohälsa eller stödja de som drabbats av psykisk ohälsa. Detta är också motivet till att vår samlade bedömning blir att arbetet i huvudsak är ändamålsenligt trots att explicita mål saknas inom området. Ett stort antal aktörer är involverade i arbetet och systematik och samordning kan stärkas. Tillskapandet av det s.k. Preventionsåret kan bidra till det. Ett område där samarbetet behöver stärkas är i relationen till BUP.

Kunskapsläget inom området psykisk ohälsa är under utveckling och de finns få enkla samband mellan insatta åtgärder och förväntade resultat. Oaktat detta är vår bedömning att möjligheten att styra detta område förbättras om kommunen i mål klargör sin ambition när det gäller att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga.

1.1 Rekommendation

Med anledning av genomförd granskning lämnas följande rekommendation:

- Kommunstyrelsen bör överväga att formulera tydliga mål för att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga. I ett nästa skede bör övriga berörda nämnder formulera sina mål för att bidra till detta.

Vi vill utöver ovan rekommendation tillägga att vi ser det som positivt att Kommunstyrelsen ska utse en samordnare på kommunövergripande nivå för samordning av arbetet med att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga.

2 Inledning/bakgrund

KPMG har fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vaxholms stad att granska Vaxholms stads förebyggande arbete med psykisk ohälsa hos barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Enligt Socialstyrelsens statistik ökar andelen barn och unga med psykiska besvär i Sverige. Psykiska besvär innebär ett tillstånd av nedsatt välbefinnande i samband med psykisk obalans eller vid symptom som ångest, oro eller nedstämdhet. Begreppet psykisk ohälsa innefattar psykiska besvär men även mer allvarliga symptom som uppfyller kriterierna för psykiatrisk diagnos. Utvecklingen av barn och unga med psykiska besvär kan leda till ökad problematik för individer och för samhället. Psykiska besvär i tidig ålder påverkar individens framtida förmåga och livssituation. Med förebyggande arbete kan både mänskliga och ekonomiska vinster förväntas.

Det finns flera aktörer som i olika omfattning arbetar med och kan påverka barn och ungas psykiska hälsa. Dels pedagogisk personal som lärare inom grund- och gymnasieskolan men även personal inom elevhälsan. Socialtjänsten ska verka för att barn och unga växer upp under goda förhållanden. Ansvaret omfattar bl.a. att genom uppsökande verksamhet säkerställa att barn och unga inte far illa samt att aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

Elevhälsan har en tydlig roll genom förändringar i Skollagen från 2010 genom att den ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande med syfte att stödja elevernas utveckling. Elevhälsan ska till sin hjälp ha tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Socialstyrelsen framhåller att kunskap om psykisk ohälsa och samverkan mellan aktörer i samhället är viktiga förutsättningar för att kunna förebygga och hantera psykisk ohälsa bland barn och unga. Skolinspektionen pekar i sin tur på skolans centrala roll vad gäller barns psykiska hälsa. Om en skola har ett väl fungerande arbete med att upptäcka och förebygga psykisk ohälsa samt med att främja en god psykosocial miljö så kan skolan öka ungdomars styrka och förmåga att motstå psykiska besvär. Vid avsaknad av ett sådant arbete eller i samband med en problematisk miljö i skolan kan utfallet bli det omvända. Skolvistelsen kan då öka den psykiska ohälsan och förvärra situationen för utsatta elever. Vidare menar Skolinspektionen att det förebyggande arbetet bör påbörjas tidigt och bedrivs systematiskt eftersom psykisk hälsa i hög grad etableras i barn- och ungdomsåren.

Landstinget ska bidra med hälso- och sjukvårdsinsatser genom sin personal inom primärvården samt barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Sammantaget är det en mängd aktörer och instanser som behöver samordna sina insatser för att säkerställa ett gott stöd till barn och unga. Utifrån detta har revisorerna funnit anledning att granska arbetet kring psykisk hälsa för barn och unga.

3 Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt kommunstyrelsen har samordnat arbetet med barn och ungas psykiska ohälsa på ett ändamålsenligt sätt och om det faktiska arbetet kan förväntas leda till önskade resultat?

I granskningen besvaras nedanstående revisionsfrågor:

- Vilka mål finns inom området i Vaxholms stad?
- Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning vad gäller förebyggande arbete och samverkan?
- Hur kartläggs och analyseras utvecklingen av psykiska besvär bland unga i kommunen?
- Hur dimensioneras och säkerställs att insatserna avseende särskilt stöd i skolan är tillräckliga?
- Vilket förebyggande arbete bedrivs för att motverka psykisk ohälsa bland barn och unga?
- Finns ändamålsenliga former för samverkan inom kommunen?
- Finns en ändamålsenlig extern samverkan med barn- och ungdomspsykiatri (BUP)?

Använd metod beskrivs i bilaga 1.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

3.1 Avgränsning

Granskningen har avsett barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt kommunstyrelsen och har skett på ett övergripande plan. I de fall granskningen visar behov av det, kan en ny (fördjupad) granskning ske där även det faktiska arbetet vid olika enheter/verksamheter belyses närmare.

3.2 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har utförts av Andreas Endrédi, certifierad kommunal yrkesrevisor och Sofie Wiessner, granskare.

4 Granskningens resultat

4.1 Styr signaler och mål

Granskningskriterier

Vi söker i detta avsnitt efter att lagliga krav och kommunens egna mål inom området är preciserade för var och en av de områden i verksamheten som är berörda av arbetet med barn och ungas psykiska hälsa. Målen behöver följas upp och vid avvikelser bör åtgärder vidtas.

4.1.1 Kommunens och nämndernas mål

Enligt mål och budget för Vaxholms stad för 2018 – 2020 är visionen att vara en attraktiv plats att leva och bo på. Där står bland annat att kommunen ska vara ett samhälle som präglas av trygghet, delaktighet, gemenskap och ansvar. Med utgångspunkt från visionen har kommunfullmäktige beslutat om tre övergripande målområden:

- Kvalitet – verksamheterna ska ha god kvalitet i enlighet med nationella styrdokument och invånarnas upplevelse. Servicen ska kännetecknas av god tillgänglighet och positivt bemötande.
- Livsmiljö – erbjuda en attraktiv livsmiljö där mänskliga behov tillgodoses inom ramen för jordens resurser. Omfattar både social- och ekologisk hållbarhet.
- Ekonomi – kommunal service ska vara kostnadseffektiv och kommunen ska ha en ekonomi i balans för att kunna ge god service till invånarna samt utveckla verksamheterna.

I mål och budget för 2018 återges den riktning som kommunen önskar för sina olika verksamheter. För skolverksamheten anges bl.a. att undervisningen och lärmiljöerna ska vara tillgängliga och anpassade och utvecklas systematiskt med utgångspunkt i

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

aktuell forskning. För att möta de nya behov som uppstår ska även lärarnas didaktiska¹ kompetens utvecklas kontinuerligt. Vad gäller förskola och annan pedagogisk verksamhet ska den bl.a. vara rolig, trygg och lärorik. Tillsammans med föräldrarna har förskolan i uppgift att ge varje barn möjlighet att utvecklas utefter sina egna förutsättningar. Genom den Öppna förskolan ska barn och vuxna ha möjlighet att knyta nya kontakter samt få pedagogisk och social vägledning. Inom socialtjänst och äldreomsorg anges det bl.a. att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva och delta i samhället på samma villkor som andra med god upplevd livskvalitet samt att barn och unga ska växa upp under trygga förhållanden. För nyanlända ska Vaxholms stad se till att möta det ökade behovet som finns inom skola och socialtjänst. Viktiga prioriteringar för kommunen är att ha en snabb etablering och integration i samhället av de nyanlända.

Vidare finns även nämndernas uppdrag, mål och budget beskrivna i mål och budget för 2018 – 2020. Nedan presenteras, i de fall det finns beskrivet, ett urval av sådant som relaterar till arbetet med psykisk ohälsa för de nämnder som granskningen avser (Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden samt Socialnämnden):

Barn- och utbildningsnämnden har som mål att förskola, skola, och fritidshem ska vara en trygg och hälsofrämjande miljö som är tillgänglig för alla. Nyckeltalet för att mäta detta är trygghetsindex. Vidare har nämnden även som mål att undervisningen ska vara stimulerande, anpassad och tillgänglig för alla barn och elever. Nyckeltal för detta mål är bl.a. genomsnittligt meritvärde i åk 9 och andel behöriga till gymnasieskolan. I verksamhetsplanen för förskolan för läsåret 17/18 återges insatser för att nå verksamhetsmålen. Dessa är bl.a:

- Deltagande och tilldelning av resurser i Ifous-programmet²
- Förskollärarnätverk för pedagogiska lärprocesser
- Arbetslaget synliggör sin roll, funktion och sitt samarbetsfokus i handling.

I grundskolans verksamhetsplan för läsåret 17/18 återges bl.a. följande insatser för att nå verksamhetsmålen:

- Elevhälsoarbetet i grundskolans verksamheter ska vara formulerat i Vaxholms stads Elevstödsagenda
- Utveckla arbetet kring extra anpassningar, utredningar om särskilt stöd och åtgärdsprogram genom att till exempel skapa gemensamma mallar för åtgärdsprogram och pedagogisk kartläggning
- Förtydliga, förankra och samordna rutiner för att uppmärksamma och hantera frånvaro

¹ Didaktik handlar om lärande och undervisning i relation till kunskapstraditioner och kunskapspraktiker, normer, bedömningssystem och institutionell inramning, lärresurser och handlingsutrymme.

² Ifous är ett fristående forskningsinstitut som verkar för att skapa nytta för svensk skola och förskola. De samordnar praktiktäna forskning och konkret utvecklingsarbete tillsammans med lärare och skolledare.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

Vaxholms förskolor, grundskolor och fritidshem styrs av dels de tre övergripande målen som kommunen satt upp dels de nationella styrdokument Skollagen 2010:800, Läroplanen Lgr11³ och Lpfö98⁴.

Socialnämnden har som mål enligt mål och budget 2018 – 2020 att verka för en ökad samverkan och samordning mellan olika aktörer i syfte att förebygga och förhindra ohälsa och otrygghet hos invånarna. Detta mäts genom nyckeltal som bl.a. visar på alkohol- och narkotikaanvändning bland elever i åk 9. För att nå sina mål ska Socialnämnden bl.a. fortsätta arbeta för att förebygga, följa upp och hantera "problematisera frånvaro" genom insatser från Skol- och familjestödsenheten tillsammans med utbildningsförvaltningen. Vidare ska även samarbetet med skola, skolhälsovård och ungdomspedagoger fortsätta för att identifiera områden där ett gemensamt förebyggande arbete behöver göras för eleverna.

I intervjuer med verksamhetsföreträdare och politiker framkommer att kommunen inte har några mål som direkt handlar om psykisk hälsa och kommunens ambitioner om hur den ska förbättras. Det finns dock mål för alla verksamheter vilka delvis kan bidra till psykisk hälsa eller stödja barn och unga med psykisk ohälsa. Vidare framför de intervjuade att det även är svårt att sätta upp måttal som fångar barn och ungas hälsa och välbefinnande.

4.1.2 Övriga mål och styrdokument

Enheten för barn och familj

Enheten för barn och familj syftar till att förbättra livssituationen för människor i svåra och utsatta situationer genom stöd och hjälp. Verksamheten ansvarar för uppgifter avseende:

- Socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Barn och unga som är i behov av stöd och omsorg
- Ensamkommande barn

I verksamhetsplanen för 2018 återges följande två mål för enheten för barn och familj med koppling till att förebygga psykiska ohälsa hos barn och unga:

- I samtliga utredningar ska barnkonventionens intentioner vara synliggjorda
- Ökad samverkan internt och externt gällande våld i nära relationer

³ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁴ Läroplan för förskolan.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

Barn- och elevstödsagendan

Barn- och elevstödsagendan är ett komplement till Vaxholms stads styrdokument. Den syftar till att tydliggöra en gemensam riktning och skapa rätt förutsättningar för ett systematiskt kvalitetsarbete i elevstödsarbetet. Agendan är uppdelad i två delar där den första tar upp aspekter för en framgångsrik elevhälsa. Den andra delen förtydligar elevhälsouppdraget i skolverksamheterna. Elevhälsans uppdrag tydliggörs tillsammans med dess överlappning med lärandeuppdraget och konsekvenser av detta.

I agendan återges under avsnittet *Stödinsatser* bl.a. att verksamheterna i Vaxholms stad ska vara rustade för att identifiera behov och vidta adekvata och ändamålsenliga åtgärder för de elever som är i behov av stödinsatser. Insatserna ska dokumenteras både vad gäller kartläggning, bedömning och upprättat åtgärdsprogram med tillhörande uppföljning och utvärdering.

Huvudman, skolledare och lärare har som ansvar att följa upp och utvärdera sina verksamheter för att säkerställa att lärmiljön är anpassad till eleverna. Det finns ett värderingsverktyg från Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, som ska användas årligen för att göra en nulägesbeskrivning, analys och upprätta förslag till handlingsplan.

Vaxholms stads strategi för det drogförebyggande arbetet 2015 – 2020

Strategin för drogförebyggande arbete är ett vägledande dokument för föreningar, företag och organisationer inom Vaxholms geografiska områden. Den är grunden för arbetet mot fokusområde *drogförebyggande arbete* under social hållbarhet. Det förebyggande arbetet riktar sig till samtliga inom kommunen men stöd till barn, ungdomar och föräldrar är prioriterat. Vaxholms stad har sju mål inom området:

- Öka andelen barn och ungdomar som helt avstår från droger
- Minska tobaksanvändningen
- Motverka missbruk av alkohol
- Nolltolerans för narkotika
- Nej till dopning
- Ansvarsfull försäljning, hantering och servering av alkohol och tobak
- Minska andelen föräldrar som bjuder sina barn och ungdomar på alkohol och tobak (droger)

För att nå målen ska kommunen bl.a. kartlägga, analysera och informera om drogvänor samt samarbeta med föräldrar, föreningar, landstinget, polisen och andra myndigheter för att utveckla, samordna och genomföra ett aktivt drogförebyggande arbete. Uppföljning och utvärdering ska ske varje år genom att inhämta lokala och regional data baserade på hälso- och drogvaneundersökningar.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

Strategi för Social hållbarhet 2014-2020

I Vaxholms stad finns en övergripande strategi för social hållbarhet med syfte att förverkliga visionen om att staden ska vara en attraktiv plats att leva och bo på. Strategin ska även förtydliga fokusområden för det strategiska arbetet och åtgärder för det sociala hållbarhetsarbetet. Delmålet social hållbarhet har delats in i fyra fokusområden;

- En trygg miljö – *Vaxholmsborna känner sig trygga*
- Föräldrastöd – *Vaxholms stad har medvetna föräldrar*
- Drogförebyggande arbete – *Vaxholms stad har drogfria ungdomar*
- Hälsöfrämjande förutsättningar – *Vaxholm är en hälsöfrämjande stad*

Strategin ska vara vägledande för nämnderna att formulera egna åtaganden i respektive ettårsplan med mätbara nyckeltal och målvärden. Nämndernas åtaganden bryts ned till handlingar som sammanställs i en handlingsplan. Resultatet redovisas årligen i samband med bokslutet med lägesrapport och analys. Kommunstyrelsen ansvarar för att nämnderna har mätbara mål och nyckeltal inom området med koppling till strategin. Kommunstyrelsen ansvarar även för uppföljning och utvärdering av arbetet med strategin 2020. I halvtidsuppföljningen av strategin för social hållbarhet 2014-2017 har varje mål kopplat till de fyra fokusområdena följts upp.

I intervjun med hållbarhetschef framkommer att ett flertal mål i strategin för social hållbarhet relaterar till hälsa och välbefinnande. Dock saknas mål om hur den psykiska hälsan hos barn och unga i kommunen ska förbättras. De mått och mål som finns relaterar bland annat till fysisk ohälsa, trygghet, föräldrastöd och alkohol- och drogkonsumtion, vilka i sig relaterar till psykisk hälsa.

4.1.3 Kommentar

Psykisk hälsa påverkas av arbetet inom många verksamheter och det finns för mål för alla verksamheter vilka delvis kan bidra till psykisk hälsa eller stödja barn och unga med psykisk ohälsa. I strategin för social hållbarhet ingår exempelvis mål och mätetal för trygghet, det drogförebyggande arbetet, levnadsvanor och föräldrastöd. Dessa är föremål för kontinuerlig uppföljning. Genom strategin för social hållbarhet uppmärksammas det hälsöfrämjande arbetet vilket bedöms som positivt i sammanhanget. Trots detta saknas mål som direkt handlar om psykisk hälsa och kommunens ambitioner om hur den ska förbättras.

Vår samlade bedömning är att kommunen har ett flertal mål som knyter an till temat för denna granskning och att dessa får genomslag i styrningen. Eventuellt kan kommunen förstärka fokuset på detta område genom att mer explicit formulera vilken ambition kommunen har avseende att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga. Idag finns inga mål om det.

4.2 Enheter, samverkansorgan och andra grupperingar eller initiativ som har väsentliga roller i arbetet med barn och ungas psykiska hälsa

Granskningskriterier

Ansvarsfördelningen bör vara överenskommen och dokumenterad. Det behöver vara tydligt vad som förväntas av berörda för att samverkan ska fungera. Vi söker även efter att roll- och arbetsfördelningen "hålls samman" just i syfte att förebygga psykisk ohälsa och att den omfattar alla som har viktiga roller: pedagogisk personal, elevhälsan, socialtjänstens uppsökande verksamhet samt samverkan med BUP.

Det behöver finnas tydliga former för samverkan, t.ex. olika fora där berörda träffas för att diskutera gemensamma frågor och lösa eventuella problem eller oklarheter. Samverkansmöten behöver ha ett uttalat syfte som anknyter till ambitionen med barn och ungdomars psykiska hälsa. Samverkan bör regelbundet bli föremål för utvärdering.

I denna del undersöker vi även om skolhälsovården genom tillgång till läkare, sjuksköterska, psykolog och kurator kan anses leva upp till Skollagens krav på att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Vi kommer också att bedöma om arbetet kan anses bedrivas systematiskt vilket innebär att det sker planmässigt och med en uttalad ambition att motverka psykisk ohälsa.

Ungdomsstödet

Ungdomsstödet syftar till att arbeta förebyggande med ungdomars destruktiva- och normbrytande beteende, främst riktat mot just ANDT (alkohol, narkotika, dopning och tobak) och brottsförebyggande arbete. Ungdomsstödet utgör en del av socialförvaltningens utförarenhet. Målgruppen är ungdomar folkbokförda i Vaxholms stad som är mellan 12 – 21 år, deras föräldrar samt andra aktörer som kommer i kontakt med ungdomarna. Verksamhetens främsta mål är att:

- Reducera ungdomars alkohol- och droganvändning i kommunen
- Reducera ungdomskriminaliteten
- Tidig upptäckt av de i riskzonen för att hamna i missbruk samt kartlägga behovet av stöd och hjälp och tillgodose detta.

Ungdomsstödet består av två socionomer som samverkar internt med olika aktörer, framförallt med skola, socialtjänst och polis. Ungdomsstödet samverkar även externt med BUP, skolor utanför kommunen samt med landstinget. Verksamheten erbjuder bland annat grupper och temadagar, öppenvårdssamtal, ungdomstjänst, föräldraträffar, kvalificerat kontaktmannaskap samt cannabisavvänjningsprogram. Ungdomsstödet ansvarar även för kommunens fältarbete och organiserar nattvandring. Vidare har Ungdomsstödet genomfört olika projekt, bland annat en föreläsningsserie om respekt och självrespekt för alla elever i årskurs 7 och projektet ungdomshälsa. För att hålla sig uppdaterade om den senaste forskningen har Ungdomsstödet deltagit i olika konferenser och utbildningar, bland annat i en rikstäckande konferens kring förebyggande arbete. Ungdomsstödet är placerade i samma byggnad som Skol- och

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

familjestödet. Redogörelse för ungdomsstödets arbete sker i Familjecentrums verksamhetsberättelse.

Familjecentrum

Familjecentrum arbetar med föräldrastöd och erbjuder hjälp och stöd till familjer med barn mellan 0-18 år. Familjecentrum är ett samarbete mellan Vaxholms stad, barnavårdscentralen och Vaxholm församling. Syftet är att ge föräldrar kunskap om barns hälsa och utveckling, ge verktyg för att hantera svåra vardagssituationer samt stärka föräldrarnas sociala nätverk. Exempel på insatser som erbjuds via samarbetsaktörerna är samarbetsamtal, familjerådgivning och hälsoövervakning.

Skol- och familjestöd

Skol- och familjestödet ingår i Vaxholms stads öppenvårdsverksamhet och erbjuder stöd för elever, skolpersonal och familjer. Skol- och familjestödet utgörs av två familjebehandlare med familjeterapeutisk och KBT⁵ kompetens som bland annat erbjuder föräldrasamtal, individuella stödkontakter och nätverksmöten. Skol- och familjestödet arbetar med uppdrag från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen eller familjer i kommunen. Arbetet är individbaserat och fokus ligger på att skapa en trygg och öppen miljö. Under 2017 hade Skol- och familjestödet två specifika fokusområden: hemmasittare (problematisk skolfrånvaro) samt att nå ut till föräldrar med yngre barn. I samband med detta har familjebehandlarna deltagit i olika utbildningar på området, bland annat två utbildande konferensdagar om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Skol- och familjestödet har haft som mål att ge återkoppling till den som söker kontakt inom två dagar och erbjuda en mötestid inom 10 arbetsdagar. Uppföljning visar att målen uppnåtts. Skol- och familjestödet har även arbetat med livskunskap i två grundskolor i kommunen under 2017.

Ungdomsfritidsverksamheten i Vaxholm

I kommunen finns fritidsgården, en öppen verksamhet som ska erbjuda ungdomar i åldern 13 till 18 år möjlighet att träffas i en trygg och drogfri miljö. Verksamheten ska även verka för att ta tillvara och främja ungdomarnas kreativitet, intressen och behov samt bidra med att ge målgruppen en känsla av sammanhang. Aktiviteter planeras av ungdomsfritidsledaren och deltagande ungdomar. Planerade aktiviteter återges i verksamhetens handlingsplan. Verksamheten finansieras av Barn- och utbildningsnämnden. Utifrån de övergripande målen kvalitet, livsmiljö och ekonomi har verksamheten satt upp följande mål:

- Bemötande och tillgänglighet
- Ungdomar upplever att de har en meningsfull fritid
- Ungdomar är med och påverkar ungdomsfritidsverksamheten

⁵ Kognitiv beteendeterapi (KBT) är ett samlingsnamn för psykoterapier där man tränar på att använda sig av nya beteenden och tankemönster för att minska psykologiska problem.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

- Verksamheten har en budget i balans

Preventionsåret 2017-2020

Skola och socialförvaltningen har ett gemensamt ansvar för elevernas välmående i kommunen. För att säkerhetsställa en hållbar struktur och förtydliga samverkan kring de förebyggande och främjande insatserna som sker mellan skola och ungdomsstödet har ett treårigt projekt "Preventionsåret" inletts. Syftet med projektet är även att stötta verksamheterna i deras arbete med förebyggande och främjande insatser. I projektets handlingsplan finns en tydlig beskrivning av vilka insatser som bör inrymmas under ett läsår. Insatserna utgår ifrån aktuell forskning om att förebygga framtida ohälsa och utanförskap. Insatserna riktar sig till årskurs 6 till 9 i grundskolan och består av bland annat gästföreläsningar och klassövningar kring olika teman såsom psykisk ohälsa. I handlingsplanen ingår även insatser som riktar sig till föräldrar och skolpersonal på Kronängsskolan, exempelvis föreläsningar och föräldramöten.

Rektor på varje skola ansvarar för att insatserna planeras in i skolans schema. Rektor ansvarar även för att upprätthålla en kontinuerlig kontakt med ungdomsstödet så att rätt förutsättningar skapas för ungdomsteamet att fånga upp individer i behov av extra stöd. Ungdomsstödet ansvarar tillsammans med andra nyckelaktörer, såsom polis, för att utföra majoriteten av insatserna riktade mot elever och skolpersonal. I intervjun med hållbarhetschef framkommer att eleverna i vissa fall delats in i kill- och tjejgrupper för att främja ett aktivt deltagande hos alla elever. Uppföljning av arbetet sker vartannat år via Stockholmsenkäten och vartannat år via Vaxholmsenkäten. I intervjun med hållbarhetschef framkommer att Preventionsåret ska implementeras i verksamheten och ingå i skolornas årliga planering.

Projekt ungdomshälsa 2018

I kommunen pågår ett projekt för att öka den fysiska aktivitetsnivån bland ungdomar i årskurs 7 till 9 för att på så sätt förbättra den fysiska- och psykiska hälsan. Projektet är förankrat i kommunens arbete med social hållbarhet där ett av målen är att en ökad andel ungdomar deltar i någon ledarledd fritidsaktivitet eller träning. Projektet sker i samarbete med Ungdomsstödet som erbjuder elever kostnadsfria träningspass. För att se om projektet varit verkningsfullt i relation till mål kommer uppföljning göras via enkätutskick till alla som deltagit i en eller flera aktiviteter med frågor om exempelvis mående och träning.

Lära för livet och mentorskap

I augusti 2017 pågick projektarbetet "Lära för livet" på Kronängsskolan. Projektet utgick från tre inriktningar; hälsa och livsstil, kreativitet och medmänsklighet och utnyttjade elevens-val-tid till att undervisa inom de olika inriktningarna. Exempelvis kunde eleverna få extra undervisning i idrott och hälsa, dans, bild eller delta i föreläsningsserier om bland annat kost och sömn. Projektet fortgår under 2018.

På Kronängsskolan har majoriteten av lärarna ett mentorsuppdrag. Mentorskapet innebär att mentorerna ska motivera eleverna, skapa sammanhållning i klassen, arbeta

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

med trygghet och trivsel, ansvara för utvecklingssamtal samt vara kontaktvägen mellan hemmet och skolan. Vidare ansvarar mentorerna för uppföljning av studieresultat och skolnärvaro. För att utveckla mentorskapet kommer två skolor i kommunen att anställa två mentorer på heltid till hösten. Detta för att bland annat höja kvaliteten på mentorskapet och minska arbetsbördan för lärarna.

Övriga förebyggande insatser i kommunen

I intervjun med ordförande för Socialnämnden framkommer att kommunen har ett samarbete med Alternativ till våld (ATV) i Täby kommun. ATV är ett behandlings- och kompetenscenter för våld i nära relationer som erbjuder stöd och behandling för individer som har vålds- och aggressionsproblem.

I våra intervjuer framkommer att lokalerna i den nya högstadieskolan har utformats för att främja en öppen miljö där alla elever syns och mobbning lättare kan uppmärksammas och motverkas.

4.2.1 Utbildningsförvaltningens förebyggande arbete

Elevhälsa

För att kunna göra en så allsidig bedömning som möjligt av elevens behov består elevhälsan på skolorna av flera yrkesgrupper med olika kompetenser. Elevhälsan styrs av flera olika regelverk däribland Skollagen (2010:800), Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), Patientsäkerhetslagen (2010:659), Patientdatalagen (2008:355), Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), Personuppgiftslagen (1998:204), Förvaltningslagen (1986:223) och Arbetsmiljölagen (1977:1160). Enligt Skollagen ska Elevhälsan arbeta förebyggande och hälsofrämjande. I Skollagen 2010:800, 2 kap 25 – 28 § §, finns sammanfattningsvis även följande krav på elevhälsan:

- För elevhälsans medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Det ska även finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.
- Varje elev i grundskola, grundsärskola och specialskola ska erbjudas minst tre hälsobesök, vilka är jämt fördelade över skoltiden, som innefattar allmänna hälsokontroller. Det första hälsobesöket får ske i förskoleklass. Elever i gymnasieskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Elevstödsagendan återger hur elevhälsans arbete ska struktureras och ske på tre nivåer: hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande. Tidigare har elevhälsa, genom att benämnas som elevvård, förknippats med verksamheten från ett antal särskilda professioner (speciallärare, psykologer, kuratorer m.fl.). Dagens elevhälsobegrepp återspeglar bättre den integrering som sker av uppdraget med skolans uppdrag till en helhet. Elevhälsans kompetenser ska samverka med lärare i arbetet för att pröva olika sätt att anpassa undervisningen efter elevernas behov.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

Ordförande för Barn- och utbildningsnämnden uppger i intervjun att individuella utvecklingssamtal och elevhälsosamtal är viktiga möten för att fånga upp barn med psykisk ohälsa.

Vidare framkommer att mycket resurser läggs på att utreda vilket särskilt stöd som enskilda elever behöver. Kommunen arbetar med att involvera familj och barn i utredningar om särskilt stöd för att bättre kunna individanpassa stödet. För att undvika att elever exkluderas genom omplacering till särskild klass eller liknande, arbetar kommunen med inkluderande undervisning. Enligt Barn- och elevstödsagendan innebär detta ett förhållningsätt "där den naturliga variationen i en grupp ses som en tillgång och en källa till lärande och där fokus är att alla elever ska känna sig socialt och pedagogiskt delaktiga i undervisningen."

I intervjun med representanter från utbildningsförvaltningen framkommer att det är varje rektors ansvar att bemanna elevhälsa utifrån behov. I intervjun med ordförande för Barn- och utbildningsnämnden framkommer att kommunen har god tillgång till olika kompetenser. Det råder dock kompetensbrist avseende pedagogiskt resursstöd till enskilda individer. Kommunen har haft svårigheter att rekrytera resursstöd med tillräcklig kompetens vilket resulterat i att många inte har rätt kvalifikationer.

Resursfördelning Barn – och elevstöd

Resursfördelning Barn – och elevstöd är en verksamhet inom utbildningsförvaltningen där olika kompetenser finns samlade så som specialpedagog, studie- och yrkesvägledare, talpedagog- och konsultativt stöd i hörselfrågor samt en controller för särskilt stöd med uppdrag att möta barn och elever i behov av särskilt stöd. Barn- och elevstöd tillhandahåller resurser i form av tilläggsbelopp för fristående utbildningsanordnare samt verksamhetsstöd till verksamheter som drivs av Vaxholms stad. Målgrupp för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd är exempelvis:

- Barn eller elever med behov av extraordinära stödåtgärder till följd av fysiska svårigheter som till exempel, rörelsehinder, hörselnedsättning eller synnedsättning.
- Barn eller elever i behov av extraordinära stödåtgärder till följd av psykiska- och/eller betydande sociala svårigheter.
- Barn eller elever med mycket stora svårigheter i socialt samspel och kommunikation, med diagnos inom autism, ADHD, ADD, tourettes syndrom.

Enligt Skollagen (2010: 800) beslutar rektor på varje skola om utredning av behovet av särskilt stöd. Barn- och elevstöd handlägger och prövar inkomna ansökningar från skolan för beslut om särskilt stöd. Barn- och elevstödet följer även upp resursstödet varje år i form av utvärdering av resursstöd inför ny ansökan. Verksamheten har en likabehandlingsprincip och ska därför göra en bedömning om barn och elevers behov av resursstöd efter samma princip oberoende av skolform inom kommunal eller fristående regi. Skolor får ett schablonbelopp per beviljad stödtimme.

Enligt Barn- och elevstödsagendan ska samtliga skolor i Vaxholms stad ha dokumenterade rutiner för arbetet med att upptäcka, uppmärksamma och möta elever i behov av stöd samt för kvalitetsarbetet avseende stödinsatser. Stödinsatserna ska

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

kontinuerligt följas upp, utvärderas och analyseras och resultatet av arbetet blir ett sätt att synliggöra effekterna av genomförda insatser och ett verktyg när rektor fördelar resurser. Resultatet av uppföljningen ska även användas som underlag för huvudmannens analys, resursfördelning och prioriterade insatser.

I intervjun med representanter från utbildningsförvaltningen framförs att Vaxholms stad har mer ekonomiska resurser för särskilt stöd än jämförbara kommuner. Budgeten för särskilt stöd utgår från tidigare års bedömningar och utfall. En stor fördel i sammanhanget uppges vara att kontrollern för särskilt stöd arbetar med särskilt stöd på alla skolnivåer. Härigenom har kommunen bra överblick över vilka elever som har behov av särskilt stöd i förskolan eller grundskolan och som flyttar över till nästa skolnivå under kommande år. Dock framkommer att vissa svårigheter föreligger att bedöma om behovet av särskilt stöd kan tillgodoses av de insatser som täcks av grundbeloppet* eller om behovet av särskilt stöd bedöms vara så omfattande att tilläggsbelopp krävs. Begreppet Särskilt stöd i Skollagen är inte tydligt definierat menar företrädare från utbildningsförvaltningen.

Övriga förebyggande insatser i skolan

I augusti 2017 fattade Barn- och utbildningsnämnden beslut om att initiera ett projekt med syfte att främja elevers skolnärvaro för att säkerhetsställa alla elevers rätt till utbildning. Projektgruppen består av representanter från Kronängsskolan, Resarö skola, Rindö skola, Söderfjärdsskolan, Vaxö skola, Utbildningsförvaltningen, Skol-och familjestödet samt Ungdomsstödet. Mål för projektet är bland annat att revidera och implementera de riktlinjer som finns kring frånvarohantering och skolplikt samt säkerhetsställa rutiner för att rapportera frånvaro inom alla skolformer. Mål för projektet är även att skapa goda förutsättningar för samverkan genom att identifiera samverkansfora där berörda verksamheter kan mötas och enas om en gemensam process för arbetet med frånvarohantering. Projektet påbörjades under hösten 2017 med en temadag kring problematisk skolfrånvaro där all skol- och fritidspersonal i Vaxholms stad och representanter från Skolverket deltog. I projektet har bl.a. en gemensam workshop hållits på temat "Rätten till utbildning – om problematisk frånvaro, från process till handling". Projektet pågår fram till slutet av 2018.

I våra intervjuer framkommer att det är svårt för kommunen att fånga upp ungdomar med problem på gymnasiet eftersom kommunen inte har någon egen gymnasieskola. Kommunen får dock signaler från gymnasieskolorna i andra kommuner om ungdomar som bor i Vaxholms stad uppvisar tendenser till eller har en uttalad psykisk ohälsa. Barn-och utbildningsnämnden har uppföljningsansvar även för de ungdomar som går i gymnasiet i en annan kommun. I intervjun med ordförande för Barn-och utbildningsnämnden framkommer att kommunen följer upp dessa ungdomar genom betygsresultat. Förekommer elevhälsoproblem rapporteras även detta vidare till Vaxholms stad.

Vidare framkommer i intervjun med hållbarhetschefen att kommunen med sina insatser inte når ut till ungdomar på gymnasiet trots att Ungdomsstödet arbetar med ungdomar upp till 22 år. Enligt hållbarhetschef beror detta delvis på att gymnasieelever inte är speciellt engagerade i kommunal verksamhet överlag.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

Övriga samverkansfora

Samverkansgruppen i Vaxholms stad arbetar med social hållbarhet i staden och fokuserar på drogförebyggande arbete och att skapa en trygg miljö i kommunen. Syftet med gruppen är att verka för ett ökat samarbete mellan skola, polis, socialtjänst, fritidsverksamhet, ungdomsmottagning och kyrka. Samverkansgruppen har som mål att "kommunens barn och unga känner trygghet, gemenskap och arbetsglädje i en drogfri miljö över generationsgränserna". Samverkansgruppen sammanträder två till tre gånger per termin för att diskutera dessa frågor och arbetar för trygga levnadsvillkor och att ungdomarna upplever en meningsfull fritid.

Det finns även en samverkansöverenskommelse mellan kommunen och polisen. Här regleras villkor och förutsättningar för samverkan inom kommunens och polisens ansvarsområden. Båda parter är representerade i styrgruppen där strategiska och operativa frågor behandlas. I styrgruppen ingår chefen för Lokalpolisområde Täby, kommunchefen för Vaxholms stad, en samordnare samt säkerhetschef för Vaxholms stad. Andra viktiga funktioner såsom kommunstyrelsens ordförande och kommunikatörer kan ingå eller adjungeras till styrgruppens sammanträden. Parterna är organiserade i forum med operativt ansvar för samverkansområdet, exempelvis "Samverkansgruppen". En handlingsplan för gruppen upprättas årsvis men är ett levande dokument som uppdateras kontinuerligt. En större utvärdering sker vid årets slut då även en ny handlingsplan upprättas för nästkommande år.

Vaxholms stad omfattas av överenskommelsen "Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS)" som upprättades 2012 mellan landstinget och alla kommuner i Stockholms län. Detta för att säkerhetsställa att barn med behov av särskilt stöd får de insatser de behöver. Nedanstående bild är hämtad från BUS överenskommelsen mellan Stockholms läns landsting och kommuner i Stockholms län och visar att samverkan ska ske på flera nivåer.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

	Politiker	Tjänstemän
Länsövergripande regional samverkan	<i>Presidiegruppen</i> Presidierna från Hälso- och sjukvårdsnämnden och KSLs beredningar	<i>BUSSAM</i> Chefer från KSL, kommunerna, landstingets verksamheter samt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Lokal samverkan mellan ledning i varje kommun och landstingets verksamheter	<i>Samrådsgrupper</i> Politiker från kommunen och landstinget	<i>Lokala BUS grupper</i> Chefer från kommunens förvaltningar och landstingets verksamheter
Samverkan kring barnet på individnivå		<i>Personal från socialtjänst, skola och landstingets verksamheter</i> T.ex. elevstödsteam, vårdplaneringskonferenser

I kommunens lokala BUS-nätverk finns representanter från både utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen.

För att uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd krävs samverkan mellan berörda myndigheter och andra samhällsorgan. Samverkan mellan skola och socialtjänst finns reglerad i Socialtjänstlagen och Skollagen. För att möta upp de krav som ställs finns sedan 2005 en samverkansöverenskommelse mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i kommunen. Under 2017 genomfördes även projektet "samverkan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen". Bakgrund till projektet var bland annat att det förekommit brister i kommunikationen mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Projektet inleddes med en nulägesanalys över samverkan kring olika områden, exempelvis mötesstrukturer och orosanmälningar. Syftet med projektet är att skapa en god samverkan mellan ungdomsstödet och respektive förvaltning, skola och förskola. I projektbeskrivningen återges följande mål för projektet:

- Ökad förståelse för den lagstiftning som styr respektive verksamhet.
- En gemensam bild av organisation och verksamhet och dess funktioner.
- En gemensam riktning och målbild för hur samverkan ska ske.
- Tydliga rutiner och processbeskrivningar för hur ärenden hanteras.

Uppföljning av projektet och implementeringen av gemensamt överenskomna rutiner planeras att ske under hösten 2018.

I intervjun med hållbarhetschefen framkommer att det finns gemensamma rutiner för att förbättra samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen avseende hantering av orosanmälningar.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

I intervjun med ordförande för socialnämnden framkommer att samverkansmöten sker mellan socialförvaltningen, politiker och landstinget. Vidare finns ett samarbete mellan förvaltningarna kring projektet med problematisk frånvaro.

I intervjun med representanter från utbildningsförvaltningen framförs att det finns ett behov av att representanter från skolan, såsom rektorer, i högre grad deltar i olika nätverk och samhällsorgan. Detta för att komplettera resultatet i olika enkätundersökningar med information direkt från verksamheterna och därigenom få en ökad förståelse om orsakerna till utfallet i undersökningar kring barn och ungas psykiska hälsa.

I våra intervjuer pekas kommunens storlek och korta kontaktvägar ut som en generell styrka när det gäller samverkan. Dock framkommer i intervjun med representanter från utbildningsförvaltningen att det finns en utvecklingspotential i att tydliggöra respektive aktörs uppdrag avseende samverkan. Detta så att det förebyggande arbetet med psykisk ohälsa sker från ett övergripande perspektiv istället för kopplat till ett specifikt område eller uppdrag.

I våra intervjuer framkommer att kommunens hållbarhetschef i sin roll är den som har det övergripande perspektivet på området. Hållbarhetschefen arbetar utifrån kommunens fokusområden inom social hållbarhet och i uppdraget ingår att vara strateg och stödresurs för verksamheterna i hållbarhetsarbetet. Inom dessa fokusområden ingår att arbeta med psykisk hälsa men hållbarhetschefen har inget uttalat uppdrag kopplat till detta. I intervjun med hållbarhetschefen framkommer att kommunen planerar tillsätta en ny tjänst med uppdrag att specifikt arbeta med psykisk hälsa.

Samverkan med BUP och primärvården

I Vaxholms stad finns en samverkansöverenskommelse mellan familjecentrum, familjeläkarna Vaxholm-barnavårdscentralen, Vaxholms församling och socialförvaltningen i Vaxholms stad. I överenskommelsen åtar sig parterna bland annat att delta i arbetsgruppen för familjecentrum i Vaxholm. Arbetsgruppen ansvarar för följa upp verksamheten. Uppföljningen sker en gång per år i en verksamhetsberättelse som presenteras för varje parts ledning. Utifrån verksamhetens mål görs därefter en gemensam bedömning av familjecentrums verksamhet.

I våra intervjuer framförs att samverkan med BUP kan utvecklas. I intervjun med ordförande för socialnämnden framkommer att kommunen framförallt önskar bättre återrapportering från BUP.

4.2.2 Kommentar

I Vaxholms stad finns sammantaget många enheter, samverkansorgan och andra grupperingar eller initiativ som har som en av sina uppgifter att förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga eller stödja målgruppen. Mycket av arbetet utgår ifrån Ungdomsstödet och många insatser sker i skolan. Nyligen har ett viktigt initiativ startat genom tillskapandet av det s.k. Preventionsåret. Detta är ett nystartat arbete för att förbättra samverkan i det förebyggande arbetet. Vi ser att detta är angeläget mot

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

bakgrund av att väldigt många arbetar med dessa frågor och behovet av att säkerställa god samordning är stort.

Vår bild är att kommunen, via formella dokument, formulerat tydliga uppdrag för var och en av dessa olika aktörer. Med det sagt vill vi lyfta fram att det ändå kan behövas att någon har ett övergripande perspektiv på psykisk hälsa för barn och unga. I dagsläget ligger en stor del av ansvaret att hålla ihop arbetet kring psykisk ohälsa på hållbarhetschefen i kommunen. Dock är arbetet med psykisk hälsa bara en del av hållbarhetschefens uppdrag och inte heller explicit uttalat. Kommunen planerar att tillsätta en roll som specifikt kommer att arbeta med psykisk hälsa. Detta bedömer vi som ett mycket viktigt komplement till befintliga funktioner. Utifrån ett övergripande perspektiv är följande frågor relevanta:

- Använder Vaxholms stad sina samlade resurser (inklusive samverkanslösningar) på bästa sätt för att stödja och hjälpa barn och unga med psykisk ohälsa?
- Är mixen av förebyggande och avhjälpande/stödande insatser väl avvägd?
- Kan vi genom att fördela insatserna eller resurserna på ett annat sätt nå längre?

Som en del i uppdraget att arbeta med barn och ungas psykiska hälsa på övergripande nivå kan även ingå att regelbundet presentera en samlad bild av tillgång och tillgänglighet till alla olika mottagningsverksamheter som erbjuds unga i kommunen.

Några mer konkreta förbättringsområden har kommit fram i detta avsnitt. Flera personer har uppgett att BUPs medverkan och stöd kan vara avgörande i arbetet med barn och unga men att det förekommer brister i samverkan.

Vaxholms stad har generellt en god tillgång till elevhälsans kompetenser. Viss brist föreligger på pedagogiskt resurstöd som hjälper och stödjer enskilda individer.

Budgeten för särskilt stöd utgår från tidigare års bedömningar och utfall. En styrka i sammanhanget är att kommunen har en god uppfattning om det befintliga behovet av särskilt stöd eftersom det finns en controller som handlägger alla ansökningar om särskilt stöd. Dock är det svårt för kommunen att med säkerhet veta att det finns tillräckligt med resurser för att täcka behovet och i vilka situationer som behovet av särskilt stöd är så omfattande att tilläggsbelopp krävs.

Trots att en stor mängd aktiviteter finns för att förebygga psykisk ohälsa och för att hjälpa och stödja vid behov, är vår bedömning att det finns mer att göra för att systematisera arbetet och vi tolkar initiativet Preventionsåret som ett led i detta.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

4.3 Hur kartläggs och analyseras utvecklingen av psykiska besvär bland unga i kommunen?

Granskningskriterier

Folkhälsoundersökningar genomförs regelbundet och det är angeläget att ta del av dessa och analysera utfallet för att ha aktuell information om läget och för att ha god grund för att prioritera insatser.

4.3.1 Undersökningar

Sedan 2010 genomför flera kommuner i Stockholms län vartannat år enkätundersökningar i stockholmsskolor där elever i åk 9 och gymnasiets åk 2 får svara på frågor om psykisk hälsa. Detta med stöd av Länsstyrelsen.

Vaxholms stad har deltagit alla gånger men hade för få svarande i enkäten för att få säkra resultat år 2012.

En mycket påtaglig skillnad finns i utfallet mellan pojkar och flickor i åk 9. Flickor uppger genomgående en klart sämre psykisk hälsa än pojkar. Länsstyrelsen sammanställer enkätresultatet i en samlad rapport och nedanstående tabeller visar ett slags sammanfattning uttryckt som "Grad av psykisk hälsa" i åk 9. Under de år som enkäten genomförts (fyra tillfällen) har både pojkar och flickor successivt uppgivit något sämre psykisk hälsa. Den påtagliga skillnaden mellan pojkar och flickor består.

Vaxholmseleverna svarade som medeleven i deltagande stockholmsskolor vid den senaste undersökningen.

2010

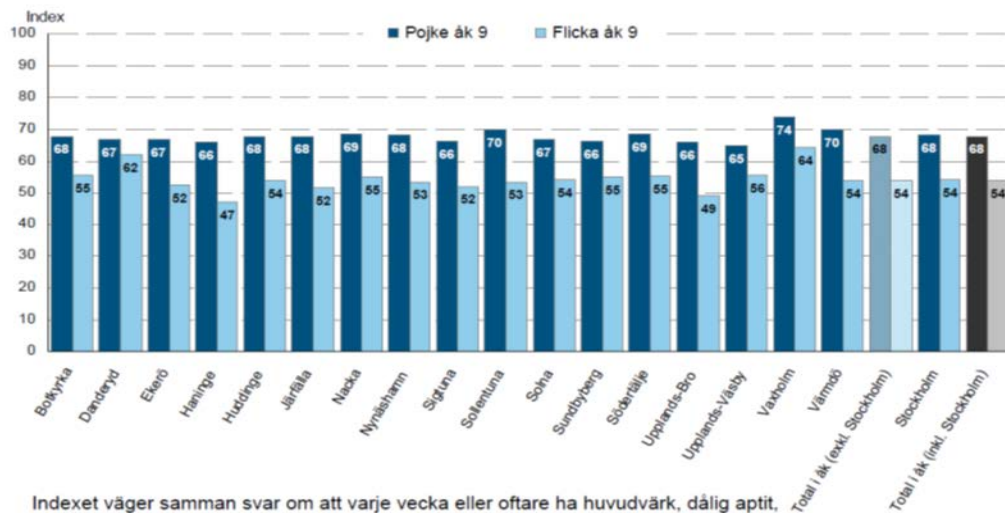
Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

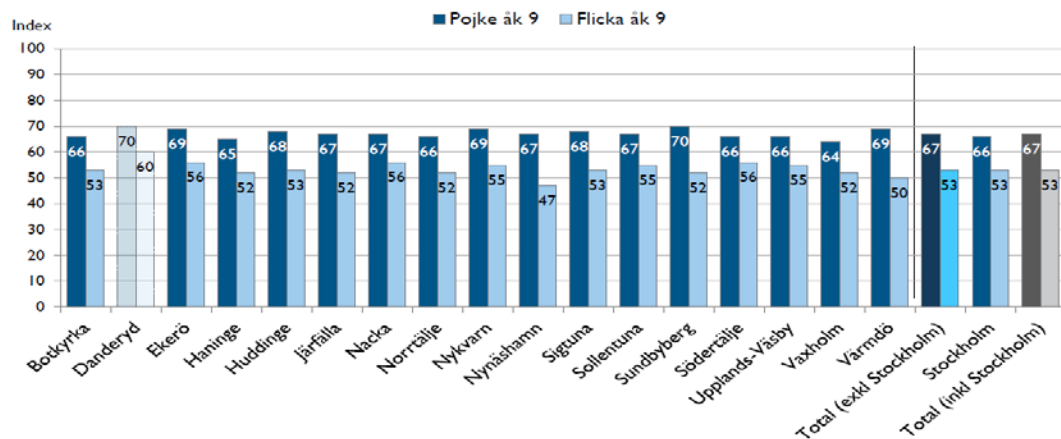
2018-10-09

Grad av god psykisk hälsa – index mellan 0 och 100 där 0 är lägsta och 100 motsvarar högsta tänkbara värde

Indexet väger samman svar om att varje vecka eller oftare ha huvudvärk, dålig aptit, nervös mage, svårt att somna eller sova oroligt/vakna på natten

Grad av god psykisk hälsa – index mellan 0 och 100 där 0 är lägsta och 100 motsvarar högsta tänkbara värde

Årskurs 9, år 2012

2014

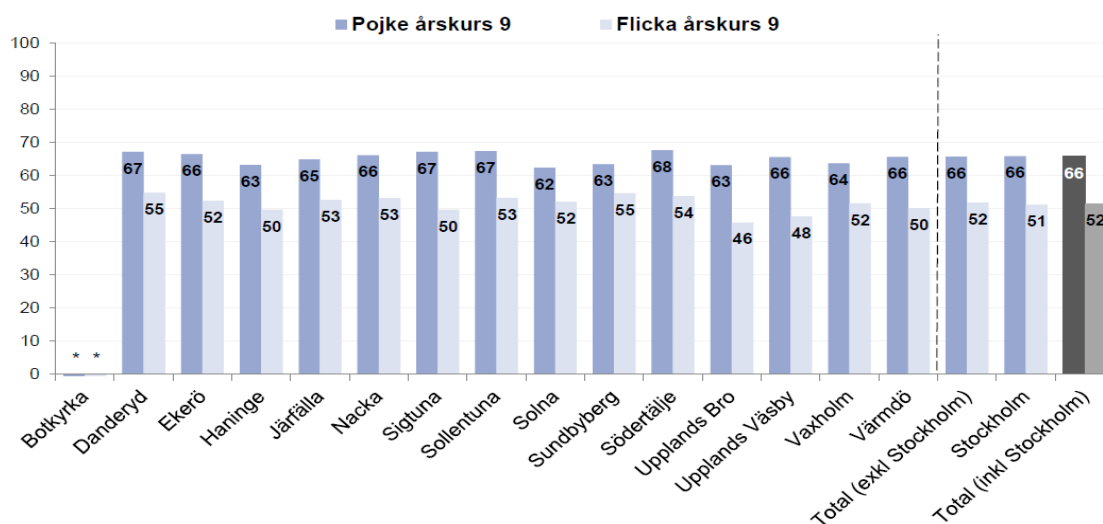
Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

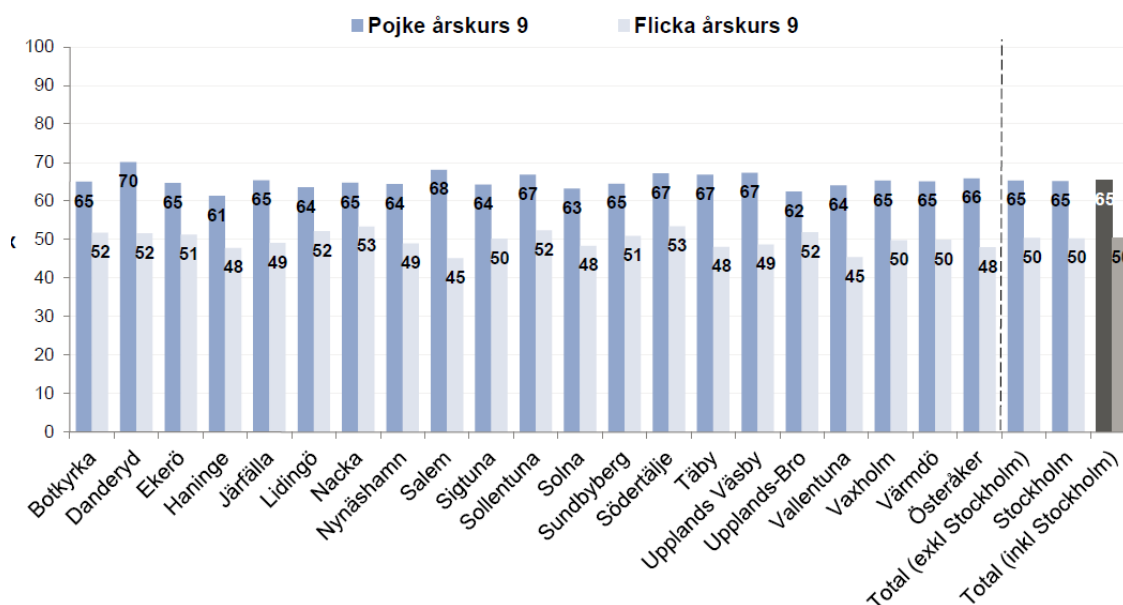
2018-10-09

Grad av god psykisk hälsa - index mellan 0 och 100 där 0 är lägsta och 100 motsvarar högsta tänkbara värde

2016

Grad av god psykisk hälsa - index mellan 0 och 100 där 0 är lägsta och 100 motsvarar högsta tänkbara värde

Vartannat år genomför kommunen även en egen enkätundersökning (Vaxolmsenkäten) med utvalda frågor från Stockholmsenkäten. Under 2017 genomfördes

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

enkätundersökningen på hösten och riktades till elever i årskurs 9. Totalt mottogs 91 svar. I handlingsplanen för preventionsåret finns en rutin om att Stockholmsenkäten och Vaxholmsenkäten ska genomföras regelbundet.

En stor del av Vaxholms ungdomar går på gymnasiet i närliggande kommuner. För att få mer information om den psykiska hälsan hos gymnasieeleverna har kommunen därför drivit på dessa kommuner att genomföra Stockholmsenkäten.

I intervjun med representanter från utbildningsförvaltningen framkommer att kommunen har köpt in ett system där all dokumentation vad gäller elevhälsan kommer att samlas. Informationen kommer att delas av elevhälsan med utbildningsförvaltningen för att kunna analysera elevernas hälsa. I nuläget pågår implementering av systemet som ska kunna börja användas i augusti 2018.

4.3.2 Kommunens analys samt åtgärder

I våra intervjuer framkommer att kommunens hållbarhetschef genomför en analys och redovisar Stockholmsenkätens resultat för samtliga nämnder och ledningsgrupper i de berörda förvaltningarna. Information om resultatet i enkätundersökningen går även ut till föräldrar till elever som går i årskurs 6 i grundskolan till årskurs 3 på gymnasiet med kontaktuppgifter till verksamheter som erbjuder stöd och hjälp. I intervjun med hållbarhetschef framkommer att samverkansgruppen beslutar om innehållet i Vaxholmsenkäten samt genomför en analys av resultatet i undersökningen.

Det finns möjlighet att bryta ned resultatet från undersökningarna på enhetsnivå och hållbarhetschefen återkopplar skolornas resultat till förvaltningarna. Utifrån det övergripande resultatet i kommunen har hållbarhetschefen anordnat föreläsningar med teman som knyter an till de problem som identifierats via Stockholmsenkäten.

I intervju med kommunstyrelsens ordförande framkommer att enkätresultatet även behandlas i Kommunstyrelsen och i vissa fall har åtgärder vidtagits. Ett exempel är att drog- och alkohol användningen hos ungdomar i kommunen varit hög, vilket lett till ett nära samarbete med polisen genom kontinuerliga möten för att uppdatera sig om läget. Kommunstyrelsens ordförande uppger att det finns en bra bild i kommunen över vilka ungdomar och gäng som har en problematisk relation till tobak och narkotika.

För att bättre kunna prioritera insatser i samverkan med länsstyrelsen efterfrågar hållbarhetschefen mer djupgående analyser av resultatet. Bristen på en mer djupgående analys beror delvis på att det saknas kunskap om hur resultatet ska analyseras. Det finns därför ett behov av att involvera statistiker i arbetet med olika undersökningar enligt hållbarhetschefen.

4.3.3 Kommentar

Kommunens kunskap om utvecklingen av barn och ungas psykiska hälsa inhämtas främst via enkätundersökningar. Resultatet av dessa analyseras av kommunen och det finns exempel på att prioritering av insatser har skett utifrån analyserna. Vår bedömning är att kommunen på övergripande nivå har tillgång till relevanta uppföljningsdata om psykisk hälsa för barn och unga.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga
KPMG AB
2018-10-09

Det är förvånande att inte mer uppmärksamhet ägnas åt den stora skillnaden mellan pojkar och flickor i upplevd psykisk hälsa. Området är komplext och det finns inga enkla lösningar. Den stora skillnaden mellan pojkar och flickor gäller i samhället i stort och är inte ett problem specifikt för Vaxholms stad.

5 Svar på revisionsfrågor

Vilka mål finns inom området i kommunen?

Det finns ett flertal mål som berör det tema som granskas men inget mål handlar explicit om kommunens ambition med hur den psykiska hälsan ska stärkas hos barn och unga.

Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning vad gäller förebyggande arbete och samverkan?

Ja, vår bedömning är att detta finns och företrädesvis för respektive enhet, projekt etc.

Hur kartläggs och analyseras utvecklingen av psykiska besvär bland unga i kommunen?

Vaxholms stad använder externa och interna datakällor och undersökningar och vi anser att granskade nämnder på övergripande nivå har god information om situationen när det gäller psykisk hälsa bland barn och unga. För att bättre kunna prioritera insatser krävs en mer djupgående analys av utfallet i olika undersökningar.

Hur dimensioneras och säkerställs att insatserna avseende särskilt stöd i skolan är tillräckliga?

Rektorer beslutar om utredning av särskilt stöd och Enheten Resursfördelning Barn- och elevstöd ansvarar för att bedöma det individuella behovet av särskilt stöd.

På aggregerad nivå använder kommunen uppgifter om hur många som tidigare år beviljats stöd för att bedöma behovet av särskilt stöd. Det är dock svårt för kommunen att med säkerhet veta att det finns tillräckligt med resurser för att täcka behovet och i vilka situationer som behovet av särskilt stöd är så omfattande att tilläggsbelopp krävs. För att säkerställa att insatserna är tillräckliga försöker kommunen skapa marginaler i budgeten för att kunna erbjuda insatser till alla elever som har behov av särskilt stöd i skolan.

Vilket förebyggande arbete bedrivs för att motverka psykisk ohälsa bland barn och unga?

Ett flertal insatser sker inom detta område, exempelvis olika projekt såsom "Lära för livet" och "Projekt Ungdomshälsa 2018".

Finns ändamålsenliga former för samverkan inom kommunen?

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

Ja, vår samlade bedömning är att granskade nämnder bedriver många aktiviteter som har som syfte att genom samverkan förebygga psykisk ohälsa eller ge hjälp och stöd. Vi ser också en utvecklingspotential i att hålla samman arbetet totalt sett inom kommunen, dvs att en person utses för att samordna insatserna i syfte att nå så långt som möjligt med de samlade resurserna. Vi har genom vår granskning erfarit att kommunen planerar att tillsätta en sådan funktion och ser mycket positivt på detta.

Finns en ändamålsenlig extern samverkan med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och med primärvården?

Vi ser inte behov av att tillskapa ytterligare fora för samverkan men det framkommer i denna granskning att flera av kommunens företrädare önskar en ökad samverkan med BUP.

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

Utifrån svaren på revisionsfrågorna är vår samlade bedömning att granskade nämnder bedriver ett omfattande arbete vid flera enheter, samverkansorgan m m, vilka bl.a. har som syfte att motverka psykisk ohälsa eller stödja de som drabbats av psykisk ohälsa. Arbetet bedöms i huvudsak vara ändamålsenligt. Ett stort antal aktörer är involverade i arbetet och systematik och samordning kan stärkas. Tillskapandet av det s.k. Preventionsåret kan bidra till det. Ett område där samarbetet dock behöver stärkas är i relationen till BUP.

Kunskapsläget inom området psykisk ohälsa är under utveckling och de finns få enkla samband mellan insatta åtgärder och förväntade resultat. Oaktat detta är vår bedömning att möjligheten att styra detta område förbättras om kommunen i mål klargör sin ambition när det gäller att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga.

KPMG, dag som ovan

Andreas Endrédi

Projektledare och certifierad kommunal yrkesrevisor

Sofie Wiessner

Granskare

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

Bilaga 1 Metod

Uppdraget har genomförts som en dokument- och intervjugranskning.

Följande befattningshavare har intervjuats

- Utbildningschef
- Enhetschef för skol-och familjestödet
- Enhetschef för barn och familj
- Hållbarhetschef
- Ordförande kommunstyrelsen
- Ordförande Barn-och utbildningsnämnden
- Ordförande Socialnämnden
- Verksamhetsutvecklare
- Verksamhetscontroller
- Specialpedagog
- Studie-och yrkesvägledare

Följande dokument har granskats

- Mål och budget 2018-2020
- Vaxholms stads strategi för det drogförebyggande arbetet 2015-2020
- Vaxholms stads övergripande strategi för Social hållbarhet 2014-2020
- Elevstöd i Vaxholms stad
- Verksamhetsplan läsåret 2017/2018 Grundskola
- Verksamhetsplan 2018 enheten för barn och familj
- Projekt samverkan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen
- Samverkansöverenskommelse Polis och Vaxholms stad
- Samverkansöverenskommelse Familjecentrum i Vaxholm
- Mål och syfte med Samverkansgruppen i Vaxholms stad
- Information om projekt problematisk frånvaro
- Information Skol-och familjestödsverksamhet
- Verksamhetsrapport Skol- och familjestödet

Vaxholms stad

Granskning av kommunens förebyggande arbete avseende psykisk ohälsa hos barn och unga

KPMG AB

2018-10-09

- Information om Familjecentrum
- Verksamhetsberättelse 2017 Familjecentrum i Vaxholm
- Arbetsbeskrivning Familjebehandlare i Vaxholms stads Skol och familjestöd
- Arbetsplan Ungdomsstödet ANDT
- Information om Ungdomsstödets verksamhet
- Ungdomsstödet i Familjecentrums verksamhetsberättelse 2017
- Lära för livet och mentorskap
- Presentation Ungdomsstödet
- Projekt ungdomshälsa 2018
- Verksamhetsplan 2018/2019 Ungdomsfritidsverksamheten i Vaxholm
- Resursfördelning särskilt stöd